

Näringsliv

24

Förslag till statsbudget för 2009

Näringsliv

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	9
2	Näringsliv.....	11
2.1	Omfattning.....	11
2.2	Utgiftsutveckling	11
2.3	Skatteutgifter.....	12
3	Näringspolitik.....	13
3.1	Omfattning.....	13
3.2	Utgiftsutveckling	14
3.3	Skatteutgifter.....	15
3.4	Mål	19
3.5	Politikens inriktning	19
3.6	Resultatredovisning	27
3.6.1	Omvärldsanalys.....	27
3.6.2	Entreprenörskap och företagande.....	28
3.6.3	Innovation och förnyelse.....	34
3.6.4	Konkurrens.....	39
3.6.5	Ramvillkor för företagande	42
3.7	Revisionens iakttagelser.....	48
3.7.1	Regeringens redogörelse med anledning av Riksrevisionens iakttagelser avseende statligt ägda bolag.....	48
3.8	Vissa frågor angående förvaltningen av statligt ägda företag	50
3.8.1	Försäljning av aktier i företag med statligt ägande	50
3.8.2	Genomgång av statligt ägda bolag.....	53
3.8.3	Översyn av kapitalstruktur.....	54
3.9	Budgetförslag	54
3.9.1	1:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	54
3.9.2	1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling.....	54
3.9.3	1:3 Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	55
3.9.4	1:4 Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader	56
3.9.5	1:5 Näringslivsutveckling m.m.....	56
3.9.6	1:6 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader	57
3.9.7	1:7 Turistfrämjande.....	58
3.9.8	1:8 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	58

3.9.9	1:9 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	59
3.9.10	1:10 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.	60
3.9.11	1:11 Patentbesvärslagen	61
3.9.12	1:12 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	61
3.9.13	1:13 Bidrag till terminologisk verksamhet	62
3.9.14	1:14 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	62
3.9.15	1:15 Rymdverksamhet	63
3.9.16	1:16 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	64
3.9.17	1:17 Konkurrensverket	64
3.9.18	1:18 Konkurrensforskning	65
3.9.19	1:19 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	65
3.9.20	1:20 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	66
3.9.21	1:21 Kapitalinsatser i statliga bolag	67
3.9.22	1:22 Avgifter till vissa internationella organisationer	68
3.9.23	1:23 Finansiering av rättegångskostnader	68
3.9.24	1:24 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft	69
3.9.25	1:25 Tillväxtverket	70
3.9.26	1:26 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	70
3.9.27	1:27 Utvecklingsanslag för Nutek, ITPS och Glesbygdverket	71
3.10	Övrig statlig verksamhet	72
3.10.1	Bolagsverket	72
3.10.2	Patent- och registreringsverket	72
3.10.3	Revisorsnämnden	72
4	Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	73
4.1	Omfattning	73
4.2	Utgiftsutveckling	74
4.3	Mål	74
4.4	Resultatredovisning	74
4.4.1	Handels- och investeringsfrämjande	74
4.4.2	Internationell handelspolitik och inre marknaden	78
4.5	Revisionens iakttagelser	81
4.6	Politikens inriktning	81
4.7	Budgetförslag	85
4.7.1	2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	85
4.7.2	2:2 Kommerskollegium	86
4.7.3	2:3 Exportfrämjande verksamhet	87
4.7.4	2:4 Investeringsfrämjande	87
4.7.5	2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	88
4.7.6	2:6 Bidrag till standardiseringen	88
4.7.7	Exportkreditnämnden	89

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	10
2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet	11
2.2 Härledning av ramnivån 2009–2011. Utgiftsområde 24 Näringsliv	11
2.3 Ramnivå 2009 realkonomiskt fördelad. Utgiftsområde 24 Näringsliv.....	12
2.4 Skatteutgifter inom utgiftsområde 24 Näringsliv, netto	12
3.1 Utgiftsutveckling inom området näringspolitik.....	14
3.2 Skatteutgifter inom näringspolitiken, netto	15
3.3 Anslagsutveckling.....	54
3.4 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	54
3.5 Anslagsutveckling.....	54
3.6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	55
3.7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	55
3.8 Anslagsutveckling.....	55
3.9 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	56
3.10 Anslagsutveckling.....	56
3.11 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:4 Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader	56
3.12 Anslagsutveckling.....	56
3.13 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:5 Näringslivsutveckling m.m.....	57
3.14 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	57
3.15 Anslagsutveckling.....	57
3.16 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:6 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader.....	58
3.17 Anslagsutveckling.....	58
3.18 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:7 Turistfrämjande	58
3.19 Anslagsutveckling.....	58
3.20 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	59
3.21 Offentlighetsrättslig verksamhet.....	59
3.22 Uppdragsverksamhet.....	59
3.23 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:8 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	59
3.24 Anslagsutveckling.....	59
3.25 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	60
3.26 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:9 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning.....	60
3.27 Anslagsutveckling.....	60
3.28 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:10 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.	61
3.29 Anslagsutveckling.....	61

3.30 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:11 Patentbesvärslagen.....	61
3.31 Anslagsutveckling.....	61
3.32 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:12 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer.....	62
3.33 Anslagsutveckling.....	62
3.34 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:13 Bidrag till terminologisk verksamhet.....	62
3.35 Anslagsutveckling.....	62
3.36 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:14 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader.....	63
3.37 Anslagsutveckling.....	63
3.38 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	63
3.39 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:15 Rymdverksamhet	64
3.40 Anslagsutveckling.....	64
3.41 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:16 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien.....	64
3.42 Anslagsutveckling.....	64
3.43 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:17 Konkurrensverket	65
3.44 Anslagsutveckling.....	65
3.45 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:18 Konkurrensforskning	65
3.46 Anslagsutveckling.....	65
3.47 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:19 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	66
3.48 Anslagsutveckling.....	66
3.49 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:20 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	67
3.50 Anslagsutveckling.....	67
3.51 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:21 Kapitalinsatser i statliga bolag.....	68
3.52 Anslagsutveckling.....	68
3.53 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:22 Avgifter till vissa internationella organisationer.....	68
3.54 Anslagsutveckling.....	68
3.55 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:23 Finansiering av rättegångskostnader	69
3.56 Anslagsutveckling.....	69
3.57 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	69
3.58 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:24 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft	69
3.59 Anslagsutveckling.....	70
3.60 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:25 Tillväxtverket.....	70
3.61 Anslagsutveckling.....	70
3.62 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:26 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.....	71
3.63 Anslagsutveckling.....	71
3.64 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:27 Avvecklingsanslag för Nutek, ITPS och Glesbygdsverket	71
3.65 Offentligrättslig verksamhet	72
3.66 Offentligrättslig verksamhet	72
3.67 Offentligrättslig verksamhet	72
3.68 Uppdragsverksamhet	72

4.1 Utgiftsutveckling inom Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	74
4.2 Anslagsutveckling.....	85
4.3 Budget för avgiftsbelagd verksamhet – Ackreditering m.m.....	85
4.4 Budget för avgiftsbelagd verksamhet - Metrologi m.m.....	86
4.5 Härledning av anslagsnivån 2009–2011 för 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet.....	86
4.6 Anslagsutveckling.....	86
4.7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 2:2 Kommerskollegium.....	86
4.8 Anslagsutveckling.....	87
4.9 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 2:3 Exportfrämjande	87
4.10 Anslagsutveckling.....	87
4.11 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, 2:4 Investeringsfrämjande.....	88
4.12 Anslagsutveckling.....	88
4.13 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer.....	88
4.14 Anslagsutveckling.....	88
4.15 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, 2:6 Bidrag till standardiseringen	89
4.16 Uppdragsverksamhet.....	89

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner det mål för näringspolitiken som regeringen föreslår och att målet för politikområdet Näringspolitik upphör att gälla (avsnitt 3.4),
2. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:2 *Verket för innovations-system: Forskning och utveckling* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 000 000 000 kronor under 2010 och 800 000 000 kronor under 2011–2013 (avsnitt 3.9.2),
3. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:5 *Näringslivsutveckling m.m.* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 300 000 000 kronor under 2010–2012 (avsnitt 3.9.5),
4. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:8 *Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 kronor under 2010–2012 (avsnitt 3.9.8),
5. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:9 *Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 kronor under 2010 och 6 000 000 efter 2010 med slutår 2012 (avsnitt 3.9.9),
6. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:15 *Rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 600 000 000 kronor under 2010–2014 (avsnitt 3.9.15),
7. godkänner att målet för politikområdet Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande upphör att gälla (avsnitt 4.3),
8. bemyndigar regeringen att under 2009 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 200 000 000 000 kronor för exportkreditgarantier (avsnitt 4.7.7),
9. bemyndigar regeringen att under 2009 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 10 000 000 000 kronor för investeringsgarantier (avsnitt 4.7.7),
10. bemyndigar regeringen att under 2009 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar (avsnitt 4.7.7),
11. för budgetåret 2009 anvisar anslagen under utgiftsområde 24 *Näringsliv* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	Ramanslag	137 293
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	Ramanslag	1 846 179
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	Ramanslag	355 127
1:4 Verket för Näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader	Ramanslag	91 500
1:5 Näringslivsutveckling m.m.	Ramanslag	515 509
1:6 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader	Ramanslag	19 501
1:7 Turistfrämjande	Ramanslag	110 073
1:8 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	Ramanslag	171 425
1:9 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	Ramanslag	5 509
1:10 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.	Ramanslag	11 868
1:11 Patentbesvärshöjningen	Ramanslag	17 047
1:12 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	Ramanslag	7 952
1:13 Bidrag till terminologisk verksamhet	Ramanslag	4 069
1:14 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	Ramanslag	23 685
1:15 Rymdverksamhet	Ramanslag	581 731
1:16 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	Ramanslag	5 327
1:17 Konkurrensverket	Ramanslag	121 209
1:18 Konkurrensforskning	Ramanslag	12 957
1:19 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	Ramanslag	19 910
1:20 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	Ramanslag	121 850
1:21 Kapitalinsatser i statliga bolag	Ramanslag	1 000
1:22 Avgifter till vissa internationella organisationer	Ramanslag	5 780
1:23 Finansiering av rättegångskostnader	Ramanslag	10 000
1:24 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft	Ramanslag	200 000
1:25 Tillväxtverket	Ramanslag	257 303
1:26 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	Ramanslag	54 196
1:27 Avvecklingsanslag för Nutek, ITPS och Glesbygdverket	Ramanslag	29 665
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	Ramanslag	21 049
2:2 Kommerskollegium	Ramanslag	79 167
2:3 Exportfrämjande verksamhet	Ramanslag	245 336
2:4 Investeringsfrämjande	Ramanslag	57 246
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	Ramanslag	15 417
2:6 Bidrag till standardiseringen	Ramanslag	30 600
Summa		5 186 480

2 Näringsliv

2.1 Omfattning

Utgiftsområde Näringsliv omfattar näringspolitik samt utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet

Miljoner kronor

	Utfall 2007	Budget 2008 ¹	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
Näringspolitik	3 808	4 425	4 450	4 738	4 753	4 482
Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	416	442	453	449	415	375
Äldreanslag	28	0	0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 24 Näringsliv	4 252	4 867	4 902	5 186	5 168	4 857

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Regeringen föreslår att 5 186 miljoner kronor anvisas till utgiftsområde 24 Näringsliv för 2009 vilket är en ökning med knappt 7 procent jämfört med 2008. Ökningen kan främst hänföras till satsningar inom näringspolitiken.

För 2010 beräknas anslagsnivån till 5 168 miljoner kronor och för 2011 till 4 857 miljoner kronor.

I tabell 2.2 redovisas förändringen av anslagsnivån för perioden 2009–2011 jämfört med statsbudgeten för 2008 fördelat på olika komponenter.

**Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2009–2011.
Utgiftsområde 24 Näringsliv**

Miljoner kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	4 849	4 849	4 849
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning	84	193	297
Beslut	254	116	-305
Överföring till/från andra utgiftsområden	0	11	11
Övrigt			5
Ny ramnivå	5 186	5 168	4 857

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Den pris- och löneomräkning som görs årligen av anslagen för förvaltningsändamål för att kompensera myndigheterna för pris- och löneökningar utgör en del av den föreslagna anslagsförändringen.

Av tabell 2.3 framgår utgiftsområdets ram för 2009 realekonomiskt fördelad på transfereringar, verksamhetskostnader samt investeringar.

Tabell 2.3 Ramnivå 2009 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

	2009
Transfereringar	3 764
Verksamhetskostnader	1 408
Investeringar	14
Summa ramnivå	5 186

Den realekonomiska fördelningen av utgiftsområdesramen visar hur anvisade medel beräknas utnyttjas budgetåret 2009. Drygt två tredjedelar av anvisade medel beräknas betalas ut som transfereringar.

2.3 Skatteutgifter

Samhällets stöd till företag och hushåll inom utgiftsområde 24 Näringsliv redovisas i huvudsak

på statsbudgetens utgiftssida. Vid sidan av dessa stöd finns det även stöd på budgetens inkomst- sida i form av avvikelser från en likformig beskattning, s.k. skatteutgifter. Avvikelser från en likformig beskattning utgör en skatteförmån om t.ex. en viss grupp av skattskyldiga omfattas av en skattelättnad i förhållande till en likformig beskattning och som en skattesanktion om det rör sig om ett "överuttag" av skatt. Många av skatteutgifterna har införts, mer eller mindre uttalat, som medel inom specifika områden som t.ex. konjunktur-, bostads-, miljö- eller arbetsmarknadspolitik. Dessa skatteutgifter påverkar statsbudgetens saldo och kan därför jämföras med stöd på budgetens utgiftssida. En utförlig beskrivning av redovisningen av skatteutgifterna finns i regeringens skrivelse 2007/08:123 Redovisning av skatteutgifter 2008.

I tabellen nedan redovisas de nettoberäknade skatteavvikelserna som är att hänföra till utgiftsområde 24 Näringsliv.

Tabell 2.4 Skatteutgifter inom utgiftsområde 24 Näringsliv, netto

Miljoner kronor

	Prognos 2008	Prognos 2009
Näringspolitik	17 303	18 133
Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	0	0
Totalt för utgiftsområdet	17 303	18 133

3 Näringspolitik

3.1 Omfattning

Inom näringspolitiken ryms företagsutveckling, främjande av entreprenörskap, innovationsutveckling, regelförenkling, konkurrensfrämjande arbete, turistfrämjande samt immaterial- och associationsrättsliga frågor. Vidare ingår undersökning av och information om landets geologi och mineralhantering, tillstånd och tillsyn enligt minerallagen (1991:45) samt miljösäkring. Därutöver ingår bidrag till forskning och utveckling inom bl.a. metrologi, bidrag till rymdverksamhet, bidrag till svenska standardiseringsorganisationen samt ansvar för säkerhetsfrågor inom elområdet.

Myndigheter som verkar inom näringspolitiken är Verket för innovationssystem (Vinnova), Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Sveriges geologiska undersökning (SGU), Bergsstaten, Patentbesvärsrätten (PBR), Patent- och registreringsverket (PRV), Bolagsverket, Konkurrensverket, Elsäkerhetsverket, Rymdstyrelsen och Revisorsnämnden.

Den 31 mars 2009 avvecklas Nutek och ITPS och den 1 april 2009 inrättas Tillväxtverket och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

Andra statliga aktörer inom näringspolitiken är bolagen Almi Företagspartner AB (Almi), VisitSweden AB, AB Göta kanalbolag, Sveriges provnings- och forskningsinstitut AB (SP), Innovationsbron AB samt Sveriges Standardiseringsråd (SSR), Stiftelsen Industrifonden och Stiftelsen Svensk Industridesign (SVID).

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom området näringspolitik
Miljoner kronor

	Utfall 2007	Budget 2008 ¹	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
<i>Näringspolitik</i>						
1:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader ²	133	135	134	137	141	144
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling ²	1 424	1 810	1 747	1 846	1 921	1 979
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel m.m.		0	0	355	463	475
1:4 Verket för Näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader	327	347	348	92	0	0
1:5 Näringslivsutveckling m.m.	430	579	615	516	416	256
1:6 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader	78	77	76	20	0	0
1:7 Turistfrämjande	111	100	100	110	103	95
1:8 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	169	171	170	171	176	180
1:9 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	5	5	5	6	6	6
1:10 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.	15	12	12	12	12	17
1:11 Patentbesvärshöjningen	16	16	15	17	17	18
1:12 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	7	8	8	8	8	8
1:13 Bidrag till terminologisk verksamhet	42	42	42	4	4	4
1:14 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	23	23	23	24	24	25
1:15 Rymdverksamhet	615	616	606	582	597	613
1:16 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	5	5	5	5	5	5
1:17 Konkurrensverket	86	100	100	121	126	128
1:18 Konkurrensforskning	7	7	7	13	13	14
1:19 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	15	15	15	20	20	20
1:20 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	79	130	186	122	25	25
1:21 Kapitalinsatser i statliga bolag		1	0	1	1	1
1:22 Avgifter till vissa internationella organisationer	6	6	6	6	6	6
1:23 Finansiering av rättegångskostnader	9	20	22	10	10	10
1:24 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft	207	198	206	200	200	0
1:25 Tillväxtverket		0		257	369	377
1:26 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser		0		54	76	78
1:27 Utvecklingsanslag för Nutek, ITPS och Glesbygdverket		0		30	15	0
Summa Näringspolitik	3 808	4 425	4 450	4 738	4 753	4 482

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08.FIU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Anslaget redovisades föregående år under dåvarande politikområde Forskningspolitik.

För 2008 prognostiseras de totala utgifterna för området uppgå till 4 450 miljoner kronor, vilket är i nivå med budgeten för 2008.

Regeringens förslag till anslag 2009 för näringspolitiken innebär att 4 738 miljoner kronor anvisas. För 2010 beräknas anslagsnivån till 4 753 miljoner kronor och för 2011 till 4 482 miljoner kronor.

3.3 Skatteutgifter

Skatteutgifterna inom utgiftsområde 24 Näringsliv samt en definition av begreppet redovisas i avsnitt 2.3. I tabell 3.2 nedan följer en redovisning av de nettoberäknade skatteutgifter som kan hänföras till näringspolitikens område. I avslutning till tabellen ges en kortfattad beskrivning av respektive skatteutgift.

Tabell 3.2 Skatteutgifter inom näringspolitiken, netto

Miljoner kronor

	Prognos 2008	Prognos 2009
Schablonbeloppet i förenklingsregeln	-	-
Löneunderlaget i fåmansaktiebolag	-	-
Kapitalvinst på kvalificerade aktier	-	-
Sjöinkomstavgift	160	160
Underskott i aktiv verksamhet m.m.	20	20
Sänkt skatt för utländska nyckelpersoner	160	170
Utjämning av småföretagares inkomst	-	-
Matching-credit-klausuler i olika dubbelbeskattningsavtal	-	-
Koncernbidragsdispens	-	-
Rabatter och liknande från ekonomiska föreningar	-	-
Utdelning och kapitalvinst på kvalificerade aktier	-	-
Utdelning och kapitalvinst på aktier i onoterade bolag	1 800	1 850
Utdelning av aktier	-	-
Utdelning och kapitalvinst på aktier i oäkta bostadsrättsföreningar	10	10
Nedsättning med inriktning mot mindre företag, egenavgifter	u	u
Nedsättning med inriktning mot mindre företag och regional nedsättning för arbetsgivaravgifter	u	u
Ersättning skiljemannauppdrag	-	-
Avskaffad särskild löneskatt för egenföretagare som fyllt 65 år men är födda 1938 eller senare	23	23
Avskaffad särskild löneskatt för egenföretagare som fyllt 65 år men är födda 1937 eller tidigare	80	90
Avskaffad särskild löneskatt för anställda som	830	900

fyllt 65 år men är födda 1938 eller senare		
Transport i skidliftar	1 180	1 240
Rumsuthyrning	1 180	1 240
Bränsleförbrukning inom industrin	1 060	1 090
Elförbrukning inom industrin	13 250	13 730
Befrielse från energiskatt på el vid deltagande i program för energieffektivisering inom industrin	150	150
Generell nedsättning av koldioxidskatt för industrin	4 500	4 640
Särskilt nedsatt koldioxidskatt för naturgas och gasol som drivmedel	30	30
Särskild nedsättning av koldioxidskatt för industrin	180	180
Skattereduktion för sjöinkomst	80	80
Fastighetsskatt på lokaler	-4 090	-4 160
Fastighetsskatt på industri- och elproduktionsenheter	-3 300	-3 310
Totalt för näringspolitik	17 303	18 133

- Skatteutgiften är inte beräkningsbar.
u Skatteutgiften har upphört.

Schablonbeloppet i förenklingsregeln

Ägare till kvalificerade aktier får ta ut ett schablonbelopp motsvarande två gånger inkomstbasbeloppet som utdelning. Schablonbeloppet ger upphov till en skatteutgift till den del regeln utnyttjas och beloppet överstiger den faktiska kapitalavkastningen. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst och särskild löneskatt och består i skillnaden i skattesats mellan dubbelbeskattad tjänste- och dubbelbeskattad kapitalinkomst.

Löneunderlaget i fåmansaktiebolag

Genom reglerna om löneunderlag ökar den kapitalbeskattade inkomsten för aktiva delägare i fåmansaktiebolag och närstående till dessa. Därigenom beskattas viss avkastning på arbetskraft i inkomstslaget kapital. Avkastning på arbete är lön, som bör beläggas med arbetsgivaravgifter och beskattas i inkomstslaget tjänst. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst och särskild löneskatt och består i skillnaden i skattesats mellan dubbelbeskattad tjänste- och dubbelbeskattad kapitalinkomst.

Kapitalvinst på kvalificerade aktier

Kapitalvinst på kvalificerade aktier som överstiger sparad utdelningsutrymme hälftendelas mellan inkomstslagen kapital och tjänst. Under beskattningsåret och föregående fem beskattningsår ska dock högst 100 inkomstbasbelopp beskattas som tjänsteinkomst. Ytterligare kapitalvinst beskattas som kapitalinkomst. Hälftendelningen infördes 2008 och ska gälla som en temporär lösning 2007-2009. Den del av kapitalvinsten som beskattas som kapitalinkomst och överstiger sparad utdelningsutrymme medför en skatteutgift som avser skatt på inkomst av tjänst. Skatteutgiften består i skillnaden i skattesats mellan tjänste- och kapitalinkomst.

Sjöinkomstavdrag

Sjömän som har haft s.k. sjöinkomst medges sjöinkomstavdrag som uppgår till 36 000 kronor om fartyget till övervägande del går i fjärrfart och 35 000 kronor om det går i närfart. Om man inte har arbetat ombord hela året, ska avdrag medges till 1/365 av sjöinkomstavdraget för varje dag som sjöinkomst uppbärs. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst.

Underskott i aktiv verksamhet m.m.

Underskott av aktiv näringsverksamhet får dras av som allmänt avdrag under vissa förutsättningar (maximalt under 5 års tid med högst 100 000 kronor per år; restriktionerna gäller dock inte litterär, konstnärlig eller liknande verksamhet). Normen är annars att underskottet får sparas och kvittas mot senare överskott i den aktiva näringsverksamheten. Den tidigare lagda kvittningen är en skattecredit. Skatteutgiften utgörs av räntan på skattekrediten och avser inkomst av tjänst.

Sänkt skatt för utländska nyckelpersoner

Vissa förmåner och ersättningar till utländska experter, forskare och andra nyckelpersoner kan undantas från beskattning. För skattefrihet krävs beslut av Forskarskattenämnden. 25 procent av lönen undantas från beskattning. Vissa ersättningar för utgifter är också undantagna från

skatteplikt. Undantagen gäller under högst tre år. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst och särskild löneskatt.

Utjämnning av småföretagares inkomst

I småföretag bidrar inkomstutjämnande åtgärder, t.ex. avsättningar till skogskonto och periodiseringsfond samt överavskrivningar, till skatteutgiften i den mån åtgärderna medför att ägarens marginalsatt blir olika vid avsättning och uttag. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst.

Matching-credit-klausuler i olika dubbelbeskattningsavtal

I vissa fall kan en skattskyldig få avräkning för den skatt som skulle ha utgått i det andra avtalslandet även om sådan skatt inte har erlagts. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av näringsverksamhet.

Koncernbidragsdispens

Regeringen kan i vissa fall medge att avdrag får göras för lämnade bidrag trots att reglerna för koncernbidrag ej är uppfyllda. Detta förutsätter dels att avdraget redovisas öppet, dels att den verksamhet som bedrivs av berörda företag ska vara av samhällsekonomiskt intresse. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av näringsverksamhet.

Rabatter och liknande från ekonomiska föreningar

Ekonomiska föreningar får göra avdrag för rabatter, utdelningar m.m. trots att dessa inte är skattepliktiga hos mottagaren. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av näringsverksamhet.

Utdelning och kapitalvinst på kvalificerade aktier

Utdelning och kapitalvinst till ägare av kvalificerade aktier beskattas upp till ett gränslöpp med skattesatsen 20 procent, vilket är lägre än normen för kapitalinkomster. Den lägre skatte-

satsen ger upphov till en skatteutgift som avser skatt på inkomst av kapital.

Utdelning och kapitalvinst på aktier i onoterade bolag

Kapitalinkomster för delägare i onoterade bolag beskattas med den lägre skattesatsen 25 procent istället för 30 procent, vilket är normen för kapitalinkomster. Den lägre skattesatsen ger upphov till en skatteutgift som avser skatt på inkomst av kapital.

Utdelning av aktier

Beskattning av aktieutdelning i form av aktier skjuts i vissa fall upp till dess att mottagaren säljer aktierna (den s.k. lex Asea). Räntan på denna skattecredit är en skatteutgift. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av kapital.

Utdelning och kapitalvinst på andelar i oäkta bostadsrättsföreningar

Andelar i oäkta bostadsrättsföreningar omfattas av lättnadsregler till och med utgången av år 2008. Lättnadsreglerna motsvarar de regler som gällde för utdelning och kapitalvinst på andelar i onoterade bolag före inkomstår 2006. I en promemoria från Finansdepartementet har föreslagits att lättnadsreglerna ska förlängas till och med utgången av inkomstår 2011. Lättnadsreglerna medför en skattelättnad. 70 procent av statslåneräntan multiplicerat med ett speciellt definierat underlag (i princip anskaffningsvärdet för bostadsrätten) undantas från beskattning i inkomstslaget kapital. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av kapital.

Nedsättning med viss inriktning mot mindre företag, egenavgifter

Vid beräkning av egenavgifter fick under 2007 en enskild näringsidkare göra avdrag med 2,5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 4 500 kronor per år, vilket motsvarar ett underlag på 180 000 kronor. Skatteutgiften avser egenavgifter. Avdraget har upphört att gälla från och med 2008.

Nedsättning med viss inriktning mot mindre företag, arbetsgivaravgifter

Vid beräkning av arbetsgivaravgifter fick under 2007 en arbetsgivare göra ett avdrag med 2,5 procent av lönesumman, dock högst med 1 545 kronor per kalendermånad, vilket motsvarar ett underlag på 741 600 kronor. Skatteutgiften avser arbetsgivaravgifter. Avdraget har upphört att gälla från och med 2008.

Ersättning skiljemannauppdrag

Ersättning för skiljemannauppdrag ingår inte i underlaget för socialavgifter om parterna är av utländsk nationalitet. Skatteutgiften avser särskild löneskatt.

Slopad särskild löneskatt för egenföretagare som fyllt 65 år men är födda 1938 eller senare

Den särskilda löneskatten för vissa förvärvsinkomster (SLF) på 16,16 procent slopades den 1 januari 2007 och enbart ålderspensionsavgiften, på 10,21 procent, betalas för egenföretagare som har fyllt 65 år. Nedsättningen omfattar endast enskild näringsidkare som är födda 1938 eller senare, dvs. näringsidkare som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet.

Slopad särskild löneskatt för egenföretagare som fyllt 65 år men är födda 1937 eller tidigare

Den särskilda löneskatten för vissa förvärvsinkomster (SLF) på 24,26 procent slopades den 1 januari 2008 för egenföretagare som har fyllt 65 år. Nedsättningen omfattar endast enskild näringsidkare som är födda 1937 eller tidigare, dvs. näringsidkare som omfattas av det gamla ålderspensionssystemet.

Slopad särskild löneskatt för anställda som fyllt 65 år men är födda 1938 eller senare

Den särskilda löneskatten för vissa förvärvsinkomster (SLF) på 16,16 procent slopades den 1 januari 2007 och enbart ålderspensionsavgiften, på 10,21 procent, betalas för anställda som har fyllt 65 år. Nedsättningen omfattar endast an-

ställda som är födda 1938 eller senare, dvs. personer som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet.

Transport i skidliftar

För transport i skidliftar tillämpas fr.o.m. 1 januari 2007 nedsatt skattesats till 6 procent (tidigare särreglering om nedsatt skattesats till 12 procent), dvs. samma skattesats som gäller för personbefordran och kommersiell idrott. Den nedsatta skattesatsen ger upphov till en skatteutgift avseende mervärdesskatt.

Rumsuthyrning

Skattesatsen är nedsatt till 12 procent. Den nedsatta skattesatsen ger upphov till en skatteutgift avseende mervärdesskatt.

Bränsleförbrukning inom industrin

Industrisektorn är energiskattebefriad för användning av fossila bränslen i tillverkningsprocesser. Normen för alla fossila bränslen utgörs av full energiskattesats på eldningsolja.

Elförbrukning inom industrin

El som används i tillverkningsprocesser inom industrisektorn beskattas med 0,5 öre/kWh. Normen utgörs av normalskattesatsen på el.

Befrielse från energiskatt på el vid deltagande i program för energieffektivisering inom industrin

För energiintensiva industriföretag, som deltar i program för energieffektivisering medges befrielse från energiskatten på el. Detta innebär en ytterligare skattenedsättning från den tidigare nedsatta skattesatsen för el inom industrisektorn på 0,5 öre/kWh. Den ytterligare skatteutgiften uppgår till 0,5 öre/kWh.

Generell nedsättning av koldioxidskatt för industrin

För industrisektorn medges en nedsättning på 79 procent av koldioxidskattesatsen för all användning av fossila bränslen för uppvärmning. Normen utgörs av full koldioxidskattesats, dvs. 101 öre/kg koldioxid.

Särskilt nedsatt koldioxidskatt för naturgas och gasol som drivmedel

För naturgas och gasol som drivmedel är skattesatsen nedsatt jämfört med för uppvärmning. Nedsättningen motsvarar 41 procent av koldioxidskattesatsen. Normen utgörs av full koldioxidskattesats.

Särskild nedsättning av koldioxidskatt för industrin

För energiintensiva industriföretag medges nedsättning utöver den generella nedsättningen om koldioxidskatten överstiger 0,8 procent av det enskilda företagens försäljningsvärde. För det överskjutande beloppet sätts skatten ned till 24 procent. EU:s minimiskattesatser måste dock alltid respekteras. Normen utgörs av full koldioxidskattesats.

Skattereduktion för sjöinkomst

Utöver sjöinkomstavgift har den som har haft sjöinkomst rätt till skattereduktion med 14 000 kronor om fartyget till övervägande del gått i fjärrfart och med 9 000 kronor om det gått i närfart. Om man inte har arbetat ombord hela året, ska reduktion medges med 1/365 av dessa belopp för varje dag som sjöinkomst uppstår. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst och särskild löneskatt.

Fastighetsskatt på lokaler, industri- och elproduktionsenheter

Skatten på dessa fastigheter är en objektskatt som enbart träffar fastighetskapital. Eftersom intäkterna beskattas som inkomst av näringsverksamhet utgör fastighetsskatten (som är av-

dragsgill mot intäkterna), till den del den inte reducerar inkomstskatten, en skattesanktion.

3.4 Mål

Regeringens förslag: Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att målet för politikområde Näringspolitik upphör att gälla och godkänner följande mål för näringspolitiken: Stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet.

Skälen för regeringens förslag: Som regeringen aviserade i 2008 års ekonomiska vårproposition (prop. 2007/08:100, avsnitt 4.4.4) och som närmare utvecklas i denna proposition (avsnitt 10.4.1, volym 1) utgår den enhetliga verksamhetsstrukturen. Det innebär att utgiftsområden inte kommer att indelas i politikområden och i förekommande fall inte heller i verksamhetsområden.

Mot denna bakgrund bör målet för politikområdet Näringspolitik upphävas. Vidare föreslås att det i stället bör införas ett nytt mål mot vilka verksamheter inom utgiftsområdet ska redovisas och följas upp. Det föreslagna målet för näringspolitiken är likalydande med det tidigare målet för politikområde Näringspolitik som beslutades i samband med budgetpropositionen för 2008.

De näringspolitiska insatserna ska även bidra till att uppnå målen i EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning.

3.5 Politikens inriktning

Sverige ska ha Europas bästa företagsklimat

För att möta den allt hårdare globala konkurrensen måste företagens konkurrenskraft stärkas och lokal, regional och nationell utvecklingskraft frigöras. Sveriges konkurrenskraft i en global ekonomi bygger på näringslivets förmåga till förändring och att utveckla innovationer. Den ekonomiska utvecklingen i Sverige är beroende av hur väl innovationspotentialen utnyttjas och möjligheterna till nyföretagande, företagstillväxt,

överlevnad samt frigörelse och omallokering av resurser.

Insatserna inom näringspolitiken är inriktade på att medverka till fler och växande företag, regelförenkling och väl fungerande marknader.

Regeringen fortsätter också att utveckla en mer samlad och tvärssektoriell näringspolitik eftersom ett ytterligare utvecklat företagsklimat är en utmaning för många olika politikområden.

Skatter, transporter, utbildning, forskning, handels- och investeringsfrämjande, arbetsmarknad, energi, miljö, kultur och regional tillväxt är exempel på områden med stor betydelse i ett näringspolitiskt perspektiv.

Ett fokus på de gröna frågorna inom näringspolitiken ska bidra till att möta klimatutmaningen och samtidigt nyttjas som en hävstång för nya jobb och tillväxt.

Regeringen avser även att, inom ramen för politiken för global utveckling, dra nytta av svenska företags kunskap och erfarenheter bl.a. för att stödja utvecklingen av ett tillväxtbefrämjande näringslivsklimat, samt i syfte att följa upp efterlevnaden av socialt och miljömässigt företagande. Vikten av handel och investeringar för att generera ekonomisk tillväxt, bl.a. genom ökad sysselsättning och teknik- och kunskapsöverföring, bör understrykas.

Regeringen lägger nu fram förslag på en rad områden som bidrar till ett stärkt företagsklimat och bättre villkor för entreprenörer och företagande. Från den 1 januari 2009 sänks arbetsgivaravgifterna för alla företag och ytterligare sänkning sker för företag som anställer ungdomar. Bolagsskatten sänks för att Sverige fortsatt ska vara konkurrenskraftigt. 3:12-reglerna görs mer fördelaktiga. Ett paket av regelförenklingar på skatteområdet bidrar till minskad regelbörda och rättvisa mellan olika företagsformer. Bl.a. förbättras möjligheterna till direktavskrivning av investeringar. Dessutom satsar regeringen på olika konkurrensfrämjande åtgärder för att göra det lättare för mindre företag att komma in på marknader med höga inträdesbarriärer och kunna konkurrera med statliga och kommunala verksamheter på lika villkor. Det är även angeläget att egenföretagarna genom sina avgifter bidrar till socialförsäkringarna på ett sätt som står i relation till förmånerna. Utredningen om trygghetssystemen för företagare (N2006:11) kommer att presenteras senare under hösten och därefter avser regeringen återkomma med förslag.

Goda generella makroekonomiska förutsättningar är en grundbult för ett väl fungerande näringslivsklimat och en vital näringslivsdynamik. Det finns ett positivt samband mellan näringslivsdynamik, entreprenörskap och ekonomisk tillväxt. Sverige har ett flexibelt näringsliv och ett gott näringslivsklimat. ITPS uppföljningsstatistik visar att nyföretagandet har ökat starkt under 2008. Allt fler unga är positiva till att starta företag.

Samtidigt visar internationella jämförelser och olika indikatorer på entreprenörskap, nyföretagaraktivitet, företagstillväxt och företagsdynamik att situationen i Sverige är i nivå med medelvärdet för OECD eller lägre. Detta kräver en kraftsamling av åtgärder som sammantaget skapar bättre förutsättningar för nystart av företag och företagstillväxt. En mikrodriven tillväxtpolitik tar sin utgångspunkt i företagsperspektivet. Ett flertal faktorer är viktiga att lyfta fram. Öppna och fungerande marknader, ekonomiska incitament för ökat nyföretagande, entreprenöriella normer och värderingar, låga kostnader för administration och enkla regler. Regeringen avser återkomma med förslag till åtgärder som bidrar till ett positivt förhållningssätt till entreprenörskap och breddar rekryteringen av entreprenörer. Åtgärder bör också genomföras i syfte att utveckla företagarnas sociala trygghetssystem, kapitalförsörjning och förbättrad konkurrens. Ekonomins globalisering kräver också åtgärder som stärker de svenska företagens förmåga att agera och expandera på internationella marknader.

Regeringen avser att våren 2010 i en skrivelse till riksdagen ge en samlad redogörelse för de åtgärder som genomförts under mandatperioden för att stärka Sveriges näringslivsklimat.

Fler och växande företag

Nya företag är viktiga för att introducera nya produkter och produktionsprocesser samt för att hitta nya marknader. De stärker konkurrensen, vilket förbättrar förutsättningarna för tillväxt och ökad sysselsättning.

Det är viktigt att understödja den goda utvecklingen av företagandet i Sverige och genomföra insatser för att stimulera fler företag att växa. De mindre företagen har stått för merparten av sysselsättningstillväxten de senaste femton åren. Ett förbättrat företagsklimat är

centralt för att få fler i arbete. Regeringen avser därför att fortsätta de offensiva insatserna för ett ökat företagande i hela landet.

För att förbättra finansieringsmöjligheterna för företag har regeringen lämnat förslag om att förmånsrätten för företagsinteckningar, som den förra regeringen försämrade och som lett till negativa kapitalförsörjningseffekter, ska återställas. Dessutom ska insolvenslagstiftningen förbättras, särskilt med avseende på små och medelstora företag.

Vidare har regeringen tillsatt en utredning om statliga finansieringsinsatser för nya, små och medelstora företag. Utredaren ska ompröva nuvarande statliga åtaganden inom finansieringsområdet och lämna förslag till hur dagens insatser kan bli mer effektiva och överskådliga. Regeringen har även tillsatt en utredning som ska analysera behovet av och förutsättningarna för samt lämna förslag till, att införa särskilda skatteincitament för att stimulera fysiska personers investeringar i mindre företag. Den ska främst inrikta sig på regler för ett s.k. etableringskonto, riskkapitalavdrag för privatpersoner som investerar i eget eller närståendes företag och möjligheten till uppskov med kapitalvinstbeskattning i vissa fall.

De offentliga insatserna för att främja fler och växande företag måste förhålla sig till utvecklingstrender som t.ex. att tjänstesektorn får en allt större betydelse i ekonomin, att andelen sysselsatta i små och medelstora företag ökar samt att intresset för entreprenörskap ökar bland kvinnor, personer med utländsk bakgrund och unga. Mot denna bakgrund, samt att riksdagen har anmodat regeringen att tillse att en översyn görs av det statliga rådgivningsinsatserna för företag, avser regeringen att se över rådgivningsutbudet för blivande och redan etablerade företagare under hösten 2008. En ambition är att åstadkomma en större effektivitet, överskådlighet och samordning av rådgivningsinsatserna.

De generella åtgärderna kompletteras med riktade insatser. De förstärka insatserna för att främja kvinnors företagande och för att stärka kunskaperna om kvinnors företagande fortsätter också 2009.

På uppdrag av regeringen har Nutek arbetat fram ett treårigt program för företagare med utländsk bakgrund. Programmet, som genomförs 2008–2010, ska bidra till att förbättra målgruppens förutsättningar att få finansiering, öka tillgången till nätverk för affärsutveckling och till

relevant rådgivning samt bidra till att utveckla kunskapen om företag som drivs av personer med utländsk bakgrund.

Såväl personer med utländsk bakgrund som kvinnor etablerar sig ofta i de framväxande tjänstebranscherna. Tillväxten av företagandet i tjänstesektorn är fortsatt stark och en växande del av tjänsteföretagen utgörs av företag verkamma i vård- och omsorgssektorn. Samtidigt står vård- och omsorgsbranschen inför en rad utmaningar. Regeringen har därför gett Nutek i uppdrag att forma ett program för att utveckla entreprenörskap och företagande inom vård och omsorg. Nutek ska även ta fram ett handlingsprogram för entreprenörskap och mångfald inom vård och omsorg.

För att på sikt få ännu fler företagare krävs att fler individer ser företagande som en lika självklar och möjlig väg som traditionell anställning. Utbildningsväsendet spelar en betydelsefull roll för att unga människor ska utveckla de kunskaper, kompetenser och förhållningssätt som behövs för att kunna förverkliga sina idéer, antingen som egen företagare eller som anställd. Regeringen arbetar därför med en strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet. Entreprenörskap ska utgöra en naturlig del av utbildningen och ska lyftas fram i styrdokument för grund- och gymnasieskolan. Insatser för att främja entreprenörskap inom utbildningsområdet kommer att genomföras både av Nutek och av myndigheter inom utbildningsområdet. Insatserna kan exempelvis handla om att stimulera samarbete mellan skola och näringsliv, upphandla kompetensutveckling och att underlätta erfarenhetsutbyte.

Dessutom arbetar regeringen fram en strategi för att stärka utvecklingskraften på landsbygden, bl.a. genom insatser för ett ökat entreprenörskap och företagande.

Det ska vara enkelt, självklart och mer lönsamt att starta och driva företag. Därför har regeringen bl.a. infört jobbskatteavdrag för näringsinkomst, slopat medfinansiering i sjukförsäkringen, samt infört en nedsättning av socialavgifter för unga. Regeringen har även aviserat att denna nedsättning från och med årsskiftet ska göras ännu större och utvidgas till att omfatta alla personer under 26 år. Vidare pågår arbete med att främja mångfalden av företag inom vård och omsorg.

Det är även angeläget att egenföretagarna genom sina avgifter bidrar till socialförsäkringarna

på ett sätt som står i relation till förmånerna. Utredningen om trygghetssystemen för företagare (N2006:11) kommer att presenteras senare under hösten och därefter avser regeringen återkomma med förslag.

Som en fortsättning på den fördjupade samverkan mellan näringspolitiken, den regionala tillväxtpolitiken och kulturpolitiken avser regeringen genomföra insatser för att främja tillväxten i kulturella och kreativa näringar. Det finns ett behov av aktörer som kan fungera som brobyggare och mellanhänder för att stimulera kreativa och innovativa processer i näringslivet likväl som för att öka entreprenörskap, innovation och företagande inom kultursektorn.

Regeringen avser att ge i uppdrag att ta fram en handlingsplan i syfte att skapa en ram för arbetet med kulturella och kreativa näringar, som exempelvis kan inkludera att främja entreprenörskap inom den kulturella sektorn.

Turistnäringen är en framtidsnäring med stor betydelse för hela Sverige. Regeringen anser därför att det är angeläget att tillföra ytterligare medel till VisitSweden under 2009 och 2010 för marknadsföring av Sverige som turistland.

Regelförenkling - en viktig faktor för tillväxt och konkurrenskraft

Regelförenkling är ett viktigt medel för att nå regeringens övergripande mål att bryta utanförskapet genom att skapa fler jobb i fler och växande företag. Enkla och ändamålsenliga regler medför att företagarna kan ägna mer tid och resurser till att driva, utveckla och expandera sin verksamhet, vilket främjar ökad tillväxt och konkurrenskraft. Det är därför angeläget med ett enkelt och ändamålsenligt regelverk respektive effektiva besluts- och handläggningsrutiner hos myndigheter som ger företagen goda ramvillkor.

Regeringens mål att minska företagets administrativa kostnader till följd av statliga regler med 25 procent till 2010 är ambitiöst i ett internationellt sammanhang, men viktigt för att bibehålla och utöka de svenska företagets konkurrenskraft. Det huvudsakliga syftet med regelförenklingsarbetet är att skapa en märkbar positiv förändring i företagets vardag.

På EU-nivå finns ett motsvarande ambitiöst mål. Eftersom ett flertal regelområden i Sverige till stora delar följer av gemenskapsrätten, har regelförenklingsarbetet inom EU mycket stor

betydelse för möjligheterna att skapa enkla regelverk och minska de administrativa kostnaderna för svenska företag. Regelförenkling på EU-nivå står därför högt på dagordningen vid sidan av det nationella arbetet.

För att skapa en märkbar förändring i företagets vardag krävs ett strukturerat arbete med kraftfulla verktyg. Den tempo- och ambitionshöjning av regelförenklingsarbetet som inleddes efter regeringsskiftet har resulterat i att dessa verktyg nu finns på plats. De administrativa kostnaderna inom de för företagen relevanta områden har mätts. En uppdatering av mätningarna som täcker de förändringar som har genomförts från juli 2006 till december 2007 visar att utvecklingen av kostnaderna varierar mellan olika områden men att de administrativa kostnaderna totalt sett har ökat. Regeringen ser allvarligt på ökningen men vill samtidigt framhålla att regelförenklingsarbetet är ett långsiktigt arbete som kräver fortsatt hög prioritet och kontinuitet från alla involverade parter för att målet ska nås. Det är av stor vikt att förändringar som leder till minskade kostnader för företagen i befintlig lagstiftning inte följs av ökade kostnader när ny lagstiftning införs. Nutek har skapat en databas som möjliggör beräkningar av de administrativa kostnaderna i samband med framtagande av regelförenklingsförslag. Tydligare krav på att konsekvensutredningar ska genomföras i hela regelgivningskedjan har trätt ikraft. För att intensiviera arbetet med regelförenklingen har nu, regeringen i likhet med i första hand två andra framträdande länder på regelförenklingsområdet, beslutat om att inrätta ett Regelråd. Under hösten 2008 kommer Regelrådet att påbörja sin verksamhet och bistå regelgivarna i arbetet med regelförenklingar för företagen. Regeringen kommer att utvärdera Regelrådets verksamhet och överväga att förlänga verksamheten till efter 2010. Utvärderingen kommer delvis att baseras på Regelrådets iakttagelser och erfarenheter i arbetet med inkomna författningsförslag och konsekvensutredningar.

Regeringen beslutade i juli 2008 om ett fortsatt regelförenklingsuppdrag till departement och myndigheter. Uppdraget ska presenteras i form av en handlingsplan. Huvudinriktningen under förevarande uppdragsperiod är att identifiera nya förenklingsåtgärder som ger stor effekt i närtid för företagen. Myndigheternas möjligheter att samordna sitt uppgiftsinhämtande är en av flera viktiga frågor i sammanhanget. I det

fortsatta uppdraget ingår därför att lämna konkreta förslag på hur myndigheterna kan samverka och koordinera sitt arbete för att minska den administrativa bördan för företagen vid uppgiftsinlämnande. Utöver det fortsatta förenklingsuppdraget, avser regeringen även att uppdra åt Bolagsverket att ge förslag till hur företagets kostnader för uppgiftslämnandet kan minskas. Vid sidan av dessa nya uppdrag pågår arbetet med att fullfölja redan presenterade regelförenklingsförslag. Utredningar pågår bl.a. rörande förenklingar i redovisningsreglerna och i de associationsrättsliga reglerna för aktiebolag. I den senare ska utredaren överväga en ny bolagsform avsedd för små verksamheter.

Immaterialrättens betydelse för konkurrenskraften och tillväxten i samhället har ökat väsentligt under det senaste decenniet. Immaterialrättigheter är i dag nyckelfaktorer för nyföretagande och utvecklingen av befintliga företag. Användandet av immaterialrättsligt skydd kan stimuleras ytterligare genom åtgärder för regelförenkling. Ett viktigt led i detta arbete är att höja kvaliteten och bredden på den rådgivning som PRV lämnar till företagen. Det är viktigt att ta ett helhetsgrepp i frågor som rör immaterialrätten och se till att alla led i processen fungerar så bra som möjligt. Mot denna bakgrund kommer en beredningsorganisation att inrättas i Patentbesvärsrätten (PBR) för att effektivisera målhanteringen och korta ned handläggningstiden i ärendehanteringen.

Väl fungerande marknader

Konkurrens - ett viktigt medel

Konkurrenspolitiken ska bidra till effektiva, öppna och väl fungerande marknader.

Väl fungerande marknader skapar förutsättningar för fler och växande företag och släpper fram nya idéer, företag och produkter. Effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna är en viktig förutsättning för väl fungerande marknader. Effektivare och väl anpassade regelverk gynnar företag som agerar på konkurrensutsatta marknader. I takt med att marknader förändras och utvecklas måste det säkerställas att det vid varje tidpunkt finns en effektiv konkurrenslag och en effektiv tillämpning av densamma. Regeringen har gett Konkurrensverket i uppdrag att till den 31 mars 2009 lämna konkreta förslag till regeringen på

åtgärder som stärker konkurrensen. En ny konkurrenslag, som bl.a. syftar till att effektivisera förfarandet i konkurrenslagsärenden och skapa förutsättningar för skarpare sanktioner vid överträdelse, träder ikraft den 1 november 2008. Marknadens förtroende för regelverk och tillsyn måste vara stort.

Konkurrens på lika villkor mellan privat och offentlig sektor

På väl fungerande marknader ska företag kunna verka i konkurrens på lika och rättvisa villkor. Sunda spelregler mellan privat och offentlig sektor måste därmed gälla. Regeringen anser att det är angeläget att komma till rätta med de problem som uppstår när offentliga aktörer ägnar sig åt affärsverksamhet som snedvrider konkurrensen på marknaden och därmed tränger undan privat näringsverksamhet. För att skapa förutsättningar för fler små företag att växa och bedriva verksamhet bereder regeringen därför ett förslag att komplettera konkurrenslagen med regler som innebär att Stockholms tingsrätt på talan av Konkurrensverket får förbjuda staten, en kommun eller ett landsting att driva en viss säljverksamhet eller att i denna verksamhet tillämpa ett visst förfarande. För att ett förbud ska få meddelas kommer det enligt förslaget att krävas att verksamheten eller förfarandet snedvrider konkurrensen eller är ägnat att snedvrida förutsättningarna för en effektiv konkurrens. Det ska även krävas att verksamheten eller förfarandet inte är försvarbart från allmän synpunkt. Förslaget remissbehandlas för närvarande och en lagrådsremiss är avsedd att lämnas under senhösten 2008.

Konkurrens och kunskap i och om den offentliga upphandlingen

Den totala upphandlingsmarknaden i Sverige omsätter årligen cirka 400-500 miljarder kronor. En väl fungerande upphandlingsmarknad är därför en viktig del i regeringens strävan att nå målen med fler och växande företag. Regeringen anser att fler små och medelstora företag ska ges förutsättningar att delta i offentliga upphandlingar. Genom att stärka tillsynen, förbättra kompetensen, effektivisera upphandlingsförfaranden och stimulera mångfald och innovation kan konkurrensen bland anbudsgivare öka.

För att skapa förutsättningar för en effektiv tillämpning och tillsyn av upphandlingsreglerna krävs fungerande rättsmedel och sanktionsmöjligheter. Genomförandet av EG:s rättsmedelsdi-

rektiv ska vara slutfört senast den 20 december 2009. EG:s rättsmedelsdirektiv syftar till att komma till rätta främst med problem rörande möjligheten till överprövning av upphandlingskontrakt och rörande avsaknaden av effektiva rättsmedel mot otillåtna direkttilldelningar av kontrakt. I det arbete som pågår inom Regeringskansliet med implementering av direktiven ingår också att ta ställning till om bestämmelserna om ogiltighet och sanktionsavgift även ska omfatta upphandlingar som inte omfattas av EG:s upphandlingsdirektiv. Regeringen kommer också att ta upp frågor om talerätt för Konkurrensverket och frågan om domstolstrots. En talerätt för Konkurrensverket avlastar framför allt de små och nystartade företagen. Den preventiva effekt beträffande regelbrottsnivå, som Konkurrensverkets talerätt antas leda till, blir till nytta för samtliga företag men mest för de mindre som har begränsade möjligheter att föra talan i domstol.

Regeringen anser att det finns ett stort behov av kunskapsuppbyggnad och forskning kring offentlig upphandling för att förbättra kunskaperna om den offentliga upphandlingens och konkurrensens betydelse för Sverige och de svenska företagen och hur den kan bidra till ökad tillväxt och sysselsättning. Detta kan främst ske genom att prioritera uppdragsforskning samt stimulera forskningen inom universitet och högskolor.

Den 1 januari 2008 trädde två nya lagar på upphandlingsområdet i kraft som genomför de gemenskapsrättsliga upphandlingsdirektiven. För att uppnå en enhetlig och konsekvent tillämpning av lagstiftningen är det angeläget att klagorande information om upphandlingslagreglerna tas fram och når ut till alla som har att förhålla sig till upphandlingsregelverket. Bättre kunskaper om regelverket minskar risken för att upphandlingen blir föremål för överprövning vilket bidrar till att minska den administrativa bördan för såväl leverantör som upphandlande myndigheter och enheter. Bättre kunskaper om regelverket kan också öka användandet av innovationsfrämjande upphandling där särskilda hänsyn tas till små och medelstora företag.

Ett dynamiskt och innovativt näringsliv

Goda villkor för företagande, innovationer, god tillgång till kompetens och en väl fungerande

kunskapsöverföring mellan universitet, högskolor, industriforskningsinstitut och näringsliv lägger grunden för långsiktig konkurrenskraft. Regeringens målsättning för detta arbete är ökad tillväxt med nya och växande företag samt nya jobb. I detta syfte genomför regeringen en rad insatser för att främja ett dynamiskt och innovativt näringsliv.

Forskning och innovation

Regeringen föreslår en kraftfull satsning på forskning och innovation som kommer att presenteras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen.

Regeringen kommer i propositionen bl.a. att beskriva ett nytt element i forskningsfinansieringen: strategiska forskningsinsatser. Dessa satsningar kommer att göras inom områdena medicin, teknik och klimat.

Tre kriterier har varit vägledande när regeringen prioriterat de strategiska områdena:

1. Forskning som kan medverka till att finna lösningar på angelägna globala problem och utmaningar, såsom arbete mot klimatförändringar, kampen mot svåra sjukdomar och andra hälsoutmaningar samt omställning av energisystemen. Det är till exempel uppenbart att kampen mot växthuseffekten underlättas av teknologiska genombrott.
2. Områden där Sverige redan har forskning av världsklass. Inom samtliga prioriterade områden finns forskare och forskargrupper som håller världsklass.
3. Områden där det finns företag i Sverige som bedriver egen forskning och utveckling, och där statens insatser stärker näringslivets och Sveriges utveckling och konkurrenskraft.

En kraftsamling kommer därigenom att ske kring forskningsområden som uppfyller kraven att skapa och utveckla forskning på högsta internationella nivå inom områden där forskning har stor betydelse för utvecklingen av näringslivet och samhällslivet i stort. För att bidra till att nyttiggöra forskningen är det i många fall lämpligt att forskningen bedrivs i samverkan med näringslivet. Innovation utgör ett viktigt tema i den kommande propositionen. Det tar sig uttryck dels i utformningen av ett antal nya former och instrument för det svenska forskningssystemet, dels genom att ett antal specifika innovationsfrågor av betydelse för näringslivets och

samhällets utveckling behandlas. Det innefattar bl.a. en förstärkning av den struktur som finns för att stimulera innovation och att nyttiggöra forskningsresultaten i högskolan. Denna struktur innefattar bl.a. högskolans interna stödfunktioner, deras holdingbolag samt Innovationsbron AB. Dessutom avses ökade medel tillföras industriforskningsinstitutet, för att stärka deras roll i innovationssystemet.

De nationella satsningarna på forskning och innovation ska även stärka Sveriges position i det internationella forskningsarbetet, särskilt när det gäller medverkan i EU:s ramprogram för forskning, utveckling och demonstration.

Förening miljö och företagsamhet

För att möta miljö- och klimatutmaningarna behöver näringspolitiken ha ett tydligt grönt fokus. Miljö- och klimatutmaningarna ska nyttjas som hävstång för nya jobb, ökad export och ökad tillväxt. Efterfrågan på produkter och tjänster som bidrar till minskade miljö- och klimathot ökar kraftigt. Det innebär att utveckling, kommersialisering och marknadsintroduktion av ny grön teknik, gröna produkter och nya gröna tjänster är nödvändig. Den gröna näringspolitiken ska främja utvecklingen av ett hållbart svenskt näringsliv och dess möjligheter att utnyttja denna tillväxtpotential.

Klimatutmaningarna är en av regeringens viktigaste prioriteringar. Regeringens gröna näringspolitik ska skapa förbättrade förutsättningar för svenskt näringsliv att ställa om för att klara de allt hårdare miljö- och klimatkraven men också förutsättningar för näringslivet att bättre kunna tillvarata tillväxtpotentialen i denna utveckling. Ny, grön teknik kommer att vara viktig och efterfrågas när energi-, miljö- och transportsystem ska ställas om för att möta miljö- och klimatutmaningarna. Sverige har hög kompetens inom dessa områden och miljö- och energiteknikområdet har mycket goda förutsättningar att utgöra ett betydande tillväxtområde i Sverige. Våra kunskaper behöver i ännu större utsträckning tillvaratas och kommersialiseras. Regeringen stödjer denna utveckling på olika sätt bl.a. genom särskilda satsningar på miljöteknik och utökat internationellt samarbete inom flera viktiga marknader.

Ett viktigt område, med stor potential för utveckling och export av svensk miljöteknik, är en bred och omfattande satsning på utveckling av hållbara städer, där regeringen genomför ett pro-

gram med en omfattning på 340 miljoner kronor fram till 2010.

Swentec har omvandlats till en tidsbegränsad delegation för miljöteknik, direkt underställd Regeringskansliet. I sin nya organisatoriska form ska Swentec aktivt bistå regeringen i det fortsatta arbetet med utformning, uppläggning och genomförande av olika åtgärder inom miljöteknikområdet. Exportrådet genomför en särskild satsning på främjande av svensk miljöteknikexport med tyngdpunkt på små och medelstora företag. Invest in Sweden Agency, ISA, genomför en satsning på investeringsfrämjande inom miljöteknikområdet för att främja utländska företags investeringar i Sverige.

För att lyckas möta miljö- och klimatutmaningarna vi står inför krävs omfattande internationell samverkan. Regeringen arbetar därför aktivt för ett ökat internationellt samarbete. Samarbetsavtal har tecknats med USA och Brasilien om teknikutveckling för förnybar energi. Överenskommelser har också ingåtts med Kina om samarbete inom energi- och miljöteknik inklusive hållbar stadsutveckling. I samband med statsministerns besök i Kina undertecknades flera viktiga överenskommelser inom området energi- och miljöteknik och hållbart stadsbyggande, områden där svenska företag har världsledande kompetens och där en stor potential till ökad svensk export finns. Regeringen har tillsatt en särskild samordnare för att genomföra avtalen.

Regeringen prioriterar hållbar näringspolitik i EU-arbetet. Kommissionen har lagt fram ett meddelande om en gemensam handlingsplan för hållbar näringspolitik samt hållbar konsumtion och produktion. Regeringen har stött kommissionen i arbetet och handlingsplanen som ligger i linje med de synpunkter regeringen har framfört. Meddelandet omfattar åtgärder för smartare konsumtion och bättre produkter, förbättrad produktion, bl.a. genom effektivare resursanvändning och innovationer, samt åtgärder för att främja hållbar utveckling på global nivå.

Tillgången till naturresurser är en strategisk fråga på EU-nivå. Här har Sverige en unik position med rik tillgång på viktiga naturresurser. Regeringen har inlett ett arbete med att kartlägga tillgångarna i syfte att skapa en kunskapsbas om dessa för att i ett nästa steg främja utvecklingen av hållbart nyttjande av de naturresurser som bidrar till ökad tillväxt samt nya export- och investeringsmöjligheter.

En sådan politik måste främja en effektiv resursanvändning såväl vad gäller energi som andra råvaror och svara mot miljö- och klimatkrav så att sambandet mellan ekonomisk tillväxt och ökad användning av energi och råvaror bryts. Sverige planerar att under sitt ordförandeskap genomföra ett antal aktiviteter som skapar förutsättningar för att en sådan politik etableras på EU-nivå, bl.a. till stöd för klimatkonferensen i Köpenhamn och den översyn av Kyoto-protokollet som kommer göras i samband med denna.

Aktivt ägande med värdeskapande i fokus

Staten är en betydande företagsägare i Sverige. Inom Regeringskansliet förvaltas 54 företag, varav 40 ägs helt och 14 ägs tillsammans med andra. Företagen representerar stora värden och är stora arbetsgivare. Dessutom ägs de ytterst av alla svenska medborgare gemensamt. Staten har därför ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare.

I frågor som rör hållbar utveckling och socialt ansvar såsom exempelvis etik, miljö och mänskliga rättigheter, jämställdhet och mångfald har alla företag ett stort ansvar. De statligt ägda företagen ska vara föredömen och förväntas ligga i framkant i det arbetet.

Värdeskapande

Regeringens övergripande mål för förvaltningen är att skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrias.

Det är viktigt att staten hanterar sin ägarroll på ett ansvarsfullt sätt. Så länge företagen ägs av staten ska den aktiva förvaltningen fortsätta på ett professionellt sätt med värdeskapande som övergripande mål.

Föredöme i miljömässigt och socialt ansvar

Företagens miljömässiga och sociala ansvar blir allt viktigare i affärsstrategiskt perspektiv för företags långsiktiga förmåga att konkurrera om kunder och skapa värde för sina ägare.

Hållbarhetsredovisning är ett verktyg för att driva arbetet med hållbar utveckling och socialt ansvar framåt genom att systematiskt arbeta med tydlig rapportering och uppföljning. Till stöd för detta beslutade regeringen i november 2007 om reviderade riktlinjer för extern rapportering med utökade informationskrav för hållbarhetsredovisning med bland annat krav på att de statligt ägda företagen ska presentera en hållbarhetsre-

dovisning enligt Global Reporting Initiative's (GRI) internationella riktlinjer för hållbarhetsredovisning.

Föredöme i arbetet för mångfald och mot diskriminering

Regeringen anser att arbetet med mångfald är viktigt och förutsätter att företagen med statligt ägande beakta detta i sin verksamhet och i sin personalpolitik. Handlingsplaner bör upprättas som verktyg för att bredda rekryteringsbasen så att den kompetens som finns på bästa sätt tas tillvara och för att säkerställa att det inte förekommer diskriminering.

Minskat företagsägande

Regeringen anser att det statliga ägandet av företag ska minska. Regeringen har med propositionen Försäljning av vissa statligt ägda företag (prop. 2006/07:57, bet. 2006/07:NU16, rskr. 2006/07:217) begärt och fått riksdagens bemyndigande att avveckla statens ägande i sex företag. Avseende övriga företag gör regeringen en genomgång för att pröva skälen till ett fortsatt statligt ägande. Med stöd av ovanstående bemyndigande har regeringen under 2008 sålt statens innehav i OMX AB, V&S Vin & Sprit AB och Civitas Holding AB som äger Vasakronan AB. Försäljningsintäkterna används till att amortera på statsskulden.

En utvecklad förvaltning för företagsamhet och hållbar tillväxt

Regeringen bedriver ett omfattande förändringsarbete för att omforma förvaltningen så att medborgarna och företagen sätts i centrum samtidigt som verksamheterna utvecklas i takt med ekonomins internationalisering.

Ett exempel är ett projekt för att utveckla styrningen av vissa myndigheter i syfte att förbättra förutsättningarna för företagande.

Ett annat exempel är tjänsten nystartskontor. I kommuner eller stadsdelar präglade av stort utanförskap satsar regeringen på nystartskontor för att ge vägledning och stöd till människor så att de lättare ska komma in på arbetsmarknaden. Nystartskontoren ska bidra till att den enskilde medborgaren ska få snabbare och enklare hjälp, med start av företag eller jobbmatchning, genom att samla offentliga, privata och ideella aktörer på ett och samma ställe.

Regeringen har, som tidigare nämnts, initierat en översyn av de statliga finansieringsinsatser för små och medelstora företag (dir. 2007:169) som utförs av Innovationsbron AB, Verket för innovationssystem (Vinnova), Almi Företagspartner AB, Stiftelsen Norrlandsfonden, Stiftelsen Industrifonden, Statens energimyndighet, universitetens holdingbolag, länsstyrelserna, m.fl.

Inom näringspolitiken och den regionala tillväxtpolitiken förbereds nu en omstrukturering av den centrala myndighetsstrukturen. Utgångspunkten för omstruktureringen, som redovisades i propositionen En effektivare förvaltningsstruktur inom politikområden med strategisk betydelse för nationell och regional konkurrenskraft (prop. 2007/08:78, bet. 2007/08:NU15, rskr. 2007/08:254), är att myndighetsstrukturen ska bli tydligare och verksamheten effektivare.

Därför avvecklas Glesbygdsverket, ITPS och Nutek från och med den 1 april 2009. Den verksamhet som i dag bedrivs vid dessa myndigheter ska tillsammans med verksamheten avseende kommersiell service hos Konsumentverket den 1 april 2009 övergå till två nya myndigheter med ansvar för frågor om hållbar tillväxt i alla delar av landet. Regeringen bedömer att det leder till positiva effekter att gles- och landsbygdsfrågor i större utsträckning integreras i en ny och tydligare myndighetsstruktur för nationell och regional konkurrenskraft.

Den ena myndigheten ska ha tyngdpunkt i genomförandet av åtgärder som främjar hållbar tillväxt i företag och nationell och regional konkurrenskraft. Den andra myndigheten ska vara regeringens stöd för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

En tydligare och effektivare myndighetsstruktur är också en av utgångspunkterna för den påbörjade översynen av verksamheter och myndigheter inom transportsektorn. Utredaren ska bl.a. kartlägga och analysera vilka verksamheter som bör organiseras centralt och vilka som ur ett tillväxt- och kundperspektiv kräver regional närvaro.

Alla de nämnda förändringarna ska ses i ett sammanhållet, långsiktigt perspektiv som innebär att regeringen avser att fortsätta effektivisera och samordna resurser som är strategiska för Sveriges konkurrenskraft, på nationell och regional nivå och som också möjliggör ytterligare stärkt lokalt och regionalt ansvar och inflytande över statliga tillväxtresurser.

3.6 Resultatredovisning

Resultatredovisningen i detta avsnitt avser 2007 års resultat och görs i förhållande till de mål som gällde för politik- och verksamhetsområdena under 2007.

3.6.1 Omvärldsanalys

Internationell konkurrenskraft

Sedan 1990-talskrisen har Sveriges export trendmässigt ökat som andel av BNP till följd av en god efterfrågan på svenska produkter och en stark internationell konjunktur. Exportens andel av BNP uppgick till 52 procent 2007, en ökning med 19 procentenheter sedan 1993. Exporten har ökat snabbare än importen vilket lett till stigande bytesbalansöverskott. Sett över en längre tid har dock Sveriges sammanlagda världsmarknadsandel minskat, från 2,1 procent 1970 till 1,35 procent 2007.¹

Den minskande marknadsandelen kan till viss del förklaras av ökade handelsvolymerna i världen. Av betydelse är också ett kontinuerligt försämrat bytesförhållande, dvs. kvoten mellan export- och importpriser.

Sedan mitten av 1990-talet har emellertid en viss stabilisering av Sveriges världsmarknadsandel ägt rum. Under de senaste tio åren har Sveriges andel av världens tjänsteexport ökat från 1,3 till 1,9 procent. Tjänsteexporten har vuxit snabbare än varuexporten under senare år och står nu för omkring 28 procent av den svenska exporten.

Under den senaste tioårsperioden har Sveriges bytesförhållande haft en negativ utveckling. Under åren 1997-2007 försämrades bytesförhållandet med i genomsnitt med 0,9 procent per år. Fallande priser på teleprodukter har tillsammans med snabbt stigande oljepris är betydande faktorer bakom denna utveckling. Produktiviteten i exportindustrin har samtidigt ökat i förhållandevis hög takt vilket verkat kompenserande för det försämrade bytesförhållandet. Under 2007 har emellertid bytesförhållandet förstärkts något. Kvoten mellan de sammanvägda export- och importpriserna ökade med 1,8 procent.²

Förstärkningen beror till stor del på att bearbetade varor som t.ex. maskiner, kontorsutrustning inklusive datorer, läkemedel och teleprodukter hade en särskilt gynnsam relativprisutveckling under 2007.

Utvecklingen av den relativa enhetsarbetskostnaden har stor betydelse för möjligheterna att konkurrera på exportmarknaderna.³ Den relativa enhetsarbetskostnaden har minskat i Sverige de senaste tio åren.⁴

Sveriges minskande relativa enhetsarbetskostnad beror inte i första hand på att lönekostnaderna ökat långsammare än i andra länder utan främst på ökad produktivitet och en försvagad växelkurs.⁵

Omvärldsanalys – rapporter rörande Sveriges konkurrenskraft i en globaliserad värld

Under 2007 och innevarande år har ett stort antal betydelsefulla rapporter från bl.a. OECD, ITPS och Globaliseringsrådet publicerats som kan kopplas till SB näringspolitiska områdena. Nedan omnämns några av dessa rapporter som direkt eller indirekt behandlar Sveriges konkurrenskraft.

I OECD:s rapport *Economic Surveys – Sweden* framhålls den jämfört med andra OECD-länder snabba produktivitetstökningen i Sverige.⁶ Ett viktigt bidrag kommer från avregleringar av ett flertal marknader samt stora IKT-investeringar. Produktivitetstökningstakten har varit särskilt snabb inom industribranscherna kemi, maskiner, fordon och IKT-produkter. Utvecklingen av bytesförhållandet har emellertid varit vikande. Sammantaget har detta bidragit till något långsammare BNP-tillväxt i termer av köpkraft än vad som skulle kunna förväntas följa av den snabba produktivitetstökningen som ägt rum inom den svenska industrin. I ovan nämnda rapport påpekar OECD att entrepre-

³ Utvecklingen av den relativa enhetsarbetskostnaden speglar den sammantagna utvecklingen av produktivitet, lönekostnader och växelkurs i förhållande till de viktigaste konkurrentländerna. En minskande relativ enhetsarbetskostnad medför att det blir lättare att konkurrera med andra länder då arbetskostnaden relativt andra länder sjunker.

⁴ OECD, *Economic Outlook* 82, 2007.

⁵ Näringsdepartementet, Sveriges företagande och konkurrenskraft – Internationell benchmarking (Ds 2007:37).

⁶ OECD, *Economic Surveys – Sweden*, volume 2007/4 – Februari 2007.

¹ Handelsstatistik från WTO, Trade Statistics 2008.

² Konjunkturinstitutet, Konjunkturläget juni 2008.

nörskap kan bidra till strukturomvandling genom nya affärsområden och innovationer. Sverige har, jämfört med andra OECD/EU-länder, förhållandevis få antal nystartade företag. OECD menar att Sverige bör rikta mer uppmärksamhet kring policyfrågor som rör entreprenörskap.

Globaliseringsrådets målsättning är i första hand att utforma en strategi som leder till att Sverige kan utnyttja de potentiellt stora välfärdsvinster som globaliseringen innebär. Ett flertal rapporter som rådet publicerat behandlar frågor rörande Sveriges internationella konkurrenskraft. I rapporten *Globaliseringens drivkrafter och samhällsekonomiska konsekvenser - underlagsrapport nr. 9 till Globaliseringsrådet* visas på den alltmer fragmenterade produktionsprocesserna som bl.a. innebär ökad internationell handel. I Sverige har produktion av bl.a. insatsvaror flyttats både till låglöneländer och till andra höglöneländer. Utflyttningen av insatsvarutillverkning har varit större i branscher med stor andel lågutbildade, en tendens som är stark för utflyttning av produktion till låglöneländer. I denna rapport liksom i Globaliseringsrådets rapport *Is free migration compatible with a European-style welfare State? - expert report no. 11 to Sweden's globalisation Council* påpekas bl.a. att ökad mobilitet i arbetskraften över nationsgränser har stor betydelse för den ekonomiska utvecklingen. Inom den svenska tjänstesektorn finns välfärdsvinster att hämta genom att underlätta för utländska aktörer att etablera sig på den svenska marknaden. Detta gäller bl.a. inom byggsektorn.

I juni 2007 publicerade ITPS resultatet från ett regleringsbrevsuppdrag avseende hur den ökade utrikeshandeln och direktinvesteringarna påverkar det svenska näringslivet. Regeringsuppdraget redovisades i ITPS-rapporten *Handel, direktinvesteringar och tillväxt - Trender och tendenser* visar att svenska företag ökar sina direktinvesteringar i länder med hög tillväxt som Kina och forna Östeuropa, även om merparten av direktinvesteringar till andra länder från svenska företag fortfarande går till höglöneländer med lägre tillväxt som EU15 och USA (ITPS A2007:007, s 7).

I ITPS-rapporten *Svenskt näringsliv i en globaliserad värld* analyseras hur globaliseringen påverkar produktivitet och sysselsättning i det svenska näringslivet. Resultaten tyder på att den ökade utrikeshandeln lett till en specialisering av näringslivet och en ökning av framför allt inom-

branschhandeln. Detta innebär att en stor del av strukturomvandlingen sker inom branscher, det vill säga att det inom samma bransch skapas nya sysselsättningstillfällen i internationellt konkurrenskraftiga företag samtidigt som andra jobb slås ut i företag som inte klarar konkurrensen. Detta har i sin tur gett upphov till positiva effekter på produktiviteten. Internationaliseringen har även lett till en ökad kunskapsspridning som ökat produktiviteten (ITPS A2007:004, s 9).

Rapporten visar också på att det inte finns något som tyder på att internationaliseringen skulle påverka den totala sysselsättningsnivån, däremot påverkas omsättningen av jobb samt ökar den relativa efterfrågan på kvalificerad arbetskraft (ITPS A2007:004, s 10).

I september 2007 publicerade ITPS rapporten *Näringslivets tillstånd 2007*. Resultaten pekar på att det skett en tydlig strukturomvandling mot mindre företag räknat som andel av sysselsättning (ITPS A2007:015, s 10). Rapporten visar också på att små företag i vissa branscher är en viktig källa till de stora företagens innovationer samt att de snabbväxande företagen under perioden har haft stor betydelse för den samlade tillväxten (ITPS A2007:015, s 12).

ITPS rapport *Kreativ tillväxt? - En rapport om kreativa näringar i politik och statistik*, beskriver EU:s initiativ samt Nederländernas och Storbritanniens politik och insatser inom området. Flertalet länder har utarbetat egna statistiska aggregat för att fånga sektorns ekonomiska utveckling. Rapporten innehåller en genomlysning av den svenska statistiken. Länderstudierna och den statistiska genomgången är en grund för rapportens analys och slutsatser. Rapporten innehåller även en genomgång av sektorns marknadslogik och organisatoriska förutsättningar.

3.6.2 Entreprenörskap och företagande

Regeringen bedriver under utgiftsområdet ett arbete med att förbättra förutsättningarna för entreprenörskap och företagande. Det sker bl.a. genom insatser i form av kapitalförsörjning, information och rådgivning samt en rad riktade insatser. Inom ramen för det statliga åtagandet finns även geologisk verksamhet under Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Den statliga kapitalförsörjningen genom Almi företagspartner AB (Almi) och Industrifonden syftar till att skapa förutsättningar för en god

kapitalförsörjning för företag i alla delar av landet. Informations- och rådgivningsinsatserna sker bl.a. via Almi och Verket för näringslivsutveckling (Nutek). De riktade insatserna omfattar t.ex. särskilda insatser för att främja kvinnors företagande och stärka kunskapen och forskningen om kvinnors företagande (100 miljoner kronor per år 2007–2009), program för entreprenörskap i utbildningssystemet (avslutat juni 2008), för produktutveckling, ägarskiftet (avslutat juni 2007) och för miljödriven näringslivsutveckling (avslutat december 2007), insatser för kooperativt företagande, invandrares företagande, samt arbete med turistnäringsfrågor och turiststatistik.

Resultat

Regeringen redovisar resultaten då särskild resultatinformation finns tillgänglig, t.ex. i form av särskilda uppföljningar och utvärderingar. För vissa insatser är det ännu för tidigt att redovisa resultat. Regeringen avser att återkomma med en redovisning av resultat från dessa insatser.

Kapitalförsörjningsinsatser

Målet för verksamheten vid Almi är att främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag samt stimulera nyföretagandet i syfte att skapa tillväxt och förnyelse i svenskt näringsliv.

Under 2007 ökade utlåningen från Almi med närmare 20 procent till 1 422 miljoner kronor. Totalt har cirka 3 300 företag beviljats lån. Almis utlåning görs, med ett par undantag, tillsammans med bankerna och bidrog under 2007 till att riskvillig finansiering om totalt cirka 6 500 miljoner kronor nådde företag i alla delar av landet.

Antalet lån till företag som ägs eller leds av kvinnor ökade med 16 procent mellan 2006 och 2007, från 997 företag till 1 159.

Lånebeloppet för företag som ägs eller leds av kvinnor är i genomsnitt lägre än för de företag som ägs eller leds av män. En förklaring är att kvinnor, i högre utsträckning än män, startar och driver vissa typer av tjänsteföretag där kapitalbehovet ofta är lägre än för andra typer av företag.

Ett utvecklat mikrolån infördes under året. Det maximala lånebeloppet utan säkerhet eller krav på medverkan från bank höjdes från 50 000

kronor till 100 000 kronor. Detta bidrog till att utlåningen av mikrolån fördubblades.

Av det totala antalet beviljade lån 2007 har 35 procent gått till företag som ägs eller leds av kvinnor (323 miljoner kronor i beviljade lån) och 65 procent till företag som ägs eller leds av män (1 099 miljoner kronor i beviljade lån). För 2006 var motsvarande andelar 33 respektive 67 procent.

Av det totala antalet beviljade lån 2007 har 18 procent gått till företagare med invandrarbakgrund. Det innebär en ökning med 26 procent mellan 2006 och 2007, från 435 företag till 590.

För att förbättra möjligheterna till internationalisering för små företag i alla delar av landet introducerade Almi under 2007 ett exportlån. Lånet är till för företag som ska börja exportera och det kan täcka upp till 90 procent av kapitalbehovet. Exportlånet, som gäller lån på minst en miljon kronor, har tagits fram i samarbete med Exportkreditnämnden och Svensk Exportkredit.

Varje år genomför Almi i samarbete med SCB en uppföljning av tillväxten i samtliga kundföretag. För 2007 har kontrollgruppen justerats för att bli mer jämförbar med kundföretagen. I undersökningen 2007 mättes effekter i företag som blev kunder till Almi under 2003.

Mätningen visar att Almis kundföretag växer mer än företag i kontrollgruppen. Omsättningen i kundföretagen har ökat med 47 procent under perioden 2002 till 2006, vilket motsvarar i genomsnitt 3,4 miljoner kronor per företag. I en jämförbar kontrollgrupp ökade omsättningen med 31 procent. Kundföretagen har under perioden anställt fler än 4 000 personer vilket motsvarar en ökning på 15 procent. Motsvarande för kontrollgruppen var en ökning med 4 procent. Statens avkastningskrav på Almi, att på sikt hålla lånefonden nominellt intakt, har uppnåtts.

Under 2007 avsatte regeringen, via Nutek, totalt cirka 5 miljoner kronor till 17 kreditgarantiföreningar samt till paraplyorganisationen Sveriges Kreditgarantiförening (SKGF) för att främja framväxten av kreditgarantiföreningar i Sverige. Åren 2006–2007 har totalt cirka 70 miljoner kronor ställts ut i garantier från föreningarna, vilket har genererat ett lånevärde om totalt cirka 224 miljoner kronor.

Nuteks stöd till kreditgarantiföreningar har utvärderats av en extern utvärderare. Utvärderarna konstaterar att det främst är små företag, ofta familjeföretag, som har fått garantier och gör bedömningen att spridningen mellan bran-

scher och typer av företag är relativt god bland kredittagarna. Vidare gör utredarna bedömningen att kreditgarantier, trots den ringa omfattningen av verksamheten, är ett instrument för att, i ett avgörande skede, säkra krediter för företag på landsbygden.

Det genomsnittliga garantibeloppet i undersökningen uppgår till 400 000 kronor. De flesta företag som intervjuats i undersökningen uppger att de hade fått lån även utan garantin, men att de tack vare garantin kunnat låna ett större belopp, till en lägre räntenivå, med lägre krav på personliga säkerheter för lånen.

Avslutningsvis konstaterar utvärderarna att kreditgarantiverksamheten växer i omfattning, men att den för närvarande har mycket marginella effekter.

Programmet svensk-norskt näringslivssamarbete, som drivs av Nutek och dess norska motsvarighet Innovasjon Norge, löper 2005–2010. Målet är att stimulera samarbetet mellan svenska och norska små och medelstora företag, samt att främja handel mellan länderna.

Under 2007 genomförde en extern utvärderare en halvtidsutvärdering av programmet. Utvärderingen visar att 98 procent av de deltagande företagen bedömer att projektet som de deltar i har bidragit positivt till företagets tillväxtmöjligheter och drygt 97 procent anger att deras medverkan i projektet har varit till nytta för företaget. Deltagande företag förväntar sig även nå positiva effekter på omsättning, förädlingsvärde, handelsutbyte och sysselsättning på sikt.

För de projekt som avslutats till och med 2007 visar utvärderingen att de har lyckats väl vad gäller resultat och effekter kopplat till mål för respektive projekt.

Industrifonden riktar sig till små och medelstora företag som vill växa. Fonden tillhandahåller kapital, kompetens och nätverk. Under året (brutet räkenskapsår) har Industrifonden tecknat 105 avtal om investeringar om totalt 351 miljoner kronor, varav 150 miljoner kronor avser följdinvesteringar. Årets resultat uppgick till 123 miljoner kronor, vilket motsvarar en avkastning på totala tillgångar om 3,6 procent.

Industrifondens direkta engagemang i form av ägande i företags uppgick vid räkenskapsårets slut till 1 489 miljoner kronor i 129 bolag. Under det senaste året har portföljbolagen visat en genomsnittlig tillväxt på cirka 25 procent avseende omsättning och antal anställda.

Geologisk verksamhet

SGU har av riksdag och regering fått långsiktiga mål till och med 2008 för tillhandahållandet av geologisk information. Vid slutet av 2007 hade cirka 82 procent av den totala måluppfyllelsen för karteringsverksamheten relativt planmålet 2008 uppnåtts. Årsmålet för 2007 nåddes till 86 procent. Maringeologisk och flyggeofysisk verksamhet påbörjades under året enligt ny karteringsplan.

Antalet prospekteringsföretag med undersökningstillstånd har ökat från 75 stycken 2006 till 95 stycken 2007. I denna ökning omfattas flera nya företag. Trenden av fortsatt mycket stort intresse för prospektering i Sverige märks särskilt vid Mineralinformationskontoret i Malå där antalet besök uppgick till 968 stycken att jämföra med 631 stycken besök under 2006.

Under 2007 bestod SGU:s uppdragskunder till 48 procent av beställare inom den statliga förvaltningen att jämföra med 61 procent under 2006. Skillnaden förklaras i huvudsak av en kraftigt ökad volym utlandsuppdrag och uppdrag för företagskunder under året. Naturvårdsverket och Svensk kärnbränslehantering AB var de största beställarna av nationella uppdrag. Uppdragsverksamheten har under 2007 fått ett överskott på 1,2 miljoner kronor varav 336 000 kronor i tjänsteexportdelen.

Information och rådgivning

Nuteks informationsinsatser ska förenkla processen att starta företag. Dessa insatser bedrivs bl.a. i form av internetportalen Företagarguiden och informationstjänsten Startlinjen.

Under 2007 var antalet unika besökare på Företagarguiden knappt 521 000, vilket är en ökning med drygt 44 procent jämfört med föregående år. Av besökarna var 62 procent kvinnor och 38 procent män.

Både Företagarguiden och Startlinjen har som mål att minst 90 procent av de kvinnor och män som använder tjänsterna ska anse att de är användbara, begripliga och lättillgängliga vid företagsstart och vidareutveckling av företag. Företagarguiden uppnår målet. För de drygt 7 000 kontakter som Startlinjen har haft varierar måluppfyllelsen avseende användbarhet, begriplighet och tillgänglighet.

På uppdrag av Nutek har ett externt marknadsundersökningsföretag gjort en särskild uppföljning av Startlinjens verksamhet 2007. Uppföljningens slutsats är att informationskvaliteten (användbarhet, begriplighet och tillgänglighet) uppfattas som god av merparten av användarna. Användbarheten uppgår till 89 procent, 91 procent förstod informationen och 87 procent angav att det var lätt att nå Startlinjen. Undersökningen visar att 92 procent av användarna skulle rekommendera Startlinjen till andra som ska starta eget företag.

Antalet kontakter med Startlinjen har minskat med cirka 12 procent sedan föregående år. Könsfördelningen bland Startlinjens kunder är relativt jämn (53 procent män och 47 procent kvinnor) och 29 procent av användarna har utländsk bakgrund. Uppföljningen visar att den största andelen av dem som kontaktar Startlinjen driver eller ska starta ett tjänste- eller varuhandelsföretag.

Almi hade drygt 96 000 kundkontakter 2007. Under året tillkom 11 000 nya kunder. Genom rådgivningsinsatser och finansiering har Almi medverkat till att 4 244 företag startades under 2007.

Integreringen av IFS rådgivningsverksamhet i Almis regionala verksamhet slutfördes under 2007. Verksamheten har utökats och insatserna till målgruppen personer med utländsk bakgrund har ökat väsentligt.

Programmet Mentor Eget Företag som drivs i samarbete mellan Almi och Jobs and Society Nyföretagarcentrum syftar till att öka möjligheterna för blivande och nyetablerade småföretagare att starta och utveckla lönsamma företag. Under 2007 förstärktes programmet och kompletterades med en satsning riktad till kvinnor, detta inom ramen för de särskilda insatserna för att främja kvinnors företagande. Från och med 2007 omfattas samtliga län av programmet. Under året deltog totalt 937 mentorpar, 401 mentorpar med adepten som blivande företagare och 536 mentorpar med adepten som en befintlig företagare. Under 2007 var hälften av adepterna kvinnor och hälften män. Av mentorerna var drygt 30 procent kvinnor och knappt 70 procent män. Cirka 13 procent av adepterna, och 5 procent av mentorerna, var födda utomlands. Undersökningar som gjorts inom ramen för programmet visar att adeptföretagen utvecklas mycket väl under och efter avslutad mentorprocess.

Riktade insatser

På uppdrag av regeringen har Nutek 2004–2007 bedrivit ett nationellt program för att underlätta ägarskiften. Programmet har haft som inriktning att ge företagare grundläggande information och råd om ägarskiften samt att underlätta mötet mellan köpare och säljare.

I samverkan mellan Almi, Företagarna och Svenskt Näringsliv har sammanlagt 135 informationsmöten anordnats, i vilka totalt cirka 4 000 personer deltog under programperioden. Dessutom har över 300 personer/företag erhållit enskild rådgivning och 350 erhöll utbildningsinsatser, vilket har bidragit till över 50 ägarskiften. Vidare har projekt drivits för att matcha unga köpare med befintliga företagare samt projekt som resulterat i marknadsplatser för företagsöverlåtelser.

Programmet Samverkan högskola – små och medelstora företag (2004–2007) initierades av Nutek och har finansierats under utgiftsområde 19 Regional tillväxt. Syftet med programmet har bl.a. varit att förändra den entreprenöriella kulturen vid medverkande universitet och högskolor samt att utveckla former för en effektivare samverkan mellan universitet/högskolor och små samt medelstora företag.

Programmet har utvärderats av en extern utvärderare och anses ha bidragit till att utveckla deltagande universitets/högskolors förmåga att samverka med små och medelstora företag, bl.a. i form av system, arbetsformer och metoder för samverkan.

Nutek har sedan den 1 januari 2006 ansvaret för turistnäringsfrågor och är också statistiksvarig myndighet för turiststatistik. Huvudfokus har under året varit inriktat mot statistikuppdraget, vilket bland annat har resulterat i regelförenklingsförslag som ska underlätta rapporteringen av inkvarteringsstatistiken. VisitSweden AB har under året marknadsfört Sverige internationellt på image- och produktivnivå. Medfinansieringen från turistnäringen har ökat kraftigt, vilket indikerar en ökad efterfrågan på bolagets tjänster. Uppdraget från staten har bedrivits genom olika former av marknadsföringsaktiviteter och marknadsbearbetning. VisitSweden ingår i Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet tillsammans med Exportrådet, Invest in Sweden Agency och Svenska institutet. För att stärka Sverige bilden och skapa en tydligt position för Sverige i utlandet har organisationerna under

året utvecklat en gemensam varumärkesplattform.

Resultat för de riktade insatserna avseende produktutveckling och miljödriven näringslivsutveckling redovisas under avsnitt 3.6.3 Innovation och förnyelse.

Under 2007 har totalt cirka 600 miljoner kronor beslutats till entreprenörskapsinsatser inom ramen för det regionala tillväxtarbetet. För resultat av detta, se avsnitt 2.5.1 under utgiftsområde 19 Regional tillväxt.

Analys och slutsatser

Ett ökat entreprenörskap och företagande

En politik som syftar till att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag måste stärka incitamenten för företagande i alla delar av landet. Det gäller såväl förutsättningar för företagsstart som tillväxt i befintliga företag.

Nyföretagandet har ökat stadigt de senaste tre åren och 2007 startades drygt 57 000 nya företag.⁷ Det är en mycket stor ökning från 2006, då drygt 44 000 nya företag startades. Nya marknader, den starka konjunkturen, förbättrade lånemöjligheter och en allt positivare inställning till företagande bland befolkningen är några bidragande orsaker till de senaste årens rekordhöga nyföretagande.

De senaste årens ökning går till stora delar att hänföra till att allt fler kvinnor och personer med utländsk bakgrund startar företag, även om det senaste året visar på en stor ökning av nyföretagandet i alla grupper. Gemensamt för kvinnor och personer med utländsk bakgrund är att de huvudsakligen startar inom företagstjänster och finansiell verksamhet, handel, hotell och restaurang samt inte minst inom branschgruppen utbildning, hälso- och sjukvård samt andra tjänster. Den sistnämnda är en bransch som vuxit kraftigt till följd av kommuners och landstings ökade köp av vård och omsorg från privata utförare, ökad efterfrågan på skönhets- och friskvård samt

privatiseringar inom för-, grund- och gymnasieskola.

Nutek överlämnade 2007 en kartläggning och analys av utlandsföddas företagande till regeringen. Den visade att företagandet hos personer med utländsk bakgrund på de flesta punkter inte skiljer sig från företagandet bland personer med svensk bakgrund. Personer med utländsk bakgrund har dock svårare att erhålla finansiering, vilket är ett hinder för såväl nyetableringar som utveckling och tillväxt i befintliga företag. Det gäller i viss mån även kvinnor som driver företag. En viktig förklaring är att såväl personer med utländsk bakgrund som kvinnor ofta etablerar sig i de nya framväxande tjänstebanscher som är resultatet av de senaste årens snabba struktur- omvandling i näringslivet. Rådgivare och finansierare har inte fullt ut hunnit anpassa sig till de behov som företagare i de nya branscherna har.

Under 2007 rapporterade Nutek uppdraget Utfall och styrning av statliga insatser för kapitalförsörjning ur ett könsperspektiv (Nutek R 2007:34) till regeringen. Rapporten visar att statlig företagsfinansiering i större utsträckning går till män än till kvinnor, vilket bl.a. förklaras av att många stöd i praktiken riktas till mansdominerade branscher och verksamhetsområden. Regeringen har därför gett Nutek i uppdrag att redovisa vilka statliga kapitalförsörjningsinsatser som genomförs för nya, små och medelstora företag. Det ska framgå hur insatserna når kvinnor och män, inrikes och utrikes födda samt olika regioner.

Nuteks årliga entreprenörskapsbarometer, en undersökning av ungas (18–30 år) inställning till och kunskaper om eget företagande, visar att unga blir allt mer positiva till att starta eget, vilket är en förutsättning för ett ökat företagande. År 2007 kunde 76 procent tänka sig att bli företagare jämfört med 71 procent 2003. Det är främst bland unga kvinnor som inställningen förändrats; andelen kvinnor som kan tänka sig att bli företagare har ökat från 63 till 72 procent mellan 2003 och 2007. För att särskilt synliggöra kvinnors företagande och inspirera fler kvinnor att starta företag påbörjade regeringen under hösten rekryteringen av ambassadörer för kvinnors företagande och i mars 2008 utsågs 880 ambassadörer från hela landet.

Den goda utvecklingen fortsätter. Allt fler startar företag. Kunskaper om, och attityder till, företagande fortsätter att utvecklas i positiv riktning. För att understödja denna utveckling ar-

⁷ Nyföretagarstatistiken omfattar från och med 2007 även branscherna "jordbruk, skogsbruk, fiske" och "fastighetstjänster". Cirka 4 000 företag startades i dessa två branscher 2007.

betar regeringen för att kontinuerligt förbättra de statliga insatserna för entreprenörskap och företagande.

Förbättrade villkor för entreprenörskap och företagande

Finansiering är en av de grundläggande faktorerna i samband med start och expansion av företag. Efterfrågan på marknadskompletterande lån har fortsatt att vara hög. Utlåningen från Almi ökade med närmare 20 procent under 2007. De årliga uppföljningar som genomförts av bl.a. SCB visar att statens långivning via Almi haft god effekt på tillväxten i de företag som fått finansiering.

För de små företagen på landsbygden har de framväxande kreditgarantiföreningarna potential att vara ett instrument för att säkra krediter för företag på landsbygden. I detta sammanhang är stödet via Nutek viktigt för att främja framväxten av kreditgarantiföreningar i Sverige.

För att ytterligare förbättra statens kapitalförsörjningsinsatser har regeringen tillsatt en utredning för att ompröva nuvarande statliga åtaganden inom finansieringsområdet och lämna förslag till hur dagens insatser kan bli mer effektiva och överskådliga.

Beslut i samhället om stora nationella infrastruktursatsningar, planerings- och miljömålsarbeten samt det fortsatta stora intresset för malmprospektering i Sverige, har medfört ett ökat behov och användning av geologisk information. Regeringens bedömning är att insamling, förvaltning och utveckling av geologisk information är nödvändig för att tillgodose samhällets behov och att SGU genom att förse samhället med olika typer av geologisk information, bidrar till näringspolitikens mål att skapa möjligheter till både fortsatt företagande och nyföretagande.

Information och rådgivning samt riktade insatser till entreprenörer och företagare

De statliga informations- och rådgivningsinsatserna till entreprenörer och företagare har stor bredd. Regeringen bedömer att de är viktiga för att underlätta företagsstart samt utveckling av befintliga företag.

Ett exempel på hur myndighetsinformation framgångsrikt kan samordnas för att underlätta företagande är Nuteks internetjänst Företagarguiden. Antalet användare av tjänsten ökar ständigt och de uppföljningar som genomförs visar på en hög kundnöjdhet.

Almis rådgivningsinsatser har nått ett stort antal företag. Under 2007 har Almi bl.a. genomfört sammanlagt 3 600 fördjupade insatser i olika företag, t.ex. genom förmedling och rådgivning i samband med ägarskiftet, analyser inför internationalisering, ledarskapsutveckling stöd till företag avseende produkt- och teknikutveckling. Den förstärkta rådgivningen genom Almi till kvinnor och personer med utländsk bakgrund som startar och driver företag har fortsatt att förbättras och innebär en utveckling av Almis förmåga att möta olika kundgruppers behov.

För att förstärka rådgivning, mentorskap m.m. har 50 miljoner kronor, inom ramen för de särskilda insatserna för kvinnors företagande, fördelats regionalt till affärs- och innovationsutvecklingsprojekt för kvinnor. Sammanlagt har 140 projekt (90 med privata och 50 med offentliga utförare) medfinansierats. Insatserna har nyligen påbörjats.

Sammanfattningsvis visar informations- och rådgivningsinsatserna på goda resultat. För att bättre möta efterfrågan och öka tydligheten, överskådligheten och effektiviteten kan det dock finnas behov av att se över det sammantagna rådgivningsutbudet för entreprenörer och företagare samt att effektivisera regeringens styrning av insatserna.

Riktade insatser, t.ex. inom skolan, är nödvändiga för att kunna ta tillvara hela den potential som finns för ökat företagande. Utbildningsväsendet spelar en viktig roll för att främja entreprenörskap och företagande dels genom att arbeta med entreprenörskap i utbildningen, dels i kontakterna med näringslivet. Nuteks entreprenörskapsbarometer visar tydligt att unga som genom skolan har fått en uppfattning om hur det är att driva företag och uppmuntrats till att bli företagare är mer positiva till eget företagande än unga som inte haft entreprenörskap i skolan.

Regeringen avser att presentera en strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet under hösten 2008. Strategin ska lägga grunden för ett utvecklingsarbete i syfte att integrera utbildning i entreprenörskap inom hela utbildningsvä-

sendet. (Se utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, avsnitt 8.1.7.)

Turistnäringen är en framtidsnäring med stor betydelse för hela Sverige. För att underbygga den positiva utveckling som turistnäringen uppvisar, genomförde regeringen i budgetpropositionen för 2007 en ökad satsning på marknadsföring av Sverige som turistland.

Regeringen bedömer att insatserna under året har bidragit till att öka attraktionskraften av Sverige som turistland och medverkat till en långsiktigt konkurrenskraftig och hållbar turistnäring.

2005 inledde VisitSweden ett genomgripande förändringsarbete, bl.a. bedrivs marknadsföringen numera utifrån ett konsekvent målgruppsfokus. Det är regeringens uppfattning att det pågående förändringsarbetet fungerat bra, vilket också ger genomslag i turistnäringens ökade medfinansiering av den marknadsföring VisitSweden bedriver och i de positiva resultat turistnäringen i övrigt uppvisar.

3.6.3 Innovation och förnyelse

Resultat

Företagsutveckling

Produkt-, tjänsteutveckling och produktionsprocesser

Nutek bedriver sedan 2005 ett program för produktutveckling av varor och tjänster i småföretag. Programmet är delvis finansierat under utgiftsområde 19 Regional tillväxt. Syftet med programmet är att stödja utvecklingen av nya produkter i små företag, för att därigenom påverka de mindre företagens konkurrenskraft och sysselsättningsutveckling. På uppdrag av Nutek har en extern utvärderare genomfört en halvtidsutvärdering av programmet.

Vid tidpunkten för utvärderingen hade 595 företag beviljats totalt cirka 123 miljoner kronor (minst hälften av produktutvecklingsinsatsen ska finansieras av företagen själva). Av dessa företag ansåg cirka 90 procent att produktutvecklingen har lyckats i stor eller viss utsträckning. Cirka 60 procent av de aktuella företagen befinner sig på en internationell marknad, 70 procent har nått nya marknader och 60 procent anger en positiv lönsamhetsutveckling. I drygt hälften av företa-

gen har produktutvecklingen bidragit till ökad sysselsättning eller nyanställning.

Utvärderingen visar på en ojämn könsfördelning bland de deltagande företagen, både vad gäller antalet arbetstillfällen uppdelat på kvinnor (2 111) och män (5 764) i företagen och antalet kvinnor (89) och män (662) som är företagsledare. Enligt utvärderarna ligger den huvudsakliga förklaringen till detta i att programmet fokus är branscher där få kvinnor är anställda eller driver företag.

Programmet genomförs i regionala och tematiska partnerskap. Enligt utvärderingen ser de flesta partnerskap betydande mervärden av programmet, bl.a. i form av samverkan mellan aktörer. Utvärderarna konstaterar att partnerskapen ger en närhet till företagen, bidrar till att knyta programmet närmare regionala strategier för tillväxt och utveckling samt att medlen inom programmet har kunnat växlas upp med andra nationella och regionala medel.

Industriella utvecklingscentra

Det småföretagsdrivna nätverket av Industriella utvecklingscentra (IUC) har under året konsoliderat den fr.o.m. 2007 delvis nya inriktning som det särskilda programrådet angivit för verksamheten. Det har under 2008 bl.a. resulterat i nya och mer dynamiska metoder för samverkan med industriforskningsinstitut och lärosäten (I), avknoppningar (A) och företagsnätverk (N). IUC har därutöver vidareutvecklat och tagit i drift en gemensam kompetensplattform och den gemensamma databasen har vidareutvecklats för identifikation av tillväxtbehov i små och medelstora företag.

Design

Stiftelsen Svensk Industridesign (SVID) har genomfört rådgivning till näringslivet, initierat, utvecklat och drivit nationella och regionala aktiviteter i egen regi och som partner. SVID har även genomfört aktiviteter för att bidra till att utveckla svensk designforskning.

Strategiska utvecklingsprogram för svensk industri

Under 2005 och 2006 bedrevs ett strategiskt utvecklingsarbete tillsammans med företrädare för sex branscher. Till stöd för en konkurrenskraftbefrämjande utveckling av dessa branscher avsettes en miljard kronor för särskilda insatser.

Huvuddelen av de medel som är avsatta har gått till samverkansprogram med industrin. Verket för innovationssystem (Vinnova) och ett flertal andra myndigheter har bl.a. uppdragits att ta fram FoU-program i samverkan med de branscher som deltagit i arbetet. Myndigheterna har under året fortsatt arbetet med att genomföra ett tjugotal strategiska utvecklingsprogram tillsammans med berörd industri.

Hållbar utveckling/miljöteknik

Miljödriven affärsutveckling

Under perioden 2003–2007 har Nutek genomfört insatser inom ramen för programmet Miljödriven näringslivsutveckling. Syftet har varit att stärka företagens konkurrenskraft på miljödrivna marknader. Sammanlagt 61 projekt har beviljats totalt cirka 22 miljoner kronor.

Programmet har slututvärderats av en extern utvärderare. Utvärderarna konstaterar att finansieringen i huvudsak har gått till marknadsnära projekt med aktiv medverkan av företag. I princip alla projekt har medfinansierats av andra aktörer, främst regionala.

Av de undersökta företagen anger hälften att de har ökat sin konkurrenskraft och 60 procent att deras tillväxtpotentialer har ökat. Vidare har programmet stimulerat kunskapsproduktion, bl.a. med inriktning på verktyg och metoder.

På uppdrag av regeringen har Nutek tagit fram förslag på insatser för att stärka små och medelstora företags konkurrenskraft på de miljödrivna marknaderna, såväl internationellt som nationellt och regionalt.

Miljöteknik

Swentec, Sveriges Miljöteknikråd har under år 2007 bedrivit arbete med analyser av den svenska miljötekniksektorn och genomfört olika insatser i syfte att stärka svenska företags affärsmöjligheter och konkurrenskraft inom området miljöteknik. Swentec har bl.a. anordnat nätverksträffar för miljöteknikföretag. Vidare har man arbetat med inventering och analys av det svenska utbudet av varor och tjänster inom området miljöteknik.

Ett samarbetsavtal mellan Sverige och USA om gemensamt arbete med forskning och utveckling inom området förnybar energi undertecknades i juni 2007. Som ett resultat av detta avtal bildades en bilateral arbetsgrupp med delta-

gande från ett antal svenska och amerikanska myndigheter. Energimyndigheten är sammanhållande från svensk sida. Arbetet pågår kring ett flertal gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt.

Exportrådet gavs under hösten 2007 i uppdrag av regeringen att genomföra ett särskilt utvecklingsprogram under tre år för främjande av svensk miljöteknikexport. Inriktningen i programmet är stöd till internationalisering och nya exportaffärer för svenska miljöteknikföretag, med särskilt fokus på små och medelstora företag.

Behovsmotiverad forskning och innovationssystem

Vinnova har till uppgift att främja utveckling av effektiva svenska innovationssystem, främst genom stödjande av behovsmotiverad forskning. Denna forskning kan innefatta såväl grundforskning som tillämpad FoU och har relevans för samhälle och näringsliv.

Samtliga Vinnovas FoU-program bygger på samspel i olika konstellationer mellan aktörer i forsknings- och innovationssystemet. Myndigheten kräver i regel medfinansiering från andra finansörer eller egeninsatser av de aktörer som ingår i projekten.

Medlen fördelas i nationell konkurrens efter utlysningar och bedöms efter både kvalitet och relevans. Vid bedömning använder sig Vinnova av beredningsgrupper sammansatta enligt trippel-helixmodell, med lika representation från akademi, industri och offentlig sektor.

Under 2007 fördelade Vinnova cirka 1 760 miljoner kronor, varav huvuddelen kom från myndighetens ordinarie anslag för FoU. Övriga medel huvudsakligen utgjordes av tidsbegränsade satsningar inom ramen för de s.k. branschsamtal.

Av utbetalningarna under 2007 baseras 47 procent på beslut tagna under året. Den medfinansiering myndigheten kräver resulterar i genomsnitt i att satsade medel växlas upp med en faktor 2.4.

Vinnova genomförde 24 utlysningar av projektmedel 2007, varav hälften i samarbete med andra finansörer. Totalt mottog myndigheten drygt 1 200 ansökningar under året. och av dessa beviljades 24 procent.

Vinnova satsade cirka 550 miljoner kronor på sektoriella program inom Informations- och kommunikationsteknik; Tjänster och IT-användning; Bioteknik; Produktframtagning och material; Transport samt Arbetsliv.

Drygt 500 miljoner kronor satsades på program inriktade på de industriella branscherna från branschsamtalet, med syfte att stärka industrins konkurrenskraft.

Cirka 260 miljoner kronor satsades på Starka forskningsmiljöer för att skapa internationellt ledande forsknings- och innovationsmiljöer. Exempel på dessa är VINN Excellence Centers, 19 st 10-åriga centra vid UoH i samverkan med näringsliv; Institute Excellence Centers, 8 st 6-åriga centra vid forskningsinstitut i samverkan med UoH och näringsliv; Berzelii centra, 4 st 10-åriga centra vid UoH med involvering av näringsliv; samt VINNVÅXT, 8 st 10-åriga satsningar på starka regionala miljöer med potential att nå internationell konkurrenskraft. Två av programsatsningarna är resultat av samverkan mellan forskningsfinansiärer.

Knappt 180 miljoner kronor satsades på små- och medelstora företag (SMF), nyföretagsprogram och kommersialisering. Bland dessa satsningar finns programmet Forska & Väx, för att stärka konkurrenskraften hos SMF, samt Nyckelaktörsprogrammet för att professionalisera UoH:s samverkan med näringsliv och offentlig verksamhet för att nå effektivare kommersialisering av forskningsresultat. 145 miljoner kronor satsades på basfinansiering till forskningsinstitut.

Vinnova är nationell nod för information och rådgivning inom EU:s ramprogram för forskning och utveckling, samt är nationell expert i flera av dess programkommittéer. Vidare främjar Vinnova bilaterala samarbeten med Indien, Kina och Japan, inom ramen för samarbetsavtalen. Myndigheten satsade 100 miljoner kronor på EU-relaterade program under 2007 och drygt 20 miljoner kronor på bilaterala och multilaterala program.

Geovetenskaplig forskning

Genom det stöd till geovetenskaplig forskning som SGU ger skapas ett effektivt flöde från grundforskningen över tillämpad forskning till utvecklingsarbete och användning av geologisk kunskap och information. Stor vikt läggs vid tvärvetenskaplig forskning som ger nya infallsvinklar och möjliggör tillämpning av ny forskningsmetodik för geovetenskapliga data. För

2007 inlämnades 60 nya ansökningar på närmare 25 miljoner kronor. Av dessa beviljades 17 projekt från SGU varav åtta var fortsättningsprojekt. Under 2007 har tre forskningsprojekt slutförts och dokumenterats i särskilda rapporter. Regeringen gav under året SGU i uppdrag att i samverkan med industrin och relevanta myndigheter genomföra ett program (MinBas II) för industrimineral-, ballast- och stenindustrierna. Programmet ska särskilt bidra till utveckling av potentiella innovationsområden, funktionsbaserade högkvalitativa produkter ur industriella mineral och bergarter med speciellt fokus på miljöteknik samt små och medelstora företag. Programmets budget beräknas till cirka 55 miljoner kronor.

Kommersialisering

Innovationsbron AB arbetar med att kommersialisera forskning och innovationer. Framträdande i detta arbete är att arbeta nära forskare, företag och entreprenörer med insatser fokuserade på affärskompetens och såddfinansiering. Vid årsskiftet 2007/08 utvecklades teknikbrostiftelserna och tillgångarna återbetalas till staten i form av ägande i Innovationsbron AB.

Innovationsbron AB har under året arbetat med bidrag, villkorslån och ägarkapital inom sin såddfinansieringsverksamhet. Ägarkapital står för knappt hälften av insatserna på detta område.

Under året har bolaget nyinvesterat i 44 bolag med cirka 26 miljoner kronor.

Majoriteten av de antagna idéerna kommer från universitet och högskolor (51 procent), följt av enskilda innovatörer/entreprenörer (26 procent) och näringslivet (12 procent). Av de antagna idéerna kommer 24 procent från kvinnor och 76 procent från män.

Med syfte att stärka kedjan av insatser för kommersialisering av forskning, utveckling och innovation har bolaget börjat arbeta med verifieringsbidrag. Bidraget har till syfte att idén kan genomgå en kvalificerad teknisk och affärsmässig verifiering. Under året har 210 projekt beviljats medel, varav cirka hälften finns inom life science området.

Innovationsbron driver ett nationellt inkubatorprogram som finansieras av Vinnova med minst 50 miljoner kronor per år. Inkubatorprogrammet har utvärderats av en internationell expertpanel. Utvärderingen visar att företag som

utvecklats inom inkubatorer i bl.a. Frankrike och Israel utvecklas bättre avseende arbetstillfällen, överlevnad och kapacitet att attrahera privat kapital. Även det svenska inkubatorprogrammet leder till en ökad förmåga att attrahera privat investeringskapital. Utvärderingen föreslår förbättringar som har påverkat bolagets arbete med den utlysning som genomförs våren 2008 för kommande tre år.

Även Almi arbetar med innovationsfrämjande verksamhet, inriktad på produkter och tjänster från innovatörer med lägre kapitalbehov. Almi och Innovationsbron har ett nära samarbete inom området.

Almis innovationsverksamhet består av finansiering och rådgivning. Rådgivningen till enskilda innovatörer är en stor och viktig del av Almis innovationsverksamhet. Inom ramen för de särskilda insatserna för kvinnors företagande har regeringen under året förstärkt Almis innovationsfinansiering med 7 miljoner kronor. Efterfrågan på de tre produkterna innovationslån, förstudielån och förstudiemedel fortsatte att öka under 2007. Stöd om totalt cirka 82 miljoner kronor beviljades drygt 2 600 projekt. Av dessa uppgick innovationslån till cirka 56 miljoner kronor, förstudiemedel till cirka 17 miljoner kronor och förstudielån till cirka 9 miljoner kronor. Under 2007 har 462 av kundernas idéer kommersialiserats.

Rymdverksamhet

En större del av den svenska rymdverksamheten bedrivs inom ramen för det europeiska rymdorganet ESA. Det ger svenska företag och forskare möjlighet att delta i tekniskt avancerade projekt som bidrar till svensk industris konkurrenskraft. Svensk rymdindustris konkurrenskraft grundläggs i nationellt eller bilateralt finansierade program och projekt.

Svensk rymdindustri är ledande inom många områden och försvarar sina positioner väl. Under 2007 har dock omsättningen minskat något, 0,5 procent, jämfört med 2006. Svensk rymdindustri finansierar sina projekt dels institutionellt, t.ex. genom ESA eller Rymdstyrelsen, dels i öppen konkurrens på en kommersiell marknad. Svensk rymdindustri ökar sin försäljning mot den kommersiella marknaden. I jämförelse med Europa sker en högre andel av den svenska försäljningen på den kommersiella marknaden och

uppgår 2007 till drygt 61 procent av försäljningen. Innovationskraften är god i den svenska rymdindustrin. Antalet patentansökningar från de svenska företagen ökade under året med 20 procent jämfört med 2006. Även antalet anställda i svensk rymdindustri fortsätter att öka. Totalt är drygt 1 000 personer anställda i rymdindustrin, vilket är en ökning med 2 procent från 2006. Den enskilt största ökningen ägde rum i Kirunaregionen. Rymdbasen Esrange i Kiruna fortsätter att vara en viktig bas för rymdaktiviteter, både för ESA och i annat internationellt samarbete. Bilateral avtal har tecknats eller avser att tecknas som är av strategisk betydelse för verksamheten på Esrange.

Upprätthållande av nationell metrologi

Den under 2007 genomförda utredningen om vissa metrologifrågor (SOU 2007:97) och efterföljande remissbehandling resulterade bl.a. i förslag, vad avser Swedac:s bemyndigande och tillsyn, om vissa tillägg i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon samt, vad avser riksmätplatsverksamheten vid SP Statens tekniska forskningsinstitut AB, om behovet av att bedöma det statliga stödet till verksamheten utifrån ett mer forsknings- och innovationsinriktat perspektiv.

Analys och slutsatser

Företagsutveckling

Den framtida utvecklingen i såväl de ekonomiskt svagare svenska regionerna som i hela Östersjöregionen kommer till stor del att vara beroende av de små och medelstora företagens överlevnads- och tillväxtvillkor.

Insatser för hållbar produkt-, tjänste- och affärsutveckling är viktiga för att stärka de små och medelstora företagens konkurrenskraft och tillväxtförmåga. Produktutvecklingsprogrammet som genomförs av Nutek visar på goda resultat t.ex. vad gäller företagens förmåga att nå nya marknader. Den halvtidsutvärdering som nyligen har genomförts av programmet pekar bl.a. på vikten av att programmet genomförs i nära koppling till det regionala tillväxtarbetet. Som regeringen tidigare har konstaterat är den lokala och regionala miljön viktig för företagens kon-

kurrenskraft eftersom företagens innovationsförmåga kan öka om kunskapsöverföring och samspel mellan företag och organisationer i den lokala miljön kommer till stånd. Företagens förmåga att gå samman i gemensamma nätverks-samarbeten och företagsdrivna kluster är alltså en väsentlig del av tillväxtförutsättningarna. Staten kan här ha en roll genom att, i olika former, stimulera denna typ av samverkan.

Strategiska utvecklingsprogram för svensk industri

Vinnova, Nutek och andra myndigheter har inrättat ett 20-tal samverkansprogram tillsammans med industrin i konkurrenskraftsfrämjande syfte. Den berörda industrin har visat ett stort intresse för utveckla samarbetet med staten kring viktiga konkurrenskraftsfrågor, vilket bl.a. visar sig genom industrins intresse att delfinansiera samverkansprogrammen.

Hållbar utveckling/miljöteknik

Regeringens ambition är att miljöutmaningarna ska nyttjas som en ekonomisk hävstång. Ny, grön teknik kommer att efterfrågas i allt högre grad när energi- och transportsystemen ställs om för att möta miljö- och klimatutmaningarna. Behovet av teknik med minimal miljöpåverkan kommer därför att vara stort och ökande. Detta ger möjligheter till ökad svensk export av miljöteknik. För att bidra till att uppnå regeringens övergripande målsättning att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag är tillväxten inom miljötekniksektorn särskilt intressant, eftersom en sådan utveckling också leder till positiva miljöeffekter.

Den kunskapsuppbyggnad och det analysarbete som sker inom Swentec är en viktig grund för regeringens fortsatta arbete med stöd och utveckling av den svenska miljötekniksektorn. För att ytterligare tydliggöra och stärka Swentecs inriktning har regeringen beslutat om nya direktiv för verksamheten per den 1 april 2008 och omvandlat Swentec till en tidsbegränsad delegation underställd Regeringskansliet.

Exportrådets under året påbörjade särskilda satsning på främjande av svensk miljöteknikexport är ett viktigt bidrag i strävandena att tillva-

rata den potential till ytterligare ökade exportintäkter som bedöms finnas inom miljöteknikområdet.

De utmaningar som föreligger inom miljö- och klimatområdet är sammantaget så stora att ett aktivt samarbete över nationsgränserna med forskning och teknikutveckling är nödvändigt. Ett särskilt viktigt inslag i regeringens arbete inom området är därför de samarbetsavtal som under året tecknats med bl.a. USA och Brasilien.

Behovsmotiverad forskning och innovationssystem

Utveckling av effektiva och starka innovationssystem är av fundamental betydelse för Sveriges internationella konkurrenskraft idag och under överskådlig tid. Regeringen bedömer att Verket för innovationssystem, Vinnova, har uppfyllt sina mål under året, med god balans mellan olika insatser rörande finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av innovationssystem.

Genom trippel-helixkonstellationen i bedömningsgrupper för ansökningar, bestående av representanter från akademi, näringsliv och offentlig sektor, kombinerar myndigheten vetenskaplig kvalitet med relevans för samhälle och näringsliv i sina satsningar.

Samverkan med andra finansärer har fortsatt att öka och innefattar nu hälften av program-satsningarna, vilket ger ökad kraftsamling och bedöms ge ökat nyttiggörande av resultat.

Satsningarna på starka forskningsmiljöer bedöms ha goda möjligheter att utvecklas till internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer, för stärkande av svensk konkurrenskraft.

Insatser riktade mot näringslivets behov både vad gäller etablerad industri såväl som små och medelstora företag bedömer regeringen fungerar väl. Myndigheten visar god förmåga att inrikta satsningar mot olika sektors specifika behov och forskningslogiker. Insatser mot små- och medelstora företag, särskilt Forska & Väx-programmet, har nu börjat visa resultat på tillväxt och högre kunskapsinnehåll i de deltagande företagen.

Kunskapsöverföring mellan olika aktörsgrupper samt nyttiggörande av forskningsresultat är av stor vikt och integreras brett i Vinnovas satsningar. Regeringen bedömer dessutom att riktade satsningar, som t.ex. Nyckelaktörspro-

grammet med inriktning mot kommersialisering av resultat vid sju universitet, bidrar väl till stärkande av innovationssystem.

Vinnovas arbete med utvärdering av resultat och effekter av insatser som man gör själva, tillsammans med andra forskningsfinansiärer samt i internationell samverkan, i syfte att påverka framtida satsningar, bedömer regeringen som värdefulla.

Myndighetens arbete med EU-program bedöms fungera tillfredställande, även om det bedöms finnas potential till bättre samverkan mellan de rådgivande funktionerna och de programinriktade, samt över myndighetsgränser. Svenskt deltagande i ramprogrammets forskning har varit god, men det bedöms finnas stor potential att öka näringslivets medverkan. Regeringen bedömer att Vinnovas övriga internationella samarbete utvecklas väl, som t.ex. främjande av samarbeten med Japan, Kina och Indien, med insatser i form av projektsamarbeten, forskarutbyte, mötesverksamhet och delegationsresor.

Det svenska innovationssystemet topprankas i ett antal innovationsmätningar, som t.ex. European Innovation Scoreboard 2007. Sverige har dock en obalans i systemet, med övervikt på faktorer som bygger upp innovationsförmåga, bl.a. utbildningsnivå och forskningsinsatser, i förhållande till det nyttiggörande som görs, bl.a. i form av nya produkter, nya företag och patent. Ett större fokus på nyttiggörande och kommersialisering av forskningsresultat är angeläget i det svenska forsknings- och innovationssystemet som helhet.

Geovetenskaplig forskning

Det är regeringens bedömning att verksamheten har bidragit till att nå uppsatta mål. De projekt som fått stöd koncentreras på för samhället viktiga geologiska problem. Resultaten har kommit till användning i SGU:s verksamhet och bedöms även ha bidragit till andra organisationers och industriföretags verksamhet.

Kommersialisering

Innovationsbron AB har under året uppfyllt sina mål samt vidareutvecklat flertalet av sina insatser. Bolagets arbete har visat på bra resultat i den internationella utvärderingen av Innovationsbrons nationella inkubatorprogram. Bolaget

har genomgått en omorganisation med syfte att förbättra bolagets interna arbete och optimera utfallet av statens investerade medel på kort och lång sikt. Bolaget har i omstruktureringsarbetet tryckt på vikten av att fortsätta verka lokalt, regionalt och nationellt.

Rymdverksamhet

Svenskt deltagande i det europeiska rymdsamarbetet har för svenska företag inneburit en tillgång till den europeiska rymdmarknaden och byggt upp kunskap och kompetens som annars inte varit möjligt, men som är en förutsättning för att kunna konkurrera internationellt. Den statliga finansieringen har bidragit till att svensk rymdindustri är generellt sett internationellt konkurrenskraftig, med innovationskraft och teknisk höjd av hög klass, och även medverkat till fördelar för svenska användare av rymdteknik. Regeringens bedömning är att rymdverksamheten bidragit till att stärka Sveriges konkurrenskraft.

Upprätthållande av nationell metrologi

Regeringen avser analysera behovet av lagändringar angående Swedac:s bemyndigande och tillsyn samt, i så fall, återkomma med förslag till riksdagen. Det finns behov av att vidga bedömningsgrunderna för det statliga stödet till riksmätplatsverksamheten vid SP Statens tekniska forskningsinstitut AB till ett mer forsknings- och innovationspolitiskt perspektiv. Regeringen avser därför att fr.o.m. 2009 flytta över nuvarande ansvar och medel för riksmätplatserna från Nutek till Vinnova.

3.6.4 Konkurrens

Resultat

Effektivare konkurrensregler

Betänkandet En ny konkurrenslag (SOU 2006:99), som innehåller ett flertal förslag till förändringar och effektiviseringar av den gällande konkurrenslagen, har varit föremål för remissbehandling tillsammans med ett förslag från Konkurrensverket om ändrade tröskelvärden för

nationell koncentrationsprövning. Samtidigt remitterades ett förslag om upphävande av lagen om ingripande mot otillbörligt beteende vid offentlig upphandling, en promemoria om gruppundantagens rättsliga ställning och en promemoria om eftergift och nedsättning av konkurrensskadeavgift. I slutet av mars 2008 överlämnade regeringen propositionen Ny konkurrenslag m.m. (prop. 2007/08:135) till riksdagen. Den 12 juni fattade riksdagen beslut om ny konkurrenslag i enlighet med propositionen. Den nya lagen (SFS 2008:579) träder ikraft den 1 november 2008.

En effektiv konkurrensmyndighet

Konkurrensverket tog den 1 september 2007 över ansvaret för upphandlingsfrågorna genom att Nämnden för offentlig upphandling (NOU) slogs samman med verket. Sammanslagningen har fungerat väl. Konkurrensverket har formulerat en strategi för hur verket avser att arbeta med upphandlingsfrågorna generellt och särskilt hur verket avser att öka förutsättningarna för små och medelstora företag att delta i den offentliga upphandlingen. Konkurrensverket har genomfört s.k. rundabordssamtal i olika delar av landet med kommunala företrädare och andra intressenter i den offentliga upphandlingen. Under våren 2008 har verket redovisat ett regeringsuppdrag att ta fram informationsmaterial om de nya lagarna om offentlig upphandling och upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster. Därtill har en särskild skrift med fördjupad information om miljöupphandling färdigställts. Verket har i sin tillsynsverksamhet bl.a. behandlat AB Svenska Spels upphandlingar och frågor om upphandling av avfallshantering i ett antal kommuner i Sverige.

Den 10 juli 2007 meddelade Stockholms tingsrätt dom i det s.k. asfaltmålet, Sveriges hittills största konkurrensfall. Tingsrätten fann att samtliga berörda företag hade samverkat i en kartell. Några av företagen har överklagat domen till Marknadsdomstolen. Under 2007 har Konkurrensverket granskat ett flertal misstänkta överträdelser av konkurrensreglerna och fattat flera beslut som utgjort viktiga ställningstaganden och som gett vägledning för företagen. I maj avslutades en granskning som rörde kärnkraftsproduktion och som resulterade i en skrivelse till regeringen med förslag till att samägandet i

kärnkraftverk bör brytas upp. En annan granskning gällde misstanke om systematiskt missbruk av en dominerande ställning på telemarknaden. Utöver detta har Konkurrensverket publicerat ett antal rapporter bl.a. om apoteksmarknaden och om kundval inom vård och omsorg. Årets rapport Konkurrensen i Sverige 2007, som fokuserat på offentlig upphandling, energi- och byggmarknaderna, är ett viktigt dokument för att föra ut kunskap om konkurrenssituationen i landet.

För femtonde året i rad har Konkurrensverket, genom SIFO:s försorg, gjort utvärderande mätningar med avseende på måluppfyllelse, kvalitetsnivå, prestationer och effekter bland de som berörs av verkets arbete. Verket har erhållit ett förbättrat helhetsomdöme avseende hur man hanterat tips- och klagomålsärenden. Mer än två tredjedelar av de viktigaste intressenterna har enligt mätningen en god kunskap om konkurrenslagen och dess tillämpning och minst hälften av verkets intressenter har stort eller mycket stort förtroende för Konkurrensverket. Förtroendet för verket fortsätter att öka och inom gruppen mindre företag ökade andelen för tredje året i rad. Bland de som varit i kontakt med Konkurrensverket ger en klar majoritet överbetyg när det gäller tillgänglighet, bemötande och kompetens.

Öppna och väl fungerande marknader

I slutet av februari 2008 överlämnades betänkandet LOV – Lag om valfrihetssystem (SOU 2008:15) till regeringen. Betänkandet, som fokuserat på att lämna förslag som leder till ökad valfrihet och ökat inflytande för äldre och personer med funktionshinder när det gäller vård, omsorg och stöd och service enligt socialtjänstlagen, har varit föremål för remissbehandling. Förslaget förväntas ha en mycket stor tillväxtpotential på vård- och omsorgsområdet som omsätter hundratals miljarder i Sverige varje år. Konkurrensverket föreslås bli ansvarig tillsynsmyndighet. Arbete med förslag till proposition pågår i Regeringskansliet.

Regeringen har vidare för avsikt att omreglera apoteksmarknaden i syfte att åstadkomma effektivisering, bättre tillgänglighet, prispress samt en fortsatt säker och ändamålsenlig läkemedelsanvändning. En särskild utredare har på uppdrag av regeringen lämnat förslag på hur man kan

möjliggöra att även andra aktörer än Apoteket AB kan bedriva detaljhandel med receptbelagda och receptfria läkemedel och hur man kan möjliggöra försäljning av ett begränsat sortiment receptfria läkemedel på andra platser än på apotek. Utredningen överlämnade sitt huvudbetänkande Omreglering av apoteksmarknaden (SOU 2008:4) den 8 januari 2008. Ett delbetänkande i de frågor som rör sjukhusens läkemedelsförsörjning överlämnades den 27 augusti 2007. Utredningen lämnade den 1 april 2008 förslag som möjliggör försäljning av ett begränsat sortiment receptfria läkemedel även på andra platser än apotek i delbetänkandet Detaljhandel med vissa receptfria läkemedel (SOU 2008:33). Betänkandena behandlas för närvarande i Regeringskansliet. I syfte att säkerställa att regeringens mål med omregleringen av apoteksmarknaden uppnås har regeringen i maj 2008 givit ett uppdrag till Konkurrensverket att följa och analysera apoteksmarknaden under omregleringsperioden.

I Konkurrensverkets regleringsbrev för 2007 gavs verket i uppdrag att särskilt titta på konkurrenssituationen inom bl.a. energimarknaden. I Konkurrensverkets rapport Konkurrensen i Sverige 2007 påpekade verket att samägandet av kärnkraftsverken innebär risker för informationsutbyte mellan konkurrenter. Även om man inte kunnat påvisa konkreta överträdelser av konkurrensreglerna anser Konkurrensverket att samägandet kan medföra att förtroendet hos övriga aktörer för elmarknadens funktion påverkas negativt. Regeringen anser att en väl fungerande elmarknad stärker svensk konkurrenskraft och har stor betydelse för prisutvecklingen på elkraft såväl för företag som för hushåll. I början av februari 2008 tillsatte regeringen därför två förhandlare med uppdrag att undersöka förutsättningarna för och söka lösningar som innebär att riskerna för konkurrensbegränsningar på grund av samägandet i kärnkraftsindustrin minimeras. Uppdraget ska redovisas löpande och avslutas senast 31 januari 2009.

Analys och slutsatser

Genom förslaget till ny konkurrenslag har regeringen tagit ett initiativ till skärpta sanktioner för att avhålla företag från allvarliga överträdelser som skadar konkurrensen och samhällsekonomin. Reglerna om konkurrensskadeavgift blir tydligare i den nya lagen i syfte att kunna identi-

fiera särskilt allvarliga överträdelser. Det blir nu möjligt att vid särskilt allvarliga kartellöverträdelser meddela näringsförbud för ledande befattningshavare. Skarpare sanktioner ger starkare incitament för företagen att respektera konkurrensreglerna och kan förbättra marknadssituationen för både nya och befintliga företag på de marknader där konkurrensen inte fungerat väl. Detta är ett led i regeringens politik att skapa förutsättningar för väl fungerande marknader där fler nya företag kan etablera sig och växa.

Regeringen anser vidare att det är angeläget att komma till rätta med de problem som uppstår när offentliga aktörer ägnar sig åt affärsverksamhet som snedvrider konkurrensen på marknaden och därmed tränger undan privat näringsverksamhet. För att skapa förutsättningar för fler små företag att växa och bedriva verksamhet föreslås det att konkurrenslagen kompletteras med regler som innebär att Stockholms tingsrätt på talan av Konkurrensverket får förbjuda staten, en kommun eller ett landsting att driva en säljverksamhet eller att i denna tillämpa ett visst förfarande. För att ett förbud ska få meddelas kommer det enligt förslaget att krävas att verksamheten eller förfarandet snedvrider konkurrensen eller är ägnat att snedvrida förutsättningarna för en effektiv konkurrens. Det ska även krävas att verksamheten eller förfarandet inte är försvarbart från allmän synpunkt. Förslaget är ute på remiss till den 15 oktober 2008. Regeringen avser även att under 2008 tillsätta en utredning för att se över vissa andra frågor inom området konkurrens på lika villkor mellan offentlig och privat sektor.

Till Konkurrensverket är knutet ett råd för forskningsfrågor. Det finns ett stort behov av kunskapsuppbyggnad och forskning kring offentlig upphandling för att förbättra kunskaperna om den offentliga upphandlingens och konkurrensens betydelse för Sverige och de svenska företagen och hur den kan bidra till ökad tillväxt och sysselsättning. Detta kan främst ske genom att prioritera uppdragsforskning samt stimulera forskningen inom universitet och högskolor.

Det pågår ett arbete i Regeringskansliet med att se över vilka rättsmedel som ska gälla vid offentlig upphandling. Detta är ett led i genomförandet av EG:s reviderade rättsmedelsdirektiv som ska vara slutfört senast den 20 december 2009. EG:s rättsmedelsdirektiv syftar till att komma till rätta främst med två problem. Det

första avser fall då upphandlande myndighet tecknar upphandlingskontrakt i syfte att stänga möjligheten till överprövning, vilket upplevs av konkurrerande företag som ett sätt att kringgå regelverket. Det andra handlar om problem med att det saknas effektiva rättsmedel mot otillåtna direkttilldelningar av kontrakt, nämligen såvitt avser upphandlingar som sker utan vederbörlig annonsering. Rättsmedelsdirektiven omfattar i princip bara upphandlingar på områden som styrs av upphandlingsdirektiven (2004/17/EG och 2004/18/EG). I det arbete som pågår inom Regeringskansliet ingår även att ta ställning till vilka rättsmedel som ska omfatta upphandlingar som inte styrs av upphandlingsdirektiven. Regeringen kommer också att behandla frågan om talerätt för Konkurrensverket och frågan om domstolstrots. Genom att ge Konkurrensverket talerätt och resurser för att föra sådan talan avlastas framför allt de små och nystartade företagen. Den preventiva effekt beträffande regelverkslevnad, som Konkurrensverkets talerätt antas bli till nytta för samtliga företag men framför allt för de mindre som har begränsade möjligheter att föra talan i domstol.

3.6.5 Ramvillkor för företagande

Resultat

Regelförenkling

Regelförenkling minskar företagens kostnader och medför incitament för företag att växa. Det utgör därför ett av medlen för att uppnå regeringens övergripande mål om fler jobb i fler och växande företag. Målet för regeringens regelförenklingsarbete är att minska företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler med 25 procent till 2010 samt att skapa en märkbar förändring i företagets vardag. Målet är ambitiöst i ett internationellt sammanhang vilket är viktigt för att frigöra resurser för svenska företag så att de kan effektivisera sin produktion och utveckla sina produkter och därigenom bli mer konkurrenskraftiga på den internationella marknaden. Verket för näringslivsutveckling (Nutek) har en central roll i regelförenklingsarbetet. Myndigheten ansvarar bland annat för genomförandet av mätningarna av de administrativa kostnaderna för företagen till följd av statliga regler samt ansvarar tillsammans med

Ekonomistyrningsverket (ESV) för en stor del av arbetet med metodutveckling och utbildning kring myndigheternas arbete med konsekvensanalyser.

Nutek bedömer att en fortsatt samordning mellan de två uppdragen är nödvändig och myndigheten har fortsatt att arbeta med detta genom olika utåtriktade aktiviteter. Nutek har t.ex. genomfört utbildningar som har inkluderat visningar av databasen Malin. Tillsammans med Näringsdepartementet anordnade myndigheten även ett uppskattat regelförenklingsseminarium i juni 2007 där samtliga myndigheter som hade haft ett regelförenklingsuppdrag deltog.

Handlingsplan för regelförenkling

Tolv departement och 52 myndigheter har haft regeringens uppdrag att ta fram underlag för regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet. I april 2008 överlämnades en skrivelse till riksdagen (rskr. 2007/08:131) med en samlad redogörelse för departementens och myndigheternas regelförenklingsarbete. Ett urval av åtgärderna redovisades i skrivelsen. Sammanlagt har departement och myndigheter redovisat 600 genomförda eller planerade förenklingsåtgärder och förslag.

Samråd med näringslivet

Regeringen har i uppdrag till departement och myndigheter betonat betydelsen av samråd med näringslivet i regelförenklingsarbetet. Förhållningssättet har mött gehör från näringslivsorganisationer och under perioden november 2006 till november 2007 har det kommit in 470 förslag från näringslivet.

Ungefär 30 procent av förslagen gäller skatteregler samt finansmarknads- och statistikområdet och nära 30 procent är små näringar (jordbruk, skog och fiske). Närmare 20 procent av förslagen gäller arbetsmarknadsområdet.

Mätningar av företagens administrativa kostnader

Regeringen har beslutat och på kort tid genomfört mätningar av företagens administrativa kostnader på ett stort antal regelområden. Nutek är den myndighet som har ansvarat för att genomföra mätningarna. Syftet är att öka kunskapen om regelbördan och få tillgång till mätresultat som ger underlag för att identifiera förenklingsåtgärder och för uppföljning. I februari 2008 avslutades mätningarna av företagens administrativa kostnader och därmed är i princip

en komplett nollbas framräknad. Med nollbas avses det index mot vilket målet på 25 procent minskade kostnader till 2010 kan avläsas. Tiden för nollbasen är satt till 2006; det år den nuvarande regeringen tillträdde. Per 2006 är nollbasen 97,6 miljarder kronor.

Nutek har utvärderat de mätningar som avslutades under 2007 genom att deltagande myndigheter och näringslivsorganisationer har fått frågan om de anser att Nuteks arbete har givit konkret nytta i regelförenklingsarbetet. De stora flertalet av både myndigheter och näringslivsorganisationer har lämnat ett positivt svar.

Nutek har fortsatt att utveckla databasen Malin som innehåller samtliga resultat från mätningarna och i oktober 2007 lanserades en helt ny version med förbättrad struktur, användbarhet och funktion. Malin hade i slutet av 2007 omkring 250 registrerade användare.

Den första uppföljningen av utvecklingen av de administrativa kostnaderna för perioden juli 2006 till december 2007 visar att kostnaderna har ökat med närmare 2 miljarder kronor. Anledningen härtill är i betydande utsträckning hänförlig till genomförande av ny administrativt betungande lagstiftning inom ett fåtal områden.

Förordning om konsekvensutredning

Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning (konsekvensutredningsförordningen) har varit i kraft sedan den 1 januari 2008 och gäller för myndigheterna. Samma metoder för upprättande av konsekvensutredningar ska användas i hela regelgivningskedjan. Arbetet med konsekvensutredningar i Regeringskansliet regleras genom en statssekreterarskrivelse. En ändring i kommittéförordningen (1998:1474) innebär att om ett betänkande innehåller förslag till nya eller ändrade regler, ska förslagens kostnadsmässiga och andra konsekvenser anges i betänkandet.

Syftet med en konsekvensutredning är bl.a. att så långt det är möjligt försäkra sig om att regleringen verkligen behövs, att den löser det aktuella problemet samt att få ett allsidigt underlag för bedömningen av de kostnader och andra effekter, t.ex. miljömässiga och sociala, som regeln kan medföra. Arbetet med konsekvensutredningar ska leda till att de nya eller ändrade regler som införs ska vara enkla och ändamålsenliga.

Nutek har fortsatt att ge stöd och råd till myndigheter i arbetet med konsekvensanalyser. Under 2007 granskades 172 konsekvensanalyser

från 30 myndigheter. Det forum för konsekvensanalyser som Nutek skapade 2005 för kontaktpersoner för ett 50-tal myndigheter är fortsatt mycket uppskattat.

Regelförenklingsarbetet ur ett internationellt perspektiv

Regelförenkling i syfte att minska företagens administrativa bördor och skapa goda villkor för företagen har blivit en allt viktigare fråga i många länder. I arbetet med att förstärka konkurrens- och innovationskraft för att kunna möta globaliserings förändrade villkor liksom att attrahera ökade investeringar, har välutformade regelverk blivit ett viktigt konkurrensmedel.

Regelförenkling har även blivit en allt viktigare fråga på EU-nivå. På vårtoppmötet i mars 2007 antog rådet målet att företagens administrativa kostnader hänförliga till EG:s regelverk ska minskas med 25 procent till år 2012. Rådet uppmanade även medlemsstaterna att sätta motsvarande ambitiösa mål på nationell nivå, vilket har gjorts av mer än hälften av medlemsstaterna. Genomförandet av EG:s tjänstedirektiv är även en viktig del av arbetet med regelförenkling.

Förutom den ökade betydelse regelförenkling har fått i många länder, arbetar även internationella organisationer med frågan. OECD har sedan många år arbetat med regelkvalitet och regelreformer.

OECD:s granskning av Sverige ur ett regelreformeringsperspektiv pågick från hösten 2005 till december 2006. Slutrapporten *Sweden – Achieving Results for Sustained Growth* presenterades i mars 2007. Rapporten innehåller ett antal rekommendationer om hur det svenska regelreformeringsarbetet skulle kunna förbättras i olika avseenden. Ett flertal av OECD:s rekommendationer har redan hörtsammats i varierande utsträckning från svensk sida: regelförenklingsarbetet har intensifierats; bättre fokus och ledarskap finns i regelförenklingsarbetet genom bl.a. inrättande av nya samråds- och arbetsgrupper (statssekreterargrupp, interdepartemental arbetsgrupp och flera samrådsgrupper med näringslivet); inrättande av ett rådgivande organ, Regelrådet; ett förbättrat system för konsekvensanalyser genom bl.a. den nya förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Företagsregistrering

Bolagsverket registrerar bl.a. nya företag och ändringar i befintliga företag, tar emot årsredovisningar, fattar beslut i likvidationer och registrerar företagsinteckningar.

Aktiebolag och enskilda näringsidkare kan sedan tidigare skicka in anmälningar för registrering samt ge in årsredovisningar till Bolagsverket helt elektroniskt med hjälp av e-legitimation. Den 1 april 2008 fick även handelsbolag, kommanditbolag, ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar och utländska filialer möjlighet till elektronisk ingivning av ärenden.

Bolagsverket har haft en fortsatt ökad efterfrågan inom registreringsverksamheten under 2007. 305 000 årsredovisningar och 407 000 ärenden gavs in till Bolagsverket under året. Antalet ingivna registreringsärenden ökade därmed med 3,5 procent jämfört med 2006. Av de inkomna ärendena gavs 32 000 in elektroniskt vilket motsvarar 7,8 procent av den totala ärendemängden. Antalet elektroniskt ingivna ärenden har därmed ökat något från 2006.

Målsättningen för Bolagsverkets verksamhet inom verksamhetsgrenen Bolag är att registrering eller meddelande om komplettering ska ske inom sju arbetsdagar från det att ärendet kom in till verket. Bolagsverket har inte klarat att fullt ut hålla de handläggningstider som varit målet men generellt sett har måluppfyllelsen ändå förbättrats under året. Målen för verksamhetsgrenarna finansiering av likvidatorer och företagsinteckningar har nåtts.

Bolagsverket är en helt avgiftsfinansierad verksamhet bortsett från ett anslag för finansiering av likvidatorer. Av årsredovisningen framgår att verksamheten för 2007 genererat ett överskott om cirka 53 miljoner kronor. Bolagsverket har dock ett negativt myndighetskapital från en IT-satsning under 1990-talet och redovisade totalt ett underskott på 50 miljoner kronor vid utgången av 2007. Regeringen bedömer att den stora efterfrågan på verkets tjänster gör att Bolagsverket kommer att kunna reglera det tidigare underskottet. Bolagsverket kommer att genomföra en översyn av sina avgifter när underskottet inte längre finns kvar.

Bolagsverkets samverkansprojekt med bl.a. Skatteverket och Nutek ledde i februari 2007 till en samlad och mycket uppskattad vägledning ”Starta företag” från sex myndigheter. Gruppen har därefter fortsatt arbetet genom projektet

”Mitt företag” där tanken är att processen för att starta företag ska bli tydligare och enklare.

Patenträttsliga frågor

Patent- och registreringsverket (PRV) är en avgiftsfinansierad myndighet och ekonomiskt mål för verksamheten är full kostnadstäckning. Verksamhetens överskott för 2007 uppgår enligt resultaträkningen till 35,9 miljoner kronor (föregående år 27,5 miljoner kronor). Det ackumulerade överskottet uppgår till 118,3 miljoner kronor.

Från den 1 augusti 2008 är det möjligt att lämna patentansökningar elektroniskt till PRV. Möjligheten till elektroniska patentansökningar förväntas leda till förenklningar för de som söker patent och är en viktig åtgärd i regeringens handlingsplan för att minska de administrativa kostnaderna för företagen.

PRV har under 2007 tagit fram en strategisk plan för perioden 2007–2010. I den strategiska planen är fokus i hög grad lagd på marknadsföring och tillgängliggörande av industriellt rättsskydd (IPR).

Antalet inkomna nationella patentansökningar har under flera år visat en vikande trend. Denna trend bröts dock under 2007, då antalet inkomna nationella patentansökningar ökade något. Även de internationella ärendena har ökat blygsamt. Dessa ärenden omfattar drygt hälften av verksamheten inom patentavdelningen.

För Patentbesvärstribunalen (PBR) var medelbehandlingstiden för patentmålen 2007 kvar på samma nivå som 2006. Den låg därmed också över den nivå på ett år som är det uppställda målet för patentmålen del. PBR gör bedömningen att handläggningstiden på sikt kommer att förbättras.

Medelbehandlingstiden för övriga mål (främst varumärken) kvarlåg på samma nivå som under 2007 och det i regleringsbrevet uppställda målet på ett år kunde inte uppnås. Domstolen har anledning att i vart fall under 2008 räkna med en oförändrad tillströmning av överklaganden från PRV. PBR arbetar systematiskt för att handläggningstiden på sikt ska förbättras.

Minerallagen, miljömål och miljösäkring

Sveriges geologiska undersökning (SGU) är förvaltningsmyndighet för frågor om landets geologiska beskaffenhet och mineralhantering. SGU har bl.a. till uppgift att tillgodose samhällets behov av geologisk information, följa utvecklingen inom mineralsektorn och marknadsföra Sverige som prospekteringsland. Inom mineralsektorn bidrar SGU särskilt till att förenkla för företagen att bedriva prospektering i Sverige genom att ge vägledning till och tillgodose företagens behov av prospekteringsinformation.

Bergsstatens uppgift är att genom tillstånds-, tillsyns- och informationsverksamhet möjliggöra undersökning och utvinning av de ämnen och material som omfattas av mineralagstiftningen. Lagstiftningen innehåller i sig ett system som är tänkt att förenkla för företagen inom mineralnäringen.

SGU har, när det gäller avvecklingen av civila beredskapslager för olja, under 2007 genomfört en större miljösäkringsentreprenad och påbörjat en. Fem anläggningar har förklarats som avvecklade, vilket innebär att totalt 36 av SGU:s 42 anläggningar har avvecklats.

Bergsstaten har som mål att handläggningstiden för nya undersökningstillstånd ska vara längst tre månader. Under åren 2006 och 2007 har dock handläggningstiderna ökat och är nu nära tre månader. Detta beror framförallt på att ärendetillströmningen varit rekordartad.

Under 2007 har 20 869 markägare och andra sakägare delgivits beslut om nya undersökningstillstånd, jämfört med 15 528 år 2006 och 8 374 år 2005.

Det totala antalet gällande undersökningstillstånd vid utgången av 2007 var 1 235 stycken och täckte totalt 3,8 procent av landets yta. Det är en fördubbling av antalet tillstånd sedan den 1 januari 2005 och en ökning av tillståndsarealen under året med 49 procent.

Antalet gruvor i drift i landet uppgick vid årsskiftet 2007/08 till 16 stycken.

Elsäkerhet

Elsäkerhetsverksamheten bedrivs för att förebygga skada på person och egendom, orsakad av elektricitet, samt störningar på radiokommunikation och näringsverksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet (EMC).

Inom elsäkerhetsområdet har Elsäkerhetsverkets föreskrifter förenklats för att i huvudsak hänvisa till standard på området beträffande detaljer. Detta skapar goda förutsättningar för en fri marknad för elmateriel i Europa.

Vad beträffar standardiseringsverksamheten har insatser bedrivits på internationell nivå inom International Electrical Commission (IEC) och på europeisk nivå inom den europeiska standardiseringsorganisationen European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC).

Under året har verkets tillsynsroll blivit tydligare och insatser effektiviserats vilket resulterat i att fler anläggningar kunnat förbättrats från elsäkerhetssynpunkt.

Tillsynen på elmaterielområdet genom marknads kontroll har resulterat i att produkter med allvarliga elsäkerhets- eller EMC-brister har fått försäljningsförbud. Antalet produkter av respektive typ, som genom försäljningsförbuden förhindras att komma till användning varierar från några tiotal till åtskilliga tusen per produkttyp och år. Därmed har ett stort antal farliga produkter hindrats från att komma ut på marknaden. Resultatet från verkets marknads kontroll under året visar att det finns ett betydande antal produkter med elsäkerhets- eller EMC-brister på marknaden.

Tillsyn över revisorer

Revisorsnämnden har till uppgift att handlägga frågor om godkännande och auktorisation av revisorer samt registrering av revisionsbolag, att utöva tillsyn över revisorers och revisionsbolags verksamhet, att pröva frågor om disciplinära åtgärder samt att ansvara för att god revisorssed och god revisions sed utvecklas på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden ska också följa den internationella utvecklingen inom revisionsområdet.

Genom sin verksamhet ska Revisorsnämnden bl.a. bidra till att företag och andra intressenter har tillgång till trovärdig ekonomisk information avseende företagens redovisning och förvaltning.

Målen för Revisorsnämndens verksamhet avseende anordnande av prov för revisorsexamen och högre revisorsexamen samt handläggningstiderna för disciplinärenden och beslut om godkännande, auktorisation, registrering och förhandsbesked har med något enstaka undantag

uppfyllts under 2007. Antalet avgjorda disciplinärenden uppgick sammanlagt till 140 stycken, vilket är ungefär lika många som 2006.

Tillsynsverksamheten innefattar systematisk och uppsökande tillsyn (SUT), löpande kvalitetskontroll, disciplinärenden samt förhandsbesked rörande oberoende eller sidoverksamhet.

Den systematiska och uppsökande tillsynen är det viktigaste instrumentet för att planmässigt finna och ingripa disciplinärt mot revisorer som arbetar felaktigt. Uppdags i ett SUT-ärende allvarliga brister i en revisors verksamhet överförs ärendet till ett disciplinärende. Antalet avslutade SUT-ärenden har sjunkit samtidigt som antalet öppnade SUT-ärenden har minskat något under 2007 jämfört med 2006.

Analys och slutsatser

Regelförenkling

Den absoluta majoriteten av alla svenska företag utgörs av småföretag med 0-49 anställda. Dessa företag har stor betydelse för tillväxten då de står för 40 procent av Sveriges samlade förädlingsvärde, 43 procent av sysselsättningen och samt för 43 procent av nettoinvesteringarna.⁸

Samtidigt uppper en stor andel av de befintliga enmans- och mikroföretagen att de inte har några större tillväxtambitioner⁹. Många företag upplever också att det finns relativt stora hinder som är förknippade med att driva företag. Det är därför viktigt att identifiera de hinder som finns för att driva, utveckla och expandera företag, för att kunna skapa goda förutsättningar för tillväxt.

Av Nuteks och SCB:s senaste enkätundersökning *Företagens villkor och verklighet*¹⁰ framgår att utöver bristen på egen tid anser småföretagare i de flesta branscher att den administrativa bördan till följd av regelverk är det främsta hindret för tillväxt.

Om reglerna utformas på ett enklare och mer ändamålsenligt sätt kan företagen ägna mer tid och resurser till att driva och utveckla sin verksamhet så att de kan växa och anställa. Minskad

administrativ börda leder därför till ökad produktivitet, genom att mindre resurser krävs för att driva verksamheten eller att mer resurser kan läggas på att utveckla och driva kärnverksamheten.¹¹

Handlingsplan för regelförenkling

Regeringskansliet ska departementsvis uppdatera respektive arbetsplan för att bidra med underlag till regeringens handlingsplan avseende regelförenkling. Berörda myndigheter ska ta fram underlag i form av en handlingsplan att redovisas till ansvarigt departement för att bistå departementet i arbetet med att uppdatera departementets arbetsplan. Detta uppdrag (N2008/4837/MK) är avsett att fullfölja de uppdrag med tillhörande riktlinjer som regeringen beslutade om 2006 (N2006/10426/NL) och 2007 (N2007/51637/MK). Regeringen slog fast i dessa beslut att handlingsplanen ska uppdateras varje år och på så sätt vara en rullande handlingsplan.

Samråd med näringslivet

Samråd med företag och branschorganisationer är av avgörande betydelse för att veta att arbetet inriktas på de områden som av företagen upplevs som mest betungande. Vikten av samråd har belysts i tidigare uppdrag (N2006/10426/NL och N2007/51637/MK) och förstärks i det kommande (N2008/4837/MK) till departement och myndigheter. I det senaste uppdraget kommer det att ingå i redovisningen att ange vilka förslag från näringslivet som har genomförts.

Mätningar av företagens administrativa kostnader

Varje år ska Nutek uppdatera nollbas-mätningen genom att mäta kostnaderna för förändringarna i regelverken under föregående år. Av uppdateringarna för perioden juli 2006 till december 2007 framgår att kostnaderna har ökat med närmare 2 miljarder kronor. Anledningen härtill är i betydande utsträckning hänförlig till genomförande av ny administrativt betungande lagstiftning inom ett fåtal områden. Regelförenklingsarbetet är ett långsiktigt arbete som kräver

⁸ Nuteks årsbok 2007 s. 60 f.

⁹ Nuteks årsbok 2007 s. 17.

¹⁰ Dokumentation och svarsöversikt - Företagens villkor och verklighet 2005, Nutek B 2005:10. Se också Rapport från SEB:s företagarpåpanel, Regelförenklingar ger fler nya företag och nya jobb, 2008.

¹¹ Reducing the administrative burdens in the European Union, Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, 2004, s 3. Vågar företagare vara företagare?, Fredrik Bergström & Jonas Arnberg, Handelns Utredningsinstitut, 2006, s.23f.

fortsatt hög prioritet och kontinuitet från alla involverade parter för att målet ska nås.

Det pågår ett utvecklingsarbete i samband med regelförenklingen. Regeringen avser att bygga upp en djupare kunskap kring reglers effekter för företag och samhälle för att på så sätt utveckla existerande verktyg samt ta fram fler och relevanta redskap för regelförenkling samt åtgärder som gör företagets vardag enklare.

Förordning om konsekvensutredning

Nutek och Ekonomistyrningsverket ges i förordningen uppgiften att tillsammans verka för metodutveckling och rådgivning med Nutek som samordnande myndighet. I sammanhanget kan nämnas att Nutek har tagit fram en ny version av det webbverktyg som är till för att hjälpa myndigheterna i deras arbete med konsekvensanalyser. Användningen har ökat bland myndigheterna och enligt en utvärdering till handläggare som använt sig av verktyget ansåg en majoritet att det utgjorde ett bra stöd i arbetet.

Regelråd

Regeringen har beslutat att inrätta ett rådgivande organ, Regelrådet, som ska bistå regeringen och myndigheterna i arbetet med regelförenkling för företagen.

Regelrådet ska granska utformningen av förslag till nya och ändrade regler som kan få effekter av betydelse för företagen. Granskningen ska göras med utgångspunkt i regeringens mål att minska företagets administrativa kostnader.

Under hösten 2008 ska Regeringskansliet och andra myndigheter ge Regelrådet tillfälle att yttra sig över förslag till regler som berör företag och den konsekvensutredning som legat till grund för förslaget. Regeringen kommer att utvärdera Regelrådets verksamhet och överväga att förlänga verksamheten till efter 2010. Utvärderingen kommer delvis att baseras på Regelrådets iakttagelser och erfarenheter i arbetet med inkomna författningsförslag och konsekvensutredningar.

Regelförenklingsarbetet ur ett internationellt perspektiv

Ett flertal regelområden i Sverige följer till stora delar av gemenskapsrätten. På senare år har ett antal initiativ tagits inom EU i syfte att dels förenkla och modernisera gällande regler, dels förbättra lagstiftningsprocessen. Regelförenklingsarbetet inom EU har mycket stor betydelse för möjligheterna att uppnå förenklade regelverk

och minskade administrativa kostnader för svenska företag. Sverige försöker därför i olika sammanhang verka för att regelförenklingsarbetet på EU-nivå drivs framåt och leder till konkreta resultat i företagets vardag.

Företagsregistrering

Bolagsverket har under 2007 ökat personalstyrkan för att möta efterfrågan. Antalet elektroniskt ingivna ärenden ökar sakta men medför inte några större rationaliseringseffekter hos verket ännu. På sikt väntas dock en ökad elektronisk ingivning av ärenden och årsredovisningar medföra positiva effekter både för kunderna och för verkets ekonomi.

Regeringen bedömer att verksamheten vid Bolagsverket är effektiv. Bolagsverket tillhandahåller elektroniska beställnings- och registreringstjänster vilket ger goda förutsättningar för att på sikt nå full måluppfyllelse. Övertagandet av utgivningen av Post- och Inrikes Tidningar har gått smidigt och kvaliteten i registret är hög.

Organisationen Företagarna bedömde i december 2007 en del av Sveriges myndigheter beträffande service, regelförenkling och svar på e-postfrågor. I undersökningen hamnade Bolagsverket i topp och fick dessutom omnämmandet "Årets hare" på grund av sitt snabba svar i en mejlfråga.

Samarbete över myndighetsgränserna är viktigt både ur regelförenklings- och e-förvaltningsperspektiv. Samverkansprojekten Starta Företag och Mitt Företag är goda exempel på framgångsrika samarbeten mellan myndigheter.

Patenträttsliga frågor

Det ackumulerade överskottet för Patent- och registreringsverket (PRV) uppgår som tidigare nämnts till 118,3 miljoner kronor. Överskottet återfinns inom patent- respektive varumärkesområdena. PRV har i skrivelse till Näringsdepartementet den 21 februari 2008 lämnat ett förslag till disposition av överskottet i enlighet med 23 § Kapitalförsörjningsförordningen. Förslaget innebär att del av överskottet används till att förstärka rådgivning och utbildning inom patentområdet i första hand riktade mot små och medelstora företag. I förslaget ingår även att vidta

åtgärder på det immaterialrättsliga området inom den kommande miljöstrategin för Östersjön.

Den 1 maj 2008 trädde den s.k. Londonöverenskommelsen i kraft vilken innebär lättnader i översättningskraven för patent. Denna förändring, som är mycket positiv för de svenska företagen, kan dock komma att påverka ekonomi och efterfrågan i PRV:s verksamhet. Det pågående arbetet med gemenskapspatentet och ett med detta samordnat domstolssystem för patenttvister är kommande internationella förändringar som också kan komma att påverka PRV:s verksamhet.

Betänkandet "Patent och innovationer för tillväxt och välfärd" (SOU 2006:80) levererades under 2007. Betänkandets förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Ds 2008:28 Officialprövningens omfattning vid registrering av varumärken och firmor m.m. med förslag om avskaffande av registreringsmyndighetens prövning av relativa hinder vid varumärkesansökningar har sänts ut på remiss under våren 2008. Syftet med förslaget är bland annat att förkorta handläggningstider vid registrering av varumärken.

En utredning har tillsatts med utgångspunkt från kommittédirektivet Särskilda åtgärder för vissa måltyper i domstol (2008:49). Utredningen ska bland annat överväga hur behovet av specialistkompetens kan säkerställas, vilket är en fråga av betydelse för PBR.

Minerallagen, miljömål och miljösäkring

Regeringens bedömning är att verksamhetsmålen för Bergsstaten har nåtts. Bergsstaten bidrar till att säkerställa de grundläggande förutsättningarna inom i första hand näringslivet genom prövningen och tillsynen av verksamheter enligt minerallagen.

Årets åtgärder inom miljömålsarbetet med samordning, uppföljning och rapportering har genomförts tillfredsställande. Avvecklingen av oljelagringsanläggningar följer plan.

Elsäkerhet

De åtgärder som vidtagits under året bedöms ha åstadkommit fortsatt utveckling för att upprätthålla en god elsäkerhet. Verksamheten under det kommande budgetåret bör bedrivas enligt den

allmänna inriktning som gäller för elsäkerhetsarbetet för innevarande budgetår. De övergripande mål som gäller för verksamheten bör ligga fast. I anslutning till insatserna bör Elsäkerhetsverket följa den internationella utvecklingen samt främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde.

Tillsyn över revisorer

Regeringens bedömning är att nämndens verksamhet på ett bra sätt har bidragit till att uppnå det övergripande målet. Dessutom har verksamhetsmålen i regleringsbrevet för 2007 i stort sett uppnåtts. Det är viktigt att Revisorsnämnden fortsätter arbetet med att utveckla tillsynsverksamheten.

3.7 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har lämnat revisionsberättelser utan invändning för samtliga myndigheter inom näringspolitikens område, dvs. Riksrevisionen har bedömt att myndigheternas årsredovisningar för räkenskapsåret 2007 i allt väsentligt är rättvisande.

Effektivitetsrevisionen har lämnat ett antal granskningsrapporter som berör näringspolitiken. Regeringens bedömning och åtgärder med anledning av rapporterna redovisas nedan.

3.7.1 Regeringens redogörelse med anledning av Riksrevisionens iakttagelser avseende statligt ägda bolag

Enligt lagen (1996:1059) om statsbudgeten ska regeringen årligen till riksdagen redovisa de åtgärder regeringen vidtagit med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

Regeringen avser i det följande redogöra för sin syn avseende rapporterna Vattenfall – med vind i ryggen (RiR 2007:29) och Bilprovningen och tillgängligheten. Granskning av ett samhällsuppdrag (RiR 2007:18) och Riksrevisionens rapport Regeringens försäljning av åtta procent av aktierna i TeliaSonera (RiR 2008:12).

Vattenfall – med vind i ryggen (RiR 2007:29)

Riksrevisionen har granskat Vattenfall AB.

Vattenfall fick i april 2005 ett tillägg i bolagsordningen. Tillägget lyder:

Bolaget skall inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning.

Riksrevisionen har granskat hur den interna styrningen och uppföljningen av koncernens verksamhet har förändrats utifrån tillägget i bolagsordningen samt redovisningen av resultatet av den nya inriktningen. Granskningen har utgått från två frågeställningar.

- Sker intern styrning och uppföljning av koncernens verksamhet utifrån bolagsordningens ändrade lydelse?
- Sker redovisningen av resultatet av den nya inriktningen på ett sådant sätt att en jämförelse med den ändrade lydelsen av bolagsordningen möjlig?

Riksrevisionens övergripande bedömning är att tillägget i Vattenfalls bolagsordning har påverkat den interna styrningen och den interna återrapporteringen.

Riksrevisionen anser emellertid att Vattenfalls rapportering till regeringen bör fördjupas så att insatserna och resultatet av den nya inriktningen blir tydligare. Likaså kan återrapporteringen från regeringen till riksdagen utvecklas och i större utsträckning fokusera på effekten av gjorda insatser jämfört med regeringens målsättning.

Riksrevisionen bedömer även att det relativt stora tolkningsutrymmet i tillägget försvårar möjligheterna att bedöma om Vattenfall kommer att kunna leva upp till det utvidgade uppdraget. Vidare bör relevanta dotterbolags bolagsordningar anpassas till innebörden av tillägget i moderbolagets bolagsordning för att tydliggöra vilka övriga delar av koncernen som omfattas av uppdraget.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att:

- klargöra innebörden i bolagsordningens tillägg, så att möjligheterna till olika tolkningar begränsas,
- kräva en fördjupad återrapportering från Vattenfall som visar på effekterna av de insatser som görs inom elproduktion från förnybar energi i Sverige samt framdeles ge

riksdagen en utförligare återrapportering inom området.

Regeringens bedömning

Arbetet med den bolagsgenomgång som regeringen aviserat pågår och omfattar även Vattenfall i den del som rör eventuella förändringar eller förtydligande av uppdrag (se avsnitt 3.8.2).

Regeringen noterar i sin fortsatta förvaltning av bolaget Riksrevisionens synpunkt att innebörden i bolagsordningens tillägg bör klargöras.

Vattenfall har i sin årsredovisning för 2007 tydligare redovisat sina framsteg inom förnyelsebar energi.

Regeringen kommer även i sin redogörelse till riksdagen för företag med statligt ägande avseende 2008 utveckla redovisningen så att den blir tydligare.

Regeringen har också för avsikt att under investeringsperioden, utöver årsredovisning och hållbarhetsredovisning, begära en särskild fördjupad rapportering om insatserna inom elproduktion från förnybar energi.

Bilprovningen och tillgängligheten. Granskning av ett samhällsuppdrag (RiR 2007:18)

Riksrevisionen har granskat tillgängligheten till AB Svensk Bilprovning (Bilprovningen) kontrollbesiktning. Granskningen har utgått från fem frågeställningar:

- Bedriver Bilprovningen på ett effektivt sätt verksamhet inom tillgänglighetsuppdraget i enlighet med riksdagens och regeringens beslut?
- Följer Bilprovningen upp tillgänglighetsuppdraget så att bolagets styrelse och VD har underlag dels för styrning av verksamheten, dels för återrapportering av samhällsuppdraget i förhållande till riksdagens och regeringens övergripande krav?
- Styr regeringen Bilprovningen på ett effektivt sätt i enlighet med riksdagens beslut om tillgänglighet?
- Följer regeringen upp Bilprovningens tillgänglighetsuppdrag så att den har underlag dels för sin styrning av bolaget, dels för sin återrapportering till riksdagen av samhällsuppdraget?

- Är tillgängligheten till Bilprovningens kontrollbesiktning tillfredsställande i förhållande till regeringens och riksdagens övergripande mål?

Enligt Riksrevisionen har Bilprovningen åtgärdat tidigare tillgänglighetsproblem. Den grad av tillgänglighet som Bilprovningen idag uppnår får ur ett kundperspektiv anses vara god enligt Riksrevisionens bedömning.

Riksrevisionen bedömer att den regelbundna uppföljning som Bilprovningen gör av tillgängligheten är tillfredsställande ur ett kundperspektiv.

Enligt Riksrevisionen är uppdraget till Bilprovningen mycket allmänt formulerat.

Det faktum att Bilprovningens huvudsakliga verksamhet är obligatorisk, har karaktär av myndighetsutövning, bedrivs med ensamrätt och finansieras med offentligrättsliga avgifter ställer särskilda krav på hur bolagets verksamhet styrs och följs upp mot det samhälliga syftet med Bilprovningens verksamhet. Regeringens uppföljning kan därför enligt Riksrevisionens bedömning i vissa avseenden anses vara bristfällig.

Riksrevisionen anser att regeringen har avstått från att precisera Bilprovningens tillgänglighetsuppdrag och därmed inte klargjort för Bilprovningen vilken grad av tillgänglighet som man anser vara befogad, med hänsyn till de övergripande målen.

Riksrevisionen rekommenderar att regeringen bör överväga att precisera Bilprovningens tillgänglighetsuppdrag och utveckla uppföljningen av tillgängligheten till kontrollbesiktningen.

Regeringens bedömning

Regeringen anser att Bilprovningens verksamhet inom många områden markant förbättrats under de senaste åren. Detta har bl.a. medfört en mycket hög andel nöjda kunder och en stabil ekonomi. Regeringen bedömer att bolaget får allmänt goda omdömen i Riksrevisionens rapport Bilprovningen och tillgängligheten. Granskning av ett samhällsuppdrag (RiR 2007:18).

Regeringen delar Riksrevisionens uppfattning att Bilprovningen de senare åren förbättrat sin tillgänglighet och att den nu ligger på en hög nivå.

Regeringen noterar i sin fortsatta förvaltning och utveckling av bolaget Riksrevisionens synpunkter att tillgänglighetsuppdraget är allmänt formulerat och att uppföljningen av tillgängligheten kan utvecklas.

Regeringens försäljning av åtta procent av aktierna i TeliaSonera (RiR 2008:12)

Riksrevisionen har granskat regeringens försäljning av åtta procent av aktierna i TeliaSonera.

Rapporten lämnades till Regeringskansliet den 19 juni 2008. Regeringen avser att återkomma med en bedömning av rapporten vid ett senare tillfälle.

Slutbehandlade ärenden

Följande ärende, som har föranletts av Riksrevisionens granskningsrapport Statliga bolags årsredovisningar 2005:29 är att anse som slutbehandlat. Regeringen har i budgetpropositionen för 2008 under utgiftsområde 24 redogjort för de åtgärder som vidtagits med anledning av rapporten. Därutöver har regeringen i november 2007 fattat beslut om nya riktlinjer för extern rapportering för företag med statligt ägande. Riktlinjerna har kompletterats med utökade och tydligare informationskrav avseende hållbarhetsinformation.

3.8 Vissa frågor angående förvaltningen av statligt ägda företag

3.8.1 Försäljning av aktier i företag med statligt ägande

Av regeringens proposition 2006/07:57 Försäljning av vissa statligt ägda företag framgår att regeringen avser att minska statens ägande i företagen Civitas Holding AB (publ) som äger Vasakronan AB (publ), Nordea Bank AB (publ), OMX AB (publ), Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag SBAB (publ), TeliaSonera AB (publ), och V&S Vin & Sprit AB (publ). För detta har regeringen inhämtat riksdagens bemyndigande (prop. 2006/07:57, bet. 2006/07:NU16, rskr. 2006/07:217). Försäljningsintäkterna ska användas för att amortera på statsskulden.

Regeringen har också informerat riksdagen om sin avsikt att redovisa respektive försäljning i kommande budgetpropositioner. I budgetpropositionen för 2008 informerade regeringen

riksdagen om den försäljning av åtta procent av aktierna i TeliaSonera som genomfördes den 3 maj 2007.

OMX AB

Regeringens mål var att avyttra hela statens aktieinnehav i OMX AB (publ) (OMX). Den 31 januari 2008 beslutade regeringen att avyttra statens aktier i OMX. Den 15 februari 2008 avyttrade staten hela sitt aktieinnehav, 7 993 466 aktier motsvarande 6,6 procent, i OMX till Borse Dubai Limited (Borse Dubai). Acceptansgraden översteg två tredjedelar av aktierna och i enlighet med erbjudandet förvärvade därefter Nasdaq Stock Market Inc. (Nasdaq) aktierna i OMX från Borse Dubai, varvid OMX den 27 februari 2008 uppgick i Nasdaq OMX Group, Inc.

Bakgrunden var att Borse Dubai och Nasdaq den 26 september 2007 lämnade ett gemensamt offentligt uppköpserbjudande om 265 kronor per aktie för samtliga aktier i OMX. Detta erbjudande följde efter att Nasdaq och Borse Dubai lämnat var sitt konkurrerande erbjudande den 25 maj 2007 respektive 17 augusti 2007. Det gemensamma erbjudandet innebar i det första steget att Borse Dubai förvärvade aktierna i OMX. Steg två var beroende av till vilken grad OMX:s aktieägare accepterade erbjudandet. Vid en acceptans överstigande två tredjedelar av aktierna avsåg Nasdaq förvärva samtliga aktier i OMX av Borse Dubai. Villkoren för affären publicerades den 4 januari 2008.

Inför försäljningen gjorde regeringen en samlad bedömning av pris, villkor, avsiktsförklaringar i erbjudandet samt den förväntade utvecklingen på börsmarknaden i allmänhet och för OMX i synnerhet. Denna samlade bedömning visade att det erbjudna priset var högre än de nivåer OMX-aktien handlats till innan förvärvsintresset blev känt. Erbjudandet innebar en premie om 59 procent jämfört med den genomsnittliga kursen 20 dagar före det första erbjudandet presenterades. Kombinationen mellan OMX och Nasdaq/Borse Dubai bedömdes också vara bättre för utvecklingen av den nordiska handelsplatsen än om OMX fortsatt att verka som fristående aktör.

Regeringen gav i juli 2007 Finansmarknadsrådet i uppdrag att analysera konsekvenserna för OMX och den nordiska värdepappershandel av ett eventuellt samgående med Nasdaq. Finansmarknadsrådet skulle bland annat göra bedöm-

ningen mot bakgrund av de regulatoriska förändringarna för handel med värdepapper inom EU. Finansmarknadsrådet ansåg att budet var ett gott alternativ för OMX. Enligt Finansmarknadsrådet befann sig OMX som fristående aktör i en position som gjorde att företaget kunde få svårt att bibehålla lönsamhetsnivån i den framtida europeiska värdepappersmarknaden utan partner. Finansmarknadsrådet gjorde också bedömningen att ett kombinerat OMX/Nasdaq skulle ha bättre förutsättningar att utvecklas i en marknad där det sker snabba förändringar och en global konsolidering.

I samband med affären analyserade regeringen även behovet av regelförändringar för att säkerställa den svenska marknadsplatsens funktion även vid ett utländskt ägande. Regeringens analys visade att det fanns en viss, om än mindre, risk att försäljningen av OMX till en utländsk ägare kunde få oönskade återverkningar på marknadsplatsens regelverk. I Regeringskansliet bereds därför ett lagförslag som innehåller ett förbud mot att en börs inför oskäligt betungande krav på emittenter och deltagare.

Till stöd för försäljningsbeslutet inhämtade regeringen också ett yttrande från Rådet för försäljning av aktier i bolag med statligt ägande. Rådet ställde sig, utifrån affärsmässiga bedömningsgrunder, bakom en accept av erbjudandet.

Staten erhöll vid försäljningen 2 118 268 490 kronor i försäljningsintäkter. Beloppet, avräknat statens kostnad för finansiell rådgivning tillfördes den 22 februari 2008 statens konto hos Riksgäldskontoret (RGK) för amortering på statskulden. Kostnaden för finansiell rådgivning inkluderar kostnader för kommunikationsrådgivare, resor m.m. Regeringskansliet bistods under genomförandet av försäljningen av Företagsjuridik Nord & Co som legal rådgivare och investmentbanken Lazard som finansiell rådgivare.

Regeringskansliet bistods under den inledande analysfasen av Carnegie som finansiell rådgivare. Lazard övertog uppdraget den 2 november 2007. Inga kostnader uppstod för staten med anledning av Carnegies arbete. Regeringskansliet bistods under arbetet med lagförslaget av Mannheim Swartling Advokatbyrå som legal rådgivare.

Statens totala rådgivningskostnad för projektet har uppgått till 6 910 587 kronor (0,28 procent av transaktionsvärdet) varav direkta transaktionskostnader för bankrådgivning inklusive kostnader för kommunikationsrådgivare, resor

med mera på 3 000 000 kronor (0,14 procent av transaktionsvärdet) avräknas mot försäljningsintäkterna. Kostnaderna avseende legal rådgivning uppgick till 3 010 587 kronor och belastade anslaget 1:20 *Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.*

V&S Vin & Sprit AB

I fråga om V&S Vin & Sprit AB (publ) (V&S) hade regeringen som mål att avyttra hela aktieinnehavet. Regeringen beslutade den 30 mars 2008 att avyttra statens aktier i V&S till Pernod Ricard S.A. (Pernod Ricard), ett av världens ledande alkoholdryckesföretag. Försäljningen av V&S slutfördes den 23 juli 2008.

Regeringskansliet genomförde försäljningsprocessen genom en s.k. kontrollerad auktion där pris och övriga villkor inhämtats från olika köpare. Processen genomfördes i två steg. Först inhämtades preliminära bud som bedömdes av rådgivarna och Regeringskansliet. Därefter infördrades slutliga bindande bud från utvalda budgivare. Efter en samlad bedömning av de slutliga buden beslutade regeringen att sälja samtliga aktier i V&S till Pernod Ricard. Till stöd för försäljningsbeslutet inhämtade regeringen ett yttrande från Rådet för försäljning av aktier i bolag med statligt ägande. Rådet ställde sig, utifrån affärsmässiga bedömningsgrunder, bakom en försäljning av V&S till Pernod Ricard.

Likviden för 100 procent av aktierna i V&S erlades i dollar (USD) och euro, varav 6 050 miljoner USD och 1 450 miljoner euro. I tillägg till likviden för aktierna övertog köparen nettoskuld och andra åtaganden, enligt överlåtelseavtal, på motsvarande 4,9 miljarder kronor. Det totala värdet exklusive betalning för Beamaktierna och omräknat till kronor enligt gällande växelkurs på tillträdesdagen, motsvarade cirka 55 miljarder kronor. Belopp i utländsk valuta (USD/euro) har levererats in till RGK och matchats mot löpande amorteringar samt räntebetalningar av statsskulden i motsvarande valuta.

I samband med att försäljningen av V&S till Pernod Ricard avslutades överfördes även den unika konstsamlingen "the ABSOLUT ART Collection" till Vin & Sprithistoriska museet. Samlingen består av cirka 800 konstverk som tillkommit i samband med de marknadsföringskampanjer som bidragit till att göra varumärket ABSOLUT till ett av världens mest kända varumärken i sin bransch. Konstsamlingen kommer nu att transporteras tillbaka till Sverige från i hu-

vudsak Paris och New York. Processen att få hem tavlorna till Sverige beräknas vara klar i mars 2009.

Försäljningen av V&S tioprocentiga innehav i Beam slutfördes i en separat transaktion den 24 juli 2008 i enlighet med gällande avtal mellan aktieägarna i Beam (V&S och Fortune Brands). Enligt detta avtal skulle försäljningspriset på Beamaktierna, om parterna ej lyckats enas om godtagbart pris, bestämmas av en oberoende värderingsman. En oberoende värderingsman fastställde det bindande försäljningspriset till 455 miljoner USD. I tillägg till likviden för aktierna mottogs i samband med försäljningen dessutom upplupen men ej utbetald utdelning för aktieposten på cirka 5,4 miljoner USD. Total försäljningslikvid för Beamaktierna uppgick därmed till 460,5 miljoner USD.

Eftersom Pernod Ricards förvärv av V&S inte inkluderade Beamaktierna genomfördes försäljningen av denna aktiepost via det av staten helägda bolaget Preaktio AB. Försäljningslikviden kommer i samband med Preaktios årsbokslut 31 december 2008 att delas ut till ägaren och i likhet med övriga försäljningsintäkter användas för att amortera på statsskulden. Beloppet med ränta kommer då att uppgå till motsvarande cirka 3 miljarder kronor.

Tillsammans med de 55 miljarder kronor som svenska staten tidigare erhållit från Pernod Ricard S.A. för aktierna i V&S motsvarar det totala erhållna värdet för tillgångarna V&S därmed cirka 58 miljarder kronor av vilket 3,5 miljarder kronor representerar köparens övertagande av nettoskulder och 54,5 miljarder kronor kontantbetalning till staten.

Regeringskansliet bistods under genomförandet av försäljningen av Morgan Stanley som finansiell rådgivare och Advokatbyrån Vinge och KPMG var rådgivare inom juridik respektive redovisning. Avseende juridisk rådgivning har Vinge anlitat specialister inom konkurrenslagstiftning och miljölagstiftning som underleverantörer.

Statens totala rådgivningskostnad för projektet har uppgått till 112 000 000 kronor (0,19 procent av transaktionsvärdet) varav direkta transaktionskostnader för bankrådgivning inklusive kostnader för kommunikationsrådgivare, resor med mera på 40 800 000 kronor (0,07 procent av transaktionsvärdet) avräknas mot försäljningsintäkterna. Övriga kostnader avseende juridisk rådgivning samt redovisningstjänster i

samband med transaktionen har uppgått till 50 200 000 kronor respektive 21 000 000 kronor och belastade anslaget 1:20 *Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.*

Civitas Holding AB

I fråga om Civitas Holding AB (Civitas) hade regeringen målet att sälja hela aktieinnehavet. Regeringen beslutade den 3 juli 2008 att avyttra statens aktier i Civitas till AP Fastigheter AB i en transaktion som värderar fastighetsbeståndet till 41,1 miljarder kronor inklusive köparens övertagande av nettoskulder och andra åtaganden om 16,5 miljarder kronor.

Civitas äger samtliga aktier i Vasakronan AB (Vasakronan). Aktierna i Vasakronan är den enda tillgången i Civitas Holding AB. En försäljning av aktierna i Civitas är därmed liktydigt med en försäljning av samtliga aktier i Vasakronan.

Innan försäljningen genomfördes hade Specialfastigheter AB förvärvat två fastigheter från Vasakronan nämligen kv. Fruktkorgen 1, Stockholms Rådhus samt Tre Vapen 4 i Stockholm där bl.a. Försvarmakten är hyresgäst. Vidare hade Statens Fastighetsverk förvärvat följande fyra fastigheter från Vasakronan

1. Ladugårdsbron 14, Blasieholmstorg 8/Nybrokajen 11-13, hyrs delvis av Musikaliska Akademien,
2. Kungliga Myntet 1, Norr Mälärstrand 6, efter avstyckning av den nyare delen som ligger mot Norr Mälärstrand, f.d. Myntverket,
3. Atomena 1, Stora Nygatan 2 A-B, hyrs av Riksdagen och Arbetsdomstolen och
4. Cepheus 2, 3, Svartmangatan 9, f.d. Nummerlotteriet.

Vidare hade Statens Fastighetsverk sålt fastigheten Uggleborg 12 på Vasagatan i Stockholm till Vasakronan AB.

Regeringskansliet genomförde försäljningsprocessen av aktierna i Civitas genom en s.k. kontrollerad auktion där pris och övriga villkor inhämtats från olika köpare. Processen genomfördes i två steg. Först inhämtades preliminära bud som bedömdes av rådgivarna och Regeringskansliet. Därefter infordrades slutliga bindande bud från utvalda budgivare.

Inför beslutet om försäljning inhämtade regeringen yttranden från Rådet för försäljning av

aktier i bolag med statligt ägande. Rådet lämnade ett yttrande som bekräftade att försäljningen var affärsmässig. Avtal med AP Fastigheter AB träffades den 3 juli 2008 om försäljning av aktieinnehavet. Tillträdet till aktierna och betalning genomfördes den 1 september 2008.

Vid försäljningen bistods Regeringskansliet av investmentbanken JPMorgan plc som finansiell rådgivare. Advokatfirman Cederquist bistod som legal rådgivare och Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (PwC) bistod med rådgivning med inriktning på förhållanden hänförliga till redovisning, skatt och ekonomi i samband med den vendor due diligence som Regeringskansliet genomförde av Civitas Holding AB/Vasakronan AB inför den planerade avyttringen.

Staten erhöll vid försäljningen 24 649 046 222 kronor i aktielikvid, inklusive ränta från den 1 januari 2008 till tillträdesdagen den 1 september 2008.

De direkta transaktionskostnaderna för bankrådgivning inklusive kostnader för kommunikationsrådgivare, resor med mera på 27 185 000 kronor (0,07 procent av transaktionsvärdet) avräknas mot försäljningsintäkterna. Affären avslutades den 1 september 2008 varför statens totala rådgivningskostnad i samband med transaktionen inte kan specificeras nu utan redovisas vid ett senare tillfälle.

3.8.2 Genomgång av statligt ägda bolag

Arbetet med den bolagsgenomgång som utlovades i budgetpropositionen för 2007 pågår. I bolagsgenomgången vägs motiven för eller emot ett statligt ägarengagemang.

I de fall genomgången leder till slutsatsen att staten bör kvarstå som ägare, analyserar regeringen bland annat om det finns delar av tillgångar i bolag som inte stödjer verksamheten enligt riksdagens uppdrag, och som därmed kan avyttras. Resultatet av genomgången kan även innebära att regeringen kommer att framföra förslag till riksdagen om avyttring av statligt ägda bolag, delar eller hela därav eller förändringar eller förtydliganden av vissa statligt ägda bolags uppdrag. Redovisningen till riksdagen kommer i dessa fall att ske per företag och i takt med att den individuella genomgången är klar.

3.8.3 Översyn av kapitalstruktur

Parallellt med genomgången, se avsnitt 3.8.2, pågår en översyn av kapitalstrukturen i de statligt ägda bolagen. Avsikten är att med utgångspunkt från de enskilda bolagens mål för kapitalstrukturen, och med hänsyn tagen till framtida investeringsbehov, säkerställa att ägarens kapital utnyttjas effektivt. Kapital som inte kan investeras i värdeskapande verksamhet ska återföras till ägaren.

3.9 Budgetförslag

3.9.1 1:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader

Tabell 3.3 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	Utfall	133 232	1 751
2008	Anslag	135 322 ¹	134 412
2009	Förslag	137 293	
2010	Beräknat	140 607 ²	
2011	Beräknat	143 522 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 137 293 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 137 293 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget finansierar förvaltningskostnader vid Verket för innovationssystem (Vinnova). Myndighetens uppgift är att främja utveckling av effektiva svenska innovationssystem för hållbar tillväxt, främst genom stödjande av behovsmotiverad forskning.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 137 293 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 140 607 000 kronor respektive 143 522 000 kronor.

Tabell 3.4 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	135 322	135 322	135 322
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 971	5 285	8 200
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	137 293	140 607	143 522

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.2 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tabell 3.5 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	Utfall	1 423 506	-28 589
2008	Anslag	1 809 966 ¹	1 746 797
2009	Förslag	1 846 179	
2010	Beräknat	1 920 742 ²	
2011	Beräknat	1 979 399 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 860 710 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 860 710 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget finansierar behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet, utveckling av innovationssystemet.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 göra ekonomiska åtaganden som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför ett behov av framtida anslag på högst 1 800 000 000 kronor under 2010–2013. Detta möjliggör att det för delar av verksamheten kan göras ekonomiska åtaganden som exempelvis omfattar långsiktiga program under en flerårig planeringsperiod.

Tabell 3.6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–2013
Ingående åtaganden	1 251 526	1 430 736	1 470 770	-	-
Nya åtaganden	1 544 990	1 850 000	1 603 380	-	-
Infriade åtaganden	-1 365 780	-1 809 966	-1 274 150	-1 000 000	-800 000
Utestående åtaganden	1 430 736	1 470 770	1 800 000	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 700 000	1 800 000	1 800 000	-	-

Regeringens överväganden

I enlighet med vad som kommer att beskrivas närmare i den forsknings- och innovationspropositionen, som regeringen avser att presentera under hösten 2008, föreslår regeringen i denna proposition att anslaget ökar med 170 000 000 kronor från och med 2009.

Regeringen föreslår överföring av 215 691 000 kronor från anslaget till det nya anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensutvecklingsmedel m.m.* Vidare föreslår regeringen i enlighet med utredningens förslag om vissa metrologifrågor (SOU 2007:97) att anslaget tillförs 24 637 000 kronor från anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling m.m.*, med anledning av att ansvaret för riksmätplatserna vid SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB överförs från Nutek till Vinnova.

Regeringen föreslår att 1 846 179 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 1 920 742 000 kronor respektive 1 979 399 000 kronor.

Tabell 3.7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 809 966	1 809 966	1 809 966
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	49 050	109 027	167 631
Beslut	178 217	198 967	205 043
Överföring till/från andra anslag	-191 054	-197 218	-203 241
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 846 179	1 920 742	1 979 399

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.3 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel m.m.

Tabell 3.8 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2007	Utfall	Anslags- sparande	0	
2008	Anslag	0 ¹	Utgifts- prognos	0
2009	Förslag	355 127		
2010	Beräknat	463 295 ²		
2011	Beräknat	475 341 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 452 879 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 452 879 tkr i 2009 års prisnivå.

Från anslaget finansieras institutens strategiska kompetensmedel liksom kostnader för IRECO:s verksamhet och vissa omstrukturingskostnader för IRECO-institutet.

Regeringens överväganden

I enlighet med vad som kommer att beskrivas närmare i den forsknings- och innovationspropositionen, som regeringen avser att presentera under hösten 2008, föreslår regeringen i denna proposition att anslaget ökar med 100 000 000 kronor 2009. Regeringen beräknar att anslaget ökar med 202 300 000 kronor 2010 och 207 560 000 kronor 2011.

Regeringen föreslår att 39 436 000 kronor från det under budgetåret 2008 uppförda anslaget 38:10 *Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m.* och 215 691 000 kronor från anslag 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* anvisas under anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel m.m.* för 2009.

Regeringen föreslår att 355 127 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel m.m.* för 2009. För 2010 och

2011 beräknas anslaget till 463 295 000 kronor respektive 475 341 000 kronor.

Tabell 3.9 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel m.m.

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut	100 000	202 300	207 560
Överföring till/från andra anslag	255 127	260 995	267 781
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	355 127	463 295	475 341

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.4 1:4 Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader

Tabell 3.10 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	Utfall	327 476		-3 531
2008	Anslag	347 173 ¹		348 109
2009	Förslag	91 500		
2010	Beräknat	0		
2011	Beräknat	0		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget täcker förvaltningskostnader för Verket för näringslivsutveckling (Nutek) samt används för driftsbidrag till Almi Företagspartner AB.

Regeringens överväganden

Nutek avvecklas den 31 mars 2009 som en del av regeringens omstrukturering av myndigheter inom utgiftsområde 24 Näringsliv och utgiftsområde 19 Regional tillväxt. För ytterligare information, se även avsnitt 3.9.25, 3.9.26 och 3.9.27.

Regeringen föreslår att 91 500 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader* för perioden den 1 januari till och med den 31 mars 2009.

Tabell 3.11 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:4 Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	334 323	334 323	334 323
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 604	13 214	21 965
Beslut	11 575	11 904	12 204
Överföring till/från andra anslag	-258 002	-359 441	-368 491
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	91 500	0	0

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.5 1:5 Näringslivsutveckling m.m.

Tabell 3.12 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	Utfall	429 557		145 071
2008	Anslag	579 146 ¹		615 176
2009	Förslag	515 509		
2010	Beräknat	415 509		
2011	Beräknat	255 509		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget ska användas för näringslivsfrämjande åtgärder. Anslaget får även användas till försöket med nystartskontor.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minska med 24 637 000 kronor fr.o.m. 2009 till följd av en överföring till anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling*. Medlen flyttas med anledning av en överföring av ansvaret för riksmätplatserna vid SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB från Nutek till Vinnova.

Anslaget föreslås minska med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2009 till följd av en överföring till anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Medlen ska användas för att finansiera

Skolverkets insatser för att främja entreprenörskap i skolan.

Regeringen föreslår att 515 509 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling m.m.* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 415 509 000 kronor respektive 255 509 000 kronor.

Tabell 3.13 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:5 Näringslivsutveckling m.m.

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	579 146	579 146	579 146
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-20 000	-120 000	-280 000
Överföring till/från andra anslag	-43 637	-43 637	-43 637
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	515 509	415 509	255 509

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Tabell 3.14 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–2012
Ingående åtaganden	0	0	190 000	-	-
Nya åtaganden	0	190 000	270 000	-	-
Infriade åtaganden	0	0	-190 000	-250 000	-20 000
Utestående åtaganden	0	190 000	270 000	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	0	470 000	300 000	-	-

3.9.6 1:6 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader

Tabell 3.15 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	77 757	102	
2008	Anslag 77 308 ¹		75 907
2009	Förslag 19 501		
2010	Beräknat 0		
2011	Beräknat 0		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget ska användas till Institutet för tillväxtpolitiska studiers förvaltningskostnader.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 göra ekonomiska åtaganden som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför ett behov av framtida anslag på högst 300 000 000 kronor under 2010–2012.

Regeringens överväganden

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) avvecklas den 31 mars 2009 som en del av regeringens omstrukturering av myndigheter inom utgiftsområde 24 Näringsliv och utgiftsområde 19 Regional tillväxt. För ytterligare information, se även avsnitt 3.9.25, 3.9.26 och 3.9.27.

Regeringen föreslår att 19 501 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader* för 2009.

Tabell 3.16 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:6 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	77 308	77 308	77 308
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 494	3 642	5 572
Beslut	-153	-157	-161
Överföring till/från andra anslag	-59 148	-80 793	-82 719
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	19 501	0	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.7 1:7 Turistfrämjande

Tabell 3.17 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	111 111	0	
2008	Anslag 99 763 ¹		99 763
2009	Förslag 110 073		
2010	Beräknat 102 621 ²		
2011	Beräknat 94 674 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 100 035 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 90 035 tkr i 2009 års prisnivå.

Från anslaget finansieras statens aktieägartillskott till VisitSweden AB.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 10 000 000 kronor under 2009 och 2010.

Regeringen föreslår att 110 073 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Turistfrämjande* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 102 621 000 kronor respektive 94 674 000 kronor.

Tabell 3.18 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:7 Turistfrämjande

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	99 763	99 763	99 763
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	310	2 897	5 467
Beslut	10 000	-39	-10 555
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	110 073	102 621	94 674

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.8 1:8 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.

Tabell 3.19 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	169 135	5 520	
2008	Anslag 170 946 ¹		170 375
2009	Förslag 171 425		
2010	Beräknat 175 753 ²		
2011	Beräknat 179 588 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 171 425 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 171 425 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget finansierar myndighetsverksamhet inom Sveriges geologiska undersökning (SGU), Bergsstaten samt förvaltning av anläggningar som tidigare använts för statens civila beredskapslager för olja.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 göra ekonomiska åtaganden som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför ett behov av framtida anslag på högst 6 000 000 kronor under 2010-2012. Detta möjliggör deltagande i fleråriga samarbetsprojekt, t.ex. EU-finansierade projekt.

Tabell 3.20 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden	758	268	3 000	-	-
Nya åtaganden	268	3 000	3 500	-	-
Infriade åtaganden	-758	-268	-1 000	-2 100	-3 400
Utestående åtaganden	268	3 000	5 500	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	12 000	6 000	6 000	-	-

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.21 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	21 477	210	8 594	13 093
Prognos 2008	18 000	200	9 800	8 400
Budget 2009	15 000	200	10 200	5 000

Tabell 3.22 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	31 779	30 601	1 178
(varav tjänsteexport)	(3 883)	(3 547)	(336)
Prognos 2008	34 560	34 760	-200
(varav tjänsteexport)	(3 500)	(3 076)	(424)
Budget 2009	30 900	30 700	200
(varav tjänsteexport)	(3 000)	(2 800)	(200)

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 171 425 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 175 753 000 kronor respektive 179 588 000 kronor.

Tabell 3.23 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:8 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	170 946	170 946	170 946
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 779	8 190	12 099
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	-3 300	-3 383	-3 457
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	171 425	175 753	179 588

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.9 1:9 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning

Tabell 3.24 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	5 330		0
2008	Anslag	5 364 ¹	5 260
2009	Förslag	5 509	
2010	Beräknat	5 754 ²	
2011	Beräknat	5 992 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 509 tkr i 2009 års prisinivå.

³ Motsvarar 5 509 tkr i 2009 års prisinivå.

Anslaget finansierar kostnader för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 göra ekonomiska åtaganden som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför ett behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kronor under 2010-2012, för att möjliggöra kontraktsskrivning avseende bidrag till fleråriga projekt inom extern forskning.

Tabell 3.25 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden		0	0	-	-
Nya åtaganden		0	12 000	-	-
Infriade åtaganden		0	0	-6 000	-6 000
Utestående åtaganden		0	12 000	-	-
Erhållet/förslaget bemyndigande		0	12 000	-	-

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 5 509 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 5 754 000 kronor respektive 5 992 000 kronor.

Tabell 3.26 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:9 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	5 364	5 364	5 364
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	145	390	628
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 509	5 754	5 992

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusivt beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.10 1:10 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.

Tabell 3.27 Anslagsutveckling

Tusental kronor

	Utfall	Anslags- sparande	
2007	14 539		-63
2008	Anslag	11 868 ¹	Utgifts- prognos 12 208
2009	Förslag	11 868	
2010	Beräknat	11 868	
2011	Beräknat	16 868	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget finansierar statens kostnader för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun, inklusive miljö- och funktionskontroll, förvaltning och nödvändiga underhålls- och miljösäkrande åtgärder vid efterbehandlade anläggningar.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 11 868 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 11 868 000 kronor respektive 16 868 000 kronor.

Tabell 3.28 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:10 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	11 868	11 868	11 868
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			5 000
Förslag/beräknat anslag	11 868	11 868	16 868

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.9.11 1:11 Patentbesvärsträtten

Tabell 3.29 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	15 751	-10	
2008	Anslag 15 666 ¹		15 404
2009	Förslag 17 047		
2010	Beräknat 17 291 ²		
2011	Beräknat 17 648 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 16 886 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 16 886 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används till förvaltningskostnader för Patentbesvärsträtten.

Regeringens överväganden

För att möjliggöra en effektivare ärendehantering föreslår regeringen att 17 047 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Patentbesvärsträtten* för 2009. För 2010 beräknas anslaget till 17 291 000 kronor och för 2011 beräknas anslaget till 17 648 000 kronor.

Tabell 3.30 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:11 Patentbesvärsträtten

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	15 666	15 666	15 666
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	407	793	1 132
Beslut	974	832	850
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	17 047	17 291	17 648

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.12 1:12 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer

Tabell 3.31 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	7 289	917	
2008	Anslag 7 952 ¹		7 798
2009	Förslag 7 952		
2010	Beräknat 7 952		
2011	Beräknat 7 952		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för att finansiera ersättning till likvidatorer i vissa fall.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 7 952 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 7 952 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.32 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:12 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	7 952	7 952	7 952
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	7 952	7 952	7 952

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.9.13 1:13 Bidrag till terminologisk verksamhet¹²

Tabell 3.33 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2007	Utfall	42 088		0
2008	Anslag	42 357 ¹	Utgifts-prognos	41 535
2009	Förslag	4 069		
2010	Beräknat	4 174 ²		
2011	Beräknat	4 278 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 069 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 069 tkr i 2009 års prisnivå.

Från anslaget lämnas bidrag till terminologisk verksamhet.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 39 436 000 kronor överförs till anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel m.m.*

Regeringen föreslår att 4 069 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Bidrag till terminologisk verksamhet* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 4 174 000 kronor respektive 4 278 000 kronor.

Tabell 3.34 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:13 Bidrag till terminologisk verksamhet

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	42 357	42 357	42 357
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 148	2 270	3 385
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	-39 436	-40 453	-41 464
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 069	4 174	4 278

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.14 1:14 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader

Tabell 3.35 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2007	Utfall	22 709		1 060
2008	Anslag	23 268 ¹	Utgifts-prognos	23 495
2009	Förslag	23 685		
2010	Beräknat	24 273 ²		
2011	Beräknat	24 791 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 23 685 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 23 685 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader för Rymdstyrelsen.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 23 685 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 24 273 000 kronor respektive 24 791 000 kronor.

¹² Anslaget benämndes tidigare *Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m.*

Tabell 3.36 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:14 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	23 268	23 268	23 268
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	417	1 005	1 523
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	23 685	24 273	24 791

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.15 1:15 Rymdverksamhet

Tabell 3.37 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	615 116	Anslags-sparande	1 728
2007	Utfall	615 116	Anslags-sparande	1 728
2008	Anslag	616 382 ¹	Utgifts-prognos	606 111
2009	Förslag	581 731		
2010	Beräknat	597 318 ²		
2011	Beräknat	612 707 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 581 731 tkr i 2009 års prismetod.

³ Motsvarar 581 731 tkr i 2009 års prismetod.

Under anslaget anvisas medel för industriutvecklingsprojekt, fjärranalys och forskning, som bedrivs inom ramen för deltagande i internationellt samarbete, framför allt inom det europeiska rymdsamarbetet inom European Space Agency (ESA). Verksamheten kan också bedrivas i nationella eller bilaterala program. Vidare bekostas vissa informationsinsatser från anslaget.

Regeringen avser, om inga särskilda omständigheter framkommer, att godkänna en mellanstatlig deklaration om formerna för produktion och försäljning av bärraketer och tillhörande uppsändningstjänster. Deklarationen reglerar ansvaret mellan de deltagande staterna, den Europeiska rymdorganisationen (ESA) och bolaget Arianespace. I september 2006 beslutade regeringen om en förlängning av en motsvarande deklaration t.o.m. utgången av 2008. Den nya deklarationen innehåller bestämmelser om skadeståndsansvar, vilket innebär att Sverige som medlemsstat i ESA kan förväntas bidra till att täcka kostnader om uppsändning av raketerna Vega orsakar skador på tredje part. I regeringens förslag till anslag har hänsyn inte tagits till en sådan eventualitet.

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 göra ekonomiska åtaganden som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför ett behov av framtida anslag på högst 2 600 000 000 kronor under 2010–2014. Detta möjliggör att det för delar av verksamheten kan göras ekonomiska åtaganden som exempelvis omfattar långsiktiga program under en flerårig planeringsperiod.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 göra ekonomiska åtaganden som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför ett behov av framtida anslag på högst 2 600 000 000 kronor under 2010–2014. Detta möjliggör att det för delar av verksamheten kan göras ekonomiska åtaganden som exempelvis omfattar långsiktiga program under en flerårig planeringsperiod.

Tabell 3.38 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–2014
Ingående åtaganden	1 600 000	1 194 000	2 189 000	-	-
Nya åtaganden	196 000	1 577 000	900 000	-	-
Infriade åtaganden	-602 000	-582 000	-489 000	-520 000	-2 080 000
Utestående åtaganden	1 194 000	2 189 000	2 600 000	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 200 000	2 200 000	2 600 000	-	-

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 581 731 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Rymdverksamhet* för

2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 597 318 000 kronor respektive 612 707 000 kronor.

Tabell 3.39 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:15 Rymdverksamhet

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	616 382	616 382	616 382
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	16 704	33 667	50 415
Beslut	-51 355	-52 731	-54 090
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	581 731	597 318	612 707

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.16 1:16 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien

Tabell 3.40 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	Utfall	5 327		0
2008	Anslag	5 327 ¹		5 327
2009	Förslag	5 327		
2010	Beräknat	5 327		
2011	Beräknat	5 327		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Från anslaget lämnas bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademiens (IVA) grundläggande verksamhet, som ledningsfunktion, utrednings- och informationsverksamhet. IVA:s verksamhet inriktas på att följa, analysera och sprida information om främst forskning, teknikutveckling och innovation.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 5 327 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 5 327 000 kronor respektive 5 327 000 kronor.

Tabell 3.41 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:16 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	5 327	5 327	5 327
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 327	5 327	5 327

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.9.17 1:17 Konkurrensverket

Tabell 3.42 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	Utfall	85 923		1 968
2008	Anslag	100 151 ¹		100 137
2009	Förslag	121 209		
2010	Beräknat	125 649 ²		
2011	Beräknat	128 358 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 122 588 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 122 588 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Konkurrensverkets förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår, med anledning av de nya uppgifter som Konkurrensverket får till följd av införandet av en konfliktlösningsregel för privat och offentlig näringsverksamhet, att anslaget 1:17 *Konkurrensverket* tillförs 10 000 000 kronor årligen från och med 2009.

I samband med översynen av rättsmedel vid offentlig upphandling överväger regeringen att ge Konkurrensverket talerätt i upphandlingsmål. Eftersom det innebär nya resurskrävande arbetsuppgifter för myndigheten, föreslår regeringen att anslaget 1:17 *Konkurrensverket* tillförs 5 000 000 kronor för 2009 och 10 000 000 kronor för 2010 respektive 2011.

Vidare föreslår regeringen att anslaget 1:17 *Konkurrensverket* tillförs 3 000 000 kronor årligen från och med 2009 för att förstärka och utveckla verkets informationsverksamhet särskilt

vad gäller upphandlingsreglerna. För regeringens uppdrag beträffande konkurrenssituationen i Sverige tillförs anslaget 3 500 000 kronor för 2009.

Sammantaget föreslår regeringen att 121 209 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Konkurrensverket* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 125 649 000 kronor respektive 128 358 000 kronor.

Tabell 3.43 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:17 *Konkurrensverket*

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	98 151	98 151	98 151
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 558	4 048	6 252
Beslut	21 500	23 450	23 956
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	121 209	125 649	128 358

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.18 1:18 Konkurrensforskning

Tabell 3.44 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Totalt
2007	Utfall	6 787	Anslags-sparande	128
2008	Anslag	6 773 ¹	Utgifts-prognos	6 767
2009	Förslag	12 957		
2010	Beräknat	13 432 ²		
2011	Beräknat	13 890 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 12 957 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 12 957 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget finansierar konkurrensrelaterad forskning inom i första hand disciplinerna ekonomi och juridik.

Regeringens överväganden

Regeringen anser att det finns ett behov av ökade satsningar i Sverige för att stärka kunskapen inom upphandlingsområdet och föreslår att anslaget 1:18 *Konkurrensforskning* tillförs 6 000 000 kronor årligen från och med 2009. Regeringen föreslår därmed att 12 957 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Konkurrensforskning* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 13 432 000 kronor respektive 13 890 000 kronor.

pen inom upphandlingsområdet och föreslår att anslaget 1:18 *Konkurrensforskning* tillförs 6 000 000 kronor årligen från och med 2009. Regeringen föreslår därmed att 12 957 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Konkurrensforskning* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 13 432 000 kronor respektive 13 890 000 kronor.

Tabell 3.45 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:18 *Konkurrensforskning*

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	6 773	6 773	6 773
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	184	439	685
Beslut	6 000	6 220	6 432
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	12 957	13 432	13 890

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.19 1:19 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen

Tabell 3.46 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Totalt
2007	Utfall	14 910	Anslags-sparande	0
2008	Anslag	14 910 ¹	Utgifts-prognos	14 910
2009	Förslag	19 910		
2010	Beräknat	19 910		
2011	Beräknat	19 910		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för att täcka kostnader i samband med upprustning och drift av kanalen.

Regeringens överväganden

Riksdagen beslöt våren 1992 (prop. 1991/92:134, bet. 1991/92:NU33, rskr. 1991/92:351) bl.a. att finansieringen av kanalens upprustning ska tillförsäkras genom statsmakternas försorg. Varje budgetår sedan anslaget inrättades budgetåret 1992/93 har riksdagen anvisat medel för upp-

rustning och drift av kanalen. De statliga insatserna har bidragit till att kanalens värde som kulturhistoriskt byggnadsverk och attraktivt turistmål ökat.

För att möta det ökade behovet av upprustning och drift av kanalen föreslår regeringen att anslaget 1:19 *Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen* höjs till 19 910 000 kronor.

Tabell 3.47 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:19 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	14 910	14 910	14 910
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	5 000	5 000	5 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	19 910	19 910	19 910

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.9.20 1:20 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.

Tabell 3.48 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Belopp
2007	Utfall	78 611	Anslags-sparande	61 840
2008	Anslag	129 850 ¹	Utgifts-prognos	186 312
2009	Förslag	121 850		
2010	Beräknat	24 850		
2011	Beräknat	24 850		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för att täcka kostnader för omstrukturering, genomlysning och försäljning av företag med statligt ägande.

Regeringens överväganden

Staten är en betydande företagsägare i Sverige. Inom Regeringskansliet förvaltas 52 företag, varav 38 ägs helt och 14 ägs tillsammans med andra. Det uppskattade sammanlagda värdet av de förvaltade statligt ägda företagen uppgick i

juni 2008 till cirka 750 miljarder kronor. Statens andel av bolagens utdelningar på 2007 års resultat var cirka 31,2 miljarder kronor. Dessa värden medför ett stort ansvar och ställer krav på att regeringens ägarförvaltning är aktiv och professionell. Regeringens övergripande mål för förvaltningen är att skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrias.

I regeringens arbete med förvaltningen av bolag ingår att arbeta med olika typer av ägarfrågor och att såväl förbereda som genomföra de beslut riksdagen fattat avseende det statliga ägandet och ett antal specifika bolag.

Extern rådgivning är ett komplement till Regeringskansliets löpande förvaltning. Till exempel anlitas extern expertis vid försäljning av aktier i statligt ägda bolag.

Ett viktigt verktyg i utvärderingen av förvaltningen av den del av statens tillgångar som finns i företag med statligt ägande är genomlysning. Regeringen lämnar varje år en skrivelse till riksdagen med en redogörelse för företag med statligt ägande, (skr. 2007/08:120) där Verksamhetsberättelse för företag med statligt ägande ingår som bilaga. Regeringskansliet rapporterar även om den sammanlagda utvecklingen i fyra delårsrapporter.

Rådgivningskostnaderna under 2007 har ökat jämfört med föregående år och förklaras av ett ökat behov av rådgivning i samband med förberedande arbete inför försäljning av statligt ägda företag. Under 2008 avyttrade staten aktierna i OMX AB, V&S Vin & Sprit och Civitas Holding AB (som äger Vasakronan).

Anslaget minskar med 8 000 000 kronor då anslaget fortsättningsvis inte finansierar IRECO Holding AB:s administrationskostnader.

Regeringen föreslår att 121 850 000 kronor anvisas under anslaget 1:20 *Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 24 850 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.49 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:20 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	129 850	129 850	129 850
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-8 000	-105 000	-105 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	121 850	24 850	24 850

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.9.21 1:21 Kapitalinsatser i statliga bolag

Tabell 3.50 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	1 000
2007	Anslag	1 000 ¹	0
2009	Förslag	1 000	
2010	Beräknat	1 000	
2011	Beräknat	1 000	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används av regeringen, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, för kapitalinsatser i statligt ägda bolag.

Regeringens överväganden

Anslaget 1:21 *Kapitalinsatser i statliga bolag* får under 2008 belastas endast om det vid tillfället för en kapitalinsats inte finns medel på det nedan beskrivna särskilda kontot i Riksgäldskontoret (RGK). Anslaget får överskridas med 2 000 000 000 kronor under förutsättning att det inte finns medel på det särskilda kontot och att hela underskottet jämte ränta återbetalas till anslaget från det särskilda kontot före utgången av innevarande budgetår.

Regeringen har ett konto i RGK dit extra utdelningar från statligt ägda bolag får föras och som, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, får användas för kapitalinsatser i statligt ägda bolag. Extra utdelningar inom en total ram om högst 5 000 000 000 kronor har sedan 2003 kun-

nat föras från statligt ägda bolag till det särskilda kontot i RGK (prop. 2002/03:100, bet. 2002/03:FiU21, rskr. 2002/03:235, prop. 2003/04:100, bet. 2003/04:FiU21, rskr. 2003/04:274, prop. 2004/05:1, bet. 2004/05:NU1, rskr. 2004/05:117, prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:NU1, rskr. 2005/06:121, prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:NU1, rskr. 2006/07:62, prop. 2007/08:1, bet. 2007/08 NU1, rskr. 2007/08:98). Den 25 augusti 2008 fanns 2 752 811 kronor på kontot inklusive ränta. 2 998 000 000 kronor har förts till kontot under perioden den 1 januari 2002 till den 25 augusti 2008. Under perioden har ränteinkomster om 12 368 124 kronor ackumulerats på kontot. Under samma period har 3 007 615 313 kronor tagits i anspråk för kapitalinsatser i statligt ägda bolag.

Regeringen utlovade i budgetpropositionen för 2007 en översyn av den gällande ordningen för kapitalinsatser då det fanns principiella invändningar mot ordningen eftersom systemet ansågs kringgå utgiftstaken. Riksdagen har tillkännagivit som sin mening att systemet med ett konto i RGK som används för kapitalinsatser i statliga bolag - efter riksdagens beslut i varje enskilt fall - inte kan accepteras efter 2008 (bet. 2007/08:NU1).

Regeringen bedömer att statligt ägda bolag bör ha samma förutsättningar för sin verksamhet som företag med andra ägare. Det betyder att de inte ska ha uttalade fördelar genom tillgång till speciella marknader eller bättre tillgång till kapital eller nackdelar i form av sämre tillgång på kapital. Regeringen bedömer att det bör finnas en etablerad ordning för kapitaltillskott till statligt ägda bolag och föreslår att 1 000 000 kronor anvisas för ändamålet. Regeringen avser återkomma till riksdagen avseende eventuell kapitalinsats och dess finansiering. Anslaget ska från och med 2009 inte vara återställt vid årets slut. Statens utgifter för kapitalinsatser i statligt ägda bolag belastar således anslaget till skillnad från den nu gällande ordningen, då anslaget återställs vid årets slut genom att medel från det särskilda kontot förs till anslaget om det belastats. Något bemyndigande för att överskrida anslaget bedöms inte vara aktuellt och begärs därför inte, eftersom regeringen i varje enskilt fall avser återkomma till riksdagen avseende eventuell kapitalinsats och dess finansiering.

Regeringen avser återkomma till riksdagen i frågan om hur det särskilda kontot i RGK ska

hanteras efter att den pågående kapitalöversynen är genomförd.

Tabell 3.51 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:21 Kapitalinsatser i statliga bolag

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 000	1 000	1 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 000	1 000	1 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.9.22 1:22 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tabell 3.52 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	5 680	274	
2008	Anslag 5 780 ¹		5 837
2009	Förslag 5 780		
2010	Beräknat 5 780		
2011	Beräknat 5 780		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella näringspolitiska organ. Utgiftspåverkande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta samt fluktuationer i valutakurser. Deltagandet bedöms av regeringen som nödvändigt för att möjliggöra svensk påverkan på den internationella utvecklingen och för ett aktivt svenskt deltagande i internationellt samarbete samt för informationsinhämtning på för Sverige viktiga områden. Bidrag ges bl.a. till följande organisationer:

- Internationella byrån för mått och vikt (BIPM),
- Internationella organisationen för legal metrologi (OIML),
- Organisationen för intellektuell äganderätt (WIPO),
- Internationella bly- och zinkstudiegruppen (ILZSG),

- Internationella nickelstudiegruppen (INSG),
- Eureka,
- Efta, Ädelmetallkonventionen,
- COST, 4:th Fund (tekniskt-vetenskapligt samarbete),
- Internationella frysinstitutet samt
- United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) Trust Fund on Iron Ore Information.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 5 780 000 kronor anvisas under anslaget 1:22 *Avgifter till vissa internationella organisationer* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 5 780 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.53 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:22 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	5 780	5 780	5 780
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 780	5 780	5 780

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.9.23 1:23 Finansiering av rättegångskostnader

Tabell 3.54 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	9 002	745	
2008	Anslag 20 000 ¹		22 303
2009	Förslag 10 000		
2010	Beräknat 10 000		
2011	Beräknat 10 000		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget ska finansiera kostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklagande av

Konkurrensverkets beslut eller vari Konkurrensverket för talan.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 10 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:23 *Finansiering av rättegångskostnader* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 10 000 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.55 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:23 Finansiering av rättegångskostnader

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	20 000	20 000	20 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-10 000	-10 000	-10 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	10 000	10 000	10 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.9.24 1:24 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft

Tabell 3.56 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2007	Utfall	207 396	Anslags-sparande	31 634
2008	Anslag	198 250 ¹	Utgifts-prognos	205 923
2009	Förslag	200 000		
2010	Beräknat	200 000		
2011	Beräknat	0		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för åtgärder som främjar ökad konkurrenskraft.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

För 2006 och 2007 har det för anslaget funnits ett bemyndigande om ekonomiska antagande. De ingångna åtagandena beräknas falla ut i enlighet med tabellen nedan.

Tabell 3.57 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden		598 250	400 000	-	-
Nya åtaganden		0	0	-	-
Infriade åtaganden		-198 250	-200 000	-200 000	0
Utestående åtaganden		400 000	200 000	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	600 000	400 000	-	-	-

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 200 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:24 *Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft* för 2009. För 2010 beräknas anslaget till 200 000 000 kronor.

Tabell 3.58 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:24 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	199 000	199 000	199 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	1 000	1 000	-199 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	200 000	200 000	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.9.25 1:25 Tillväxtverket

Tabell 3.59 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2007	Utfall		Anslags- sparande	0
2008	Anslag	0	¹ Utgifts- prognos	0
2009	Förslag	257 303		
2010	Beräknat	368 592	²	
2011	Beräknat	377 013	³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 356 424 tkr i 2009 års prispnivå.

³ Motsvarar 356 424 tkr i 2009 års prispnivå.

Anslaget täcker förvaltningskostnader för Tillväxtverket samt används för driftsbidrag till Almi Företagspartner AB.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 257 303 000 kronor anvisas under anslag 1:25 *Tillväxtverket* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 368 592 000 kronor respektive 377 013 000 kronor.

Anslaget tillförs 8 750 000 kronor till följd av en överföring från anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.*, inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, för förvaltande och attesterande myndighet för de åtta regionala strukturfondsprogrammen inom regional konkurrenskraft och sysselsättning. Vidare föreslår regeringen att det från ovan nämnda anslag fr.o.m. 2009 årligen överförs 2 850 000 kronor för uppgiften att vara förvaltande och attesterande myndighet för det territoriella strukturfondsprogrammet Öresund/Kattegatt/Skagerack.

Tillväxtverket är en ny myndighet som bildas, med uppgift att främja entreprenörskap, företags konkurrenskraft och nationell och regional utvecklingskraft.

Verksamheter som idag bedrivs vid Glesbygdverket, ITPS och Nutek ska tillsammans med verksamheten avseende kommersiell service vid Konsumentverket övergå till de nya myndigheterna Tillväxtverket och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Se även avsnitt 3.9.26 och 3.9.27.

Inriktningen är att omstruktureringen ska leda till betydande effektiviseringar i de nya myndigheternas verksamhet.

I avvaktan på underlag från utredarna i enlighet med direktiven (dir. 2008:68 och dir.

2008:69) är detta regeringens nuvarande bedömning av förvaltningsanslag för Tillväxtverket. Regeringen återkommer i denna fråga vid behov.

Tabell 3.60 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:25 Tillväxtverket

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	257 303	368 592	377 013
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	257 303	368 592	377 013

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.26 1:26 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Tabell 3.61 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2007	Utfall		Anslags- sparande	0
2008	Anslag	0	¹ Utgifts- prognos	0
2009	Förslag	54 196		
2010	Beräknat	76 079	²	
2011	Beräknat	77 818	³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 73 568 tkr i 2009 års prispnivå.

³ Motsvarar 73 568 tkr i 2009 års prispnivå.

Anslaget ska användas till förvaltningskostnader vid Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 54 196 000 kronor anvisas under anslaget 1:26 *Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser*. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 76 079 000 kronor respektive 77 818 000 kronor.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser är en ny myndighet som bil-

das, med uppgift att vara regeringens stöd för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

Verksamheter som idag bedrivs vid Glesbygdsverket, ITPS och Nutek ska tillsammans med verksamheten avseende kommersiell service vid Konsumentverket övergå till de nya myndigheterna Tillväxtverket och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Se även avsnitt 3.9.25 och 3.9.27.

Inriktningen är att omstruktureringen ska leda till betydande effektiviseringar i de nya myndigheternas verksamhet.

I avvaktan på underlag från utredarna i enlighet med direktiven (dir. 2008:68 och dir. 2008:69) är detta regeringens nuvarande bedömning av förvaltningsanslag för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Regeringen återkommer i denna fråga vid behov.

Tabell 3.62 Härlledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:26 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	54 196	76 079	77 817
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	54 196	76 079	77 818

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.27 1:27 Avvecklingsanslag för Nutek, ITPS och Glesbygdsverket

Tabell 3.63 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007			0
2008	Anslag	0 ¹	0
2009	Förslag	29 665	
2010	Beräknat	15 368 ²	
2011	Beräknat	0	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 14 963 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget ska användas till avvecklingskostnader som uppstår med anledning av att myndigheterna Glesbygdsverket, ITPS och Nutek avvecklas den 31 mars 2009.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 29 665 000 kronor anvisas under anslag 1:27 *Avvecklingsanslag för Nutek, ITPS och Glesbygdsverket*. För 2010 beräknas anslaget till 15 368 000 kronor.

Verksamheter som idag bedrivs vid Glesbygdsverket, ITPS och Nutek ska tillsammans med verksamhet avseende kommersiell service hos Konsumentverket övergå till de två nya myndigheterna Tillväxtverket och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Se även avsnitt 3.9.25 och 3.9.26.

Inriktningen är att omstruktureringen ska leda till betydande effektiviseringar i de nya myndigheternas verksamhet.

I avvaktan på underlag från utredarna i enlighet med direktiven (dir. 2008:68 och dir. 2008:69) är detta regeringens nuvarande bedömning av anslag för avveckling av Glesbygdsverket, ITPS och Nutek. Regeringen återkommer vid behov i denna fråga.

Tabell 3.64 Härlledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:27 Avvecklingsanslag för Nutek, ITPS och Glesbygdsverket

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut		-15 100	-31 055
Överföring till/från andra anslag	29 665	30 468	31 055
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	29 665	15 368	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.10 Övrig statlig verksamhet

3.10.1 Bolagsverket

Bolagsverket finansieras genom avgifter. Intäkterna i den offentligrättsliga verksamheten utgörs av stämpelskatt (inkomsttitel 1341, tabell 3.65) och förseningsavgifter (inkomsttitel 2529, tabell 3.66).

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.65 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel ¹	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	171 713	390 636	337 805	52 831
Prognos 2008	170 000	393 686	383 677	10 009
Budget 2009	190 000	388 000	368 000	20 000

¹ Avser inkomsttitel 1341. Stämpelskatt. Expeditionsavgiften får myndigheten disponera i sin helhet och redovisas inte här.

Tabell 3.66 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel ¹	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	78 603	7 080	7 080	0
Prognos 2008	68 325	8 400	8 400	0
Budget 2009	68 964	8 400	8 400	0

¹ Avser inkomsttitel 2529. Förseningsavgifter. De administrativa kostnaderna för hanteringen får räknas av.

3.10.2 Patent- och registreringsverket

Patent- och registreringsverket finansieras genom avgifter. Verksamheten med patent, varumärken och mönster ska ge intäkter som motsvarar kostnaderna för Patentbesvärslagens verksamhet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.67 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel ¹	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	15 544	379 303	343 412	35 891
Prognos 2008	15 666	397 414	407 607	-10 193
Budget 2009	17 047	359 025	404 530	-45 505

¹ Avser inkomsttitel 2529.

3.10.3 Revisorsnämnden

Revisorsnämndens verksamhet är helt avgiftsfinansierad. Intäkterna uppgick under 2007 till drygt 26 000 000 kronor, varav intäkter från examination utgjorde cirka 6 600 000 kronor, intäkter från godkännande/auktorisering/registrering utgjorde cirka 2 300 000 kronor, intäkter från tillsyn utgjorde cirka 16 500 000 kronor och intäkter från området internationella kontakter utgjorde cirka 800 000 kronor. Nämndens kostnader uppgick till cirka 27 100 000 kronor, varav personalkostnader utgjorde cirka 17 700 000 kronor. Vid utgången av 2007 hade Revisorsnämnden ett positivt myndighetskapital om cirka 800 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.68 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	26 151	27 111	-960
Prognos 2008	25 053	27 051	-1 998
Budget 2009	31 350	32 557	-1 207

4 Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande

4.1 Omfattning

Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande består av följande verksamhetsområden:

- handels- och investeringsfrämjande och
- internationell handelspolitik och inre marknaden.

Verksamheten syftar till att skapa tillväxt och sysselsättning i Sverige genom att främja frihandel och avveckla handelshinder. Det sker genom att göra EU:s inre marknad mer effektiv, vilket också förbättrar EU-ländernas konkurrenskraft, samt genom att verka för öppenhet i EU-ländernas handel med omvärlden. Globalt värnas och utvecklas ramvillkor för internationell handel och investeringar i Världshandelsorganisationen (WTO) och genom EU:s bilaterala och regionala handelsavtal med andra länder. OECD är ett viktigt forum för att skapa tydliga regler och riktlinjer för internationell ekonomisk samverkan, erfarenhetsutbyte mellan länder och kvalificerad analys. Som en

del av verksamheten ingår en genomlysning av de faktorer, såsom demokrati, rättsväsende och sociala välfärdssystem, som påverkar internationellt företagande. Kampen mot korruption är central.

Målet med verksamheten uppnås genom att bl.a. främja utrikeshandeln och utländska investeringar i Sverige samt att stärka profileringen av Sverige i utlandet.

Inom Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande finns följande myndigheter och andra statliga verksamheter:

Kommerskollegium, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC), Exportkreditnämnden (EKN), Myndigheten för utländska investeringar i Sverige (Invest in Sweden Agency, ISA), Sveriges exportråd (Exportrådet) och AB Svensk Exportkredit (SEK). Vidare anslås medel för svenskt deltagande i internationella handelsorganisationer och bidrag till Sveriges Standardiseringsråd (SSR).

Utrikesdepartementet är inom Regeringskansliet ansvarigt för verksamhetsområdena.

4.2 Utgiftsutveckling

Tabell 4.1 Utgiftsutveckling inom Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande

Miljoner kronor

	Utfall 2007	Budget 2008 ¹	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
<i>Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande</i>						
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	20	21	20	21	22	22
2:2 Kommerskollegium	70	71	65	79	79	81
2:3 Exportfrämjande verksamhet	227	249	262	245	209	164
2:4 Investeringsfrämjande	54	56	59	57	59	60
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	15	15	16	15	15	15
2:6 Bidrag till standardiseringen	30	30	30	31	32	32
Summa Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	416	442	453	449	415	375

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

4.3 Mål

Regeringens förslag: Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att målet för politikområdet Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande upphör att gälla.

Skälen för regeringens förslag: Som regeringen aviserade i 2008 års ekonomiska vårproposition (prop. 2007/08:100, avsnitt 4.4.4) och som närmare utvecklas i denna proposition (avsnitt 10.4.1, volym 1) utgår den enhetliga verksamhetsstrukturen. Det innebär att utgiftsområden inte kommer att indelas i politikområden och i förekommande fall inte heller i verksamhetsområden.

Mot denna bakgrund bör målet för politikområdet Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande upphävas.

Regeringen avser att i fortsättningen redovisa denna verksamhet mot följande mål: Högsta möjliga grad av frihandel, en effektiv inre marknad och en öppen handelspolitik i EU, ett förstärkt multilateralt handelssystem inom Världshandelsorganisationen (WTO), ökande handelsutbyte mellan Sverige och världen samt ökade utländska investeringar i Sverige.

Detta mål innebär en tydligare markering av handelspolitikens ökade betydelse.

4.4 Resultatredovisning

4.4.1 Handels- och investeringsfrämjande

Handels- och investeringsfrämjande

Handels- och investeringsfrämjandet syftar till att förbättra förutsättningarna för svenska företag att ta tillvara de möjligheter som globaliseringen ger.

Exportfrämjande

Exportfrämjandet syftar till att stärka framförallt små och medelstora företags förmåga till internationalisering. Exportfrämjandet sker i huvudsak genom Exportrådet, vars verksamhet finansieras av staten och näringslivet gemensamt. Utlandsmyndigheterna har en viktig roll i arbetet, särskilt i de länder där Exportrådet inte är representerat.

Exportrådet stödjer och främjar svenska företag att växa internationellt. Inom ramen för det statligt finansierade exportfrämjandet har informationstjänster och rådgivning på hemmaplan till små och medelstora företag en framträdande plats. Exportrådet har (den 1 juli 2008) egen utlandsrepresentation vid 64 kontor i över 50 länder, jämfört med 57 kontor i 48 länder vid motsvarande tid året innan. I länder där Exportrådet saknar kontor företräds man av ett exportråds kontor i ett näraliggande land. Exportrådet har även nationell närvaro i Sverige genom regionala exportrådgivare.

Exportrådets verksamhet delas in i fyra områden: grundläggande exportservice, kompetensutveckling för företag, riktade satsningar för internationellt affärsfrämjande och företagsspecifik affärsutveckling.

Den grundläggande exportservicen finansieras i huvudsak av statliga medel och är därmed kostnadsfri för företagen. Den riktar sig till små och medelstora företag. Inom ramen för verksamheten har Exportrådets utlandskontor och kontoret i Stockholm 2007 besvarat ca 36 000 förfrågningar samt haft 12 500 besökare per dag på sin hemsida. Viktiga aktiviteter har varit att ta emot och utforma program för inkommande och utgående delegationer samt att fortsätta utvecklingen av elektroniska verktyg för exportfrämjandet.

Kompetensutveckling för företag riktar sig framförallt till små och medelstora företag. De regionala exportrådgivarna täcker samtliga län. Under 2007 nådde Exportrådet genom dessa 1 058 småföretag för konkret rådgivning kring internationalisering. Under 2006 gavs Exportrådet i uppdrag att genomföra en pilotverksamhet med s.k. exportmentorer som nu är åtta, samtliga representerade av framgångsrika företag med internationell verksamhet. Under 2007 genomfördes elva exportsäljarprogram med ca 80 deltagare. Dessa program har samfinansierats med deltagande företag.

Inom området Riktade satsningar för internationellt affärsfrämjande har Exportrådet inom ramen för sitt statliga uppdrag genomfört en rad aktiviteter för att främja i första hand små och medelstora företags exportmöjligheter. Det har skett på ett flertal marknader och inom affärssektorer där Sverige står starkt.

Företagsspecifik affärsutveckling innebär skraddarsydda konsulttjänster som helt finansieras av företagen. Under 2007 genomfördes 2 507 konsultuppdrag åt såväl små och medelstora som stora företag, en ökning med ca 44 procent jämfört med 2006. Omsättningen uppgick till 272 miljoner kronor. Verksamheten, som är helt avgiftsfinansierad, bedrivs endast vid utlandskontoren.

Främjande av projektexport sker bl.a. genom strategisk projektutveckling. Hitills bedöms insatserna under åren 2000 – 2007 ha bidragit till kontrakt för svenska företag med en exportvolym på drygt 6 miljarder kronor. Insatserna bidrar även till export från små och medelstora företag med spridd regional

förankring, i egenskap av underleverantörer. Vidare sker främjandeinsatser för att befästa och förstärka svenska företags andel av upphandlingen inom internationella finansinstitutioner, regionala utvecklingsbanker, FN och EU. Särskilda insatser görs för att främja projektexport till EU:s nya medlemsländer och grannländer.

Under våren 2008 lanserades konceptet ”Symbio City”, ett nätverk bestående av 700 svenska exportföretag som tillsammans innehar kunskap om hela system för hållbar stadsbyggnad.

En bred satsning på miljötekniksamarbete med Kina har inletts.

De näringslivs- och Sverigefrämjande aktiviteter som svenska ambassader och generalkonsulat 2007 och första halvåret 2008 genomfört tillsammans med framförallt Exportrådet, Invest in Sweden Agency (ISA) och lokala partners m.fl. har inneburit goda möjligheter för exponering på olika marknader. Dessa har kompletterat en omfattande basverksamhet på främjandeområdet, bl.a. ett aktivt arbete med handelshinderfrågor. De svenska honorärkonsulerna har liksom föregående år varit en resurs för den Sverigefrämjande verksamheten i utlandet.

Samspelet mellan främjandets aktörer när det gäller profileringen av Sverige i utlandet har stärkts under senare år. Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet (NSU) är ett forum för informationsutbyte, samordning och gemensamt agerande vad gäller Sverigeprofilering mellan de statliga och halvstatliga organisationerna inom Sverigefrämjandet.

I oktober 2007 beslutade regeringen att tillsätta en kommitté för att förbereda och ansvara för det svenska deltagandet i Expo 2010 i Shanghai (Dir. 2007:142) på temat ”Better City, Better Life”. Deltagande i en världsutställning bygger för Sveriges del på ett gemensamt åtagande från stat och näringsliv, vilket innebär att regeringens beslut om statlig finansiering sker under förutsättning att näringslivsintressenter ställer motsvarande medel till förfogande. Regioner, kommuner och landsting bereds också tillfälle att medverka i det gemensamma åtagandet att genomföra det svenska deltagandet i världsutställningen.

Regeringen har inletts ett arbete för att bättre tillvarata den resurs som utgörs av svenska företagare med utländsk bakgrund som har

unika kunskaper om affärskultur, politik, religion och språk i, samt kontakt med, de länder de tidigare varit bosatta i. Regeringen engagerar sig för att kompetensen hos personer med utländsk bakgrund bättre ska tillvaratas och därigenom underlätta för fler företag att öka handelsutbytet med marknader som erbjuder en intressant utvecklingspotential.

För att få ytterligare underlag för det fortsatta arbetet med handels- och investeringsfrämjande har regeringen tillsatt utredningen *Den svenska exportens utveckling* (Dir. 2007:101), som ska lämna sitt betänkande senast den 1 oktober 2008. Den förväntas innehålla rekommendationer om statens roll avseende handels- och investeringsfrämjande, inklusive synergier och samverkansmöjligheter.

Exportfinansiering

Genom att erbjuda exportkredit- och investeringsgarantier ger Exportkreditnämndens (EKN) verksamhet svenskt näringsliv goda konkurrensförutsättningar på de internationella marknaderna.

Under 2007 lämnade EKN garantier till ett värde av cirka 24 miljarder kronor samt garanti-offerter till ett värde av cirka 46 miljarder kronor. Garantierna avsåg export till 101 länder. EKN noterade 99 nya kunder 2007. Under första halvåret 2008 lämnades garantier till ett värde av 17 miljarder kronor och garanti-offerter till ett värde av 22 miljarder kronor. EKN noterade 49 nya kunder under första halvåret 2008.

Den 31 december 2007 hade EKN bundna åtaganden om ca 89 miljarder kronor, vilka minskade till 87 miljarder kronor per den 30 juni 2008. EKN:s resultat uppvisade 2007 ett överskott på 1,75 miljarder kronor. Första halvåret 2008 redovisade EKN ett överskott på 1,2 miljard kronor. Överskottet 2007 samt första halvåret 2008 beror dels på de stora återbetalningar av fordringar, dels på fortsatt lågt behov av riskreserveringar. Myndighetskapitalet uppgick i slutet av 2007 till 9,4 miljarder kronor och till ca 10,6 miljarder kronor per den 30 juni 2008.

AB Svensk Exportkredit (SEK) främjar näringslivets utveckling och internationella konkurrenskraft genom att tillhandahålla långsiktig hållbara finansieringslösningar för export och infrastruktur. Därutöver administrerar SEK det statsstödda exportkreditsystemet. Under 2007

lämnade SEK nya kundfinansieringar på 56,8 miljarder kronor, varav 18 miljarder kronor utgör exportkrediter. Under första halvåret 2008 lämnade SEK nya kundfinansieringar på 30,8 miljarder kronor, varav 12,2 miljarder kronor utgör exportkrediter.

Resultatet före skatt var 534 miljoner kronor 2007 och 381 miljoner kronor första halvåret 2008. SEK hade i juni 2008 en kapitaltäckningsgrad på 15,7 procent. Systemet med statsstödda exportkrediter gav 2007 ett underskott på 0,3 miljoner kronor och första halvåret 2008 ett överskott på 86,5 miljoner kronor. Systemet med statsstödda exportkrediter är mycket beroende av världsmarknadsläget och utvecklingen av räntorna på världsmarknaden.

Investeringsfrämjande

Investeringsfrämjandet bidrar till att attrahera utländska direktinvesteringar till Sverige. Under de senaste åren har betydelsen av utländska investeringar ökat. Globaliseringen innebär att nya aktörer börjar bli betydelsefulla investerare. Huvudaktör i detta arbete är Myndigheten för utländska investeringar i Sverige (Invest in Sweden Agency, ISA) som aktivt verkar för att utländska företag investerar eller samverkar med svenska företag och regioner för att få till stånd investeringar i Sverige. ISA beslutade under 2007 att fr.o.m. 2008 koncentrera sin internationella marknadsföringsorganisation till fyra fjärrmarknader där man anser sig kunna göra mest nytta, varav två mogna ekonomier (USA och Japan) och två tillväxtekonomier (Kina och Indien). Representationskontoren i Europa avvecklas; kontoret i London stängs vid halvårsskiftet 2008. Utöver detta har ISA visst samarbete med ett 40-tal utlandsmyndigheter och med Exportrådet.

ISA tillhandahöll 2007 och första halvåret 2008 liksom tidigare tjänster och informationsmaterial, besvarade förfrågningar från utländska investerare eller företag samt hjälpte dessa att kostnadsfritt etablera kontakter med relevanta aktörer. En central del av investeringsfrämjandet är att i en årlig rapport identifiera de möjligheter och hinder som finns när det gäller utländska investeringar. Den senaste rapporten lämnades i januari 2008.

Myndigheten har vidare tillsammans med andra aktörer i tematisk samverkan bedrivit fokusprojekt som marknadsför områden där Sverige har särskilda förutsättningar att attrahera

investeringar, bl.a. informationsteknologi och telekommunikationer, "life science"-sektorn, förpackningsindustri och fordonsindustri.

Under 2007 medverkade ISA till 174 nya utländska investeringar, vilket var en minskning med knappt tio procent jämfört med 2006, då antalet var 193.

Insatser inom andra politikområden

Ett flertal offentliga och privata aktörer är verksamma inom företags- och näringslivsutveckling där internationalisering utgör en viktig aspekt. Exportrådet och ISA samarbetar med dessa inom sina respektive verksamhetsfält, t.ex. ALMI Företagspartner AB, Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Verket för innovationssystem (Vinnova), Visit Sweden AB, Institutet för Tillväxtpolitiska studier (ITPS) och handelskamrar.

Med finansiering från utgiftsområde 23, Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, genomför Exportrådet sedan 2002 särskilda insatser för främjande av export av svenska förädlade livsmedel. Målgruppen är i första hand små och medelstora livsmedelsföretag.

Med finansiering från utgiftsområde 24 Näringsliv, politikområde 38 Näringspolitik, genomför Exportrådet särskilda insatser för att främja export av svensk miljöteknik och förnybar energi. Målgruppen är i första hand små och medelstora företag.

I Sveriges internationella utvecklingssamarbete spelar ömsesidigheten i handeln en viktig roll. Handeln med utvecklingsländer står i fokus i de pågående WTO-förhandlingarna. Open Trade Gate Sweden vid Kommerskollegium hjälper till att lösa de hinder som exportörer från utvecklingsländer kan möta på den svenska marknaden.

Analys och slutsatser

Exportfrämjande

Exportrådet har väl uppfyllt de mål som riksdagen och regeringen fastställt för dess verksamhet. Små och medelstora företag har fått tillgång till grundläggande exportservice, kompetensutveckling och rådgivning. Räckvidden för exportfrämjandet utomlands har ökat samtidigt som tillgängligheten till exportrådgivning i Sverige och kompetensutveckling för små och medelstora företag har bibehållits på god nivå,

vilket inneburit bra möjligheter för dessa företag att få stöd i sitt agerande på internationella marknader.

Samarbetet mellan myndigheter och organisationer som arbetar med företags- och näringslivsutveckling samt främjande har väsentligt vidareutvecklats och förbättrats i viktiga hänseenden. Exportrådet och ALMI Företagspartner AB har utvecklat ett samarbetskoncept för att kunna erbjuda en mer komplett service genom att samarbeta kring internationalisering av svenska företag. Dessa och andra myndigheter och organisationer har inlett ett samarbete för att ytterligare tydliggöra sina roller gentemot företagen. Processen att utöka samarbetet mellan aktörerna har bl.a. konkretiserats i det s.k. Exportlånet för att främja små och medelstora företags exportsatsning, se nedan Exportfinansiering.

Främjandet av svensk projektexport och internationell upphandling bedöms vara kostnads-effektiv. Efterfrågan är stor. Med begränsade finansiella insatser har hög utväxling i form av exportkontrakt och sysselsättning i Sverige uppnåtts. Genomförda satsningar inom projektexporten har enligt näringslivet bidragit till ökad förmåga till kraftsamling i avgörande affärs-skeden.

Utlandsmyndigheterna har bidragit till att främja svenska ekonomiska intressen och svenska företags affärsmöjligheter i utlandet genom en löpande basverksamhet och vissa särskilda aktiviteter i samverkan med framförallt Exportrådet. Ett aktivt arbete för att hjälpa svenska företag att lösa handelshinder innebär förbättrade möjligheter att genomföra affärer.

Exportfinansiering

Exportkreditnämnden (EKN) har genom sin garantigivning medverkat till att svenska exportföretag kan erbjuda villkor som huvudsakligen är likvärdiga med konkurrerande företag i andra länder. EKN har på ett framgångsrikt sätt förordat målet om garantigivning för svensk exportindustri på gynnsamma villkor med restriktionen att verksamheten ska vara självbärande på sikt. De ändrade riktlinjer för EKN som regeringen beslutade om den 28 juni 2007 genom förordningen (2007:656) om exportkreditgaranti gör det möjligt för EKN att möta nya behov hos den svenska exportindustrin på grund av förändrade handels- och produktionsmönster, som EKN med sitt tidigare mandat inte har kunnat

möta fullt ut. För EKN innebär den nya förordningen större möjligheter att erbjuda de tjänster som exportindustrin efterfrågar.

Mycket viktiga uppgifter har varit att ytterligare underlätta små och medelstora företags exportmöjligheter samt fortsätta att anpassa verksamheten till kundernas behov. Från och med den 5 juli 2007 infördes det nya s.k. Exportlånet som ska underlätta för svenska företag att verka på nya marknader och bidra till finansiering. Lånet har tillkommit i samarbete mellan EKN, AB Svensk Exportkredit, ALMI Företagspartner AB, Exportrådet och Swedfund International AB.

AB Svensk Exportkredit (SEK) har genom sin exportfinansiering medverkat både med finansiering och med rådgivning i flera viktiga affärer till förmån för svensk exportindustri.

Investeringsfrämjande

ISA har väl uppfyllt de mål som riksdagen och regeringen har ställt på verksamheten. ISA:s verksamhet har bidragit till utländska direktinvesteringar i Sverige från såväl mogna marknader som tillväxtmarknader samt till att stärka svenska kompetenskluster inom exempelvis IT och telekom, ”life science”-området och fordon.

4.4.2 Internationell handelspolitik och inre marknaden

Internationell handelspolitik

Inom den internationella handelspolitiken är frihandel det övergripande målet. Regeringen eftersträvar ökande handel genom att värna och utveckla öppna, enkla, icke-diskriminerande och legitima ramvillkor för internationell handel och investeringar. En ökande handel leder till tillväxt som i sin tur skapar bättre ekonomiska förutsättningar för medborgarna.

Målet för regeringens arbete med EU:s gemensamma externa handelspolitik är att bidra till de övergripande målen om tillväxt och sysselsättning, en hållbar utveckling, ett öppet Europa samt till en ekonomisk, demokratisk och säkerhetsbefrämjande utveckling i utvecklingsländer.

I detta syfte har regeringens första prioritet varit att verka för ett ambitiöst avslut på de pågående handelsförhandlingarna i Världshandelsorganisationen (WTO), den s.k. Doharundan, vilken inleddes i november 2001. Ett ambitiöst

resultat i Doharundan skulle ge världsekonomin en skjuts och bidra till ökad tillväxt, inte minst för utvecklingsländerna. Doharundan utgör en unik möjlighet att förbättra svenska företags marknadstillträde för jordbruksprodukter, industrivaror och tjänster i tredje land. WTO:s medlemmar misslyckades med att nå ett avgörande i förhandlingarna sommaren 2008. För regeringen är det dock fortsatt av högsta prioritet att bidra till ett ambitiöst avslut på Doha-rundan.

Sverige har inom EU verkat för att ge kommissionen utrymme att kunna agera konstruktivt och visa nödvändig flexibilitet i WTO-förhandlingarna. Arbetet har fokuserat på nära kontakter med kommissionen och samarbete mellan EU:s handelsliberala medlemsstater men också på kontakter med medlemsländer i EU som normalt intar defensiva positioner i handelspolitiska frågor. Utöver arbetet inom EU har Sverige lagt ned betydande tid och resurser på kontakter med viktiga WTO-medlemmar i syfte att understryka behovet av att Doharundan kan slutföras och vilka värden som står på spel.

Sverige har under året genom konkreta inspel och dialog företrätt svenska intressen vad avser bl.a. marknadstillträde, offentlig upphandling och respekten för internationella regler. Inom ramen för WTO-förhandlingarna har Sverige fortsatt att arbeta för långtgående marknadsöppningar, särskilt för varor och tjänster som fattiga länder producerar.

Sverige har aktivt arbetat för att EU:s Lissabonprocess – med ambitionen att göra EU till världens mest konkurrenskraftiga ekonomi år 2010 – ska inbegripa en extern dimension. Detta omhändertas delvis i kommissionens externa handelspolitiska strategi för att förbättra EU:s globala konkurrenskraft, Globala Europa. Den utgör ett paraply för en rad olika initiativ och strategier. Marknadstillträdesstrategin är t.ex. tänkt att hjälpa EU:s företag att lösa olika handelshinder i tredje land. Sverige deltog i utformningen av strategin och har sedan arbetat för att svenska intressen tillgodoses i detta arbete.

För att ta tillvara möjligheter till ett mer intensivt handelsutbyte med fler länder har Sverige stått bakom kommissionens linje att inleda förhandlingar om frihandelsavtal respektive associeringsavtal med en rad länder i vårt närområde samt i Asien (däribland Indien) och Amerika. Sverige har verkat för så breda och

ambitiösa förhandlingsmandat som möjligt, bl.a. genom att stödja att frågor som investerings- och konkurrenspolitik omfattas. Regeringen arbetar även aktivt för att frihandelsavtalet mellan EU och GCC (Gulf Cooperation Council) ska slutförhandlas och därefter träda ikraft.

Sverige har därutöver drivit frågan om en reform av EU:s handelspolitiska skyddsinstrument (TDI), särskilt antidumpning. Antidumpningsåtgärder som används för att begränsa importkonkurrens blir till hinder för den fria handeln och motarbetar möjligheterna att ta tillvara globaliseringens fördelar. Sverige har bilateralt och i EU bearbetat andra medlemsländer och kommissionen för att söka åstadkomma en långtgående reformering av regelverket, inklusive en betydligt mer restriktiv användning av skyddsåtgärderna. Sverige har även i WTO-sammanhanget verkat för att de pågående regelhandlingarna ska leda till en påtagligt minskad användning av antidumpningsåtgärder i världshandeln. Resultaten både inom EU och WTO har dock hittills uteblivit p.g.a. oenighet mellan olika medlemsstater.

Sverige har på det handelspolitiska området bidragit till arbetet med att bromsa den globala uppvärmningen. Sverige agerar för att nyttja handelsinstrument i klimatarbetet, med målet att sådana ingår som en del i ett post-Kyotoavtal på klimatområdet. Sverige verkar för frihandel med klimatvänliga varor, tjänster och teknik. Upprättandet av en väl fungerande världsmarknad för biobränslen är centralt. Dessa frågor diskuterades vid klimatmötet på Bali i december förra året då en grupp handelsministrar för första gången möttes för att diskutera handel och klimat.

Handelspolitiken bidrar till förverkligandet av Sveriges politik för global utveckling genom att anlägga ett utvecklingsperspektiv då positioner formuleras och då politiken konkret tillämpas. Inom ramen för EU:s förhandlingar om ekonomiska partnerskapsavtal (EPA) med de s.k. AVS-länderna (ett 70-tal länder i Afrika, Västindien och Stilla havet) gjordes viktiga framsteg under året. I december 2007 slöts ett fullödigt partnerskapsavtal med den karibiska gruppen. Med ett 20-tal afrikanska länder slöts interimistiska avtal på varuhandelsområdet. Sverige fick genomslag för fullt marknadstillträde till EU för AVS-länderna, och förbättrade ursprungsregler kopplade till avtalen.

Tillsammans med ett antal likasinnade länder driver Sverige arbetet för att öka fattiga länders möjligheter att kunna nyttja tullförmåner genom enkla och mer utvecklingsvänliga ursprungsregler. Enkla och förutsägbara ursprungsregler har även betydelse för vår egen industris möjligheter att minska sina kostnader vid export och import. Sverige har tillsammans med likasinnade under förhandlingarna om reviderade ursprungsregler fått genomslag för en liberalare linje.

Insatser inom andra politikområden

Genom handelsrelaterat bistånd görs insatser som förbättrar fattiga länders möjligheter att delta i internationella handelsförhandlingar, genomföra avtal, uppfylla internationella standards och bygga den infrastruktur som behövs för att handla regionalt och internationellt. Handel är en förutsättning för att skapa hållbar tillväxt, ökat välstånd och för att bekämpa fattigdom. I det svenska biståndet manifesteras detta både genom ökad medelstildelning för handelsrelaterade insatser och genomförandet av ett särskilt arbete inom Sida för att stärka insatserna på området.

En referensgrupp har etablerats med företrädare för svenska företag och näringslivets organisationer kring frågor som berör företagens sociala ansvar (Corporate Social Responsibility, CSR) och företagens förväntningar kring Utrikesdepartementets engagemang i frågan. En interdepartemental samrådsgrupp för CSR har också upprättats. Samarbetet med Kina kring olika CSR-frågor har utvecklats och en gemensam hemsida samt ett brett utbildningsprogram har lanserats. Ett aktivt informationsarbete bedrivs kring verktyg för företag som är verksamma i konfliktområden och sviktande stater.

Inre marknaden

Regeringen har som mål arbeta för en effektiv inre marknad där de kvarvarande handelshindren undanröjes. Den inre marknaden med fri rörlighet för människor, varor, tjänster och kapital ska genomföras fullt ut. I detta arbete vidtar regeringen ett flertal åtgärder.

Den inre marknaden är den viktigaste regionen för Sveriges utrikeshandel och stod 2007 för 60,7 procent av exporten och 71,6 procent av importen (EU 27). Om EFTA/EES-länderna räknas in uppgår motsvarande siffror till 70,4 respektive 80,2 procent. Handeln med EU/EES

uppvisar högre tillväxtsiffror än utrikeshandeln totalt.

På EU-nivå äger ett gemensamt arbete rum mot målet om att minska företagens administrativa bördor hänförliga till EU:s regelverk med 25 procent till 2012, som är en motsvarighet till det mål som regeringen satt om att minska de administrativa kostnaderna hänförliga till samtliga statliga regelverk med minst 25 procent till 2010 och skapa en märkbar förändring i företagets vardag. Att förenkla EU:s regelverk är viktigt för näringslivets möjligheter att dra fördel av den inre marknaden. Utvecklingen av olika regleringsinstrument på den inre marknaden, som t.ex. harmonisering enligt Nya metoden, effektivare konkurrens genom regler och ökad användning av standarder som främjar fri och öppen konkurrens, är därmed aktuella insatser. Regeringen tillkallade i mars 2008 en särskild utredare för att kartlägga och beskriva det gällande regelverket av betydelse för varors och tjänsters fria rörelse på EU:s inre marknad (*Utredningen om horisontella bestämmelser inom varu- och tjänsteområdet, UD 2008:01*).

Utredaren ska även lämna förslag på förenklingar, förbättringar och kompletteringar av gällande regelverk. Utredaren får också lämna förslag på andra åtgärder som han finner nödvändiga. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 15 maj 2009.

En effektiv och fullbordad inre marknad är en central del av Lissabonstrategin. Tydliga regler för fri rörlighet på den inre marknaden underlättar även relationerna mellan EU och tredje land och skapar förutsättningar för ökad handel och exportmöjligheter för svenska företag. Det gemensamma europeiska regelverket utgör en grund på vilken förhandlingar kan ske med resten av världen om rörlighet av produkter och tjänster. På så sätt skapas såväl ökade möjligheter för import till EU som för ökad export från svenska företag till marknader utanför EU.

Inom EU har nyligen tre viktiga rättsakter på varuhandelsområdet förhandlats fram, två förordningar, en om förfaranden för tillämpning av vissa nationella tekniska regler på produkter som lagligen saluförs i en annan medlemsstat (dvs. om s.k. ömsesidigt erkännande) och en om ackreditering och marknads kontroll, båda med ikraftträdande under 2009, samt ett beslut om gemensam ram för saluförande av produkter. Sverige har deltagit aktivt i förhandlingarna.

Syftet med rättsakterna är att förbättra regelverket, främja fri rörlighet och konkurrens samtidigt som marknadskontrollen stärks och väsentliga skyddsintressen omhändertas.

Antagandet av tjänstedirektivet i Konkurrenskraftsrådet och i Europaparlamentet under 2006 är ett av de viktigaste stegen i arbetet för att fullborda den inre marknaden. Medlemsstaterna ska ha genomfört direktivet senast i december 2009, och arbetet med att organisera det svenska genomförandet har hög prioritet och fortskrider enligt plan.

Information om möjligheter och rättigheter på den inre marknaden till företag och enskilda är en nyckelfråga för att företag och medborgare ska kunna flytta och verka över nationsgränserna. Upprättandet av IMI (Internal Market Information system) som elektroniskt instrument i förhållande till direktivet om ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer har inletts. IMI väntas bli ett allt viktigare instrument för ett utökat administrativt samarbete. Ytterligare rättsakter där informationsverktyget IMI är aktuellt är t.ex. tjänstedirektivet och sannolikt, EG-förordningen om ömsesidigt erkännande på varuområdet.

De nationella insatserna för att mer effektivt hantera handelshinder som svenska företag stöter på har systematiserats. En handelshinderhandbok för ambassader och konsulat har tagits fram. Handboken ger vägledning för hur Utrikesdepartementet och utrikesrepresentationen ska identifiera, rapportera och hantera handelshinder. Riktlinjebrevet avseende det statliga uppdraget till Exportrådet har också kompletterats för att vidga kretsen av ansvariga att hantera uppkomna problem i handeln. Kommerskollegium är redan tidigare tydligt knutet till detta arbete som central kontaktpunkt för handelshinder liksom s.k. SOLVIT-center på den inre marknaden.

Anmälningsproceduren för tekniska regler (direktiv 98/34) är fortsatt ett av de mer grundläggande instrumenten på den inre marknaden för att kontrollera och fånga upp handelshinder i både svenska och utländska förslag till tekniska föreskrifter (inre marknaden och EES). Det finns en tydlig koppling mellan regelförenkling och anmälningsproceduren, där flertalet föreskrifter har ändrats i frihandelsvänligare inriktning efter påpekanden från kommissionen och andra medlemsstater.

Den inre marknaden bygger i hög grad på att gemensamma beslut genomförs i de nationella rättsordningarna. Sveriges genomförandeunderskott (andelen inre marknadsdirektiv där ett medlemsland är sent med genomförandet) uppgick i december 2007 till 1 procent (17 direktiv), vilket innebär att Sverige uppfyller målet om endast 1,5 procent genomförandeunderskott. Det kan noteras att Sverige därmed redan nu uppfyller det nya målet som börjar gälla från 2009 om endast en procents underskott i genomförandet. En kontinuerlig process pågår, på såväl regeringskansli- som myndighetsnivå, för att förbättra Sveriges genomförande.

Standardiseringens betydelse för företagens möjligheter att verka utomlands liksom dess centrala roll såväl i EU:s harmoniseringsarbete som på områden som avser skydd av medborgarnas liv och hälsa samt miljö har hamnat i fokus. Ansvaret för standardiseringen ligger på näringslivet och det offentliga gemensamt. Det praktiska standardiseringsarbetet bedrivs i privaträttsliga organ som också representerar Sverige i de europeiska och internationella standardiseringsorganen.

4.5 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har inte haft några invändningar i revisionsberättelserna för 2007 avseende myndigheterna inom området.

4.6 Politikens inriktning

Handels- och investeringsfrämjande

Handels- och investeringsfrämjandet ska stärka svenska företags förmåga att ta tillvara de möjligheter som globaliseringen medför. Människor, kapital, varor, tjänster och information rör sig gränslöst i allt snabbare takt och i allt större omfattning. Förändringstakten ökar och de geografiska begränsningarna för såväl utbud som efterfrågan minskar i betydelse. Konkurrensen hårdnar och behovet av kontinuerlig förnyelse och utveckling ökar.

De möjligheter som globaliseringen medför ska tas tillvara för att stärka svensk ekonomi och handel. Inom handels- och

investeringsfrämjandeområdet sker detta genom främjandet av svenska små och medelstora företags export och internationalisering samt av svenska företags affärer på viktiga marknader. Det sker också genom att attrahera utländska direktinvesteringar. Arbetet med att stärka profileringen av Sverige i utlandet underlättas genom en gemensam plattform utarbetad inom ramen för Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet (NSU).

Regeringen fäster stor vikt vid internationellt affärsfrämjande som skapar förutsättningar för marknads- och företagsutveckling, och ämnar effektivisera och vidareutveckla denna verksamhet. Den potential som finns bland småföretag att ta steget ut på exportmarknaden ska tas tillvara genom att underlätta deras förmåga till internationalisering. Exportfrämjandet ska göra det enklare för svenska företag att växa internationellt. Exportrådet ska inom ramen för sitt statliga uppdrag erbjuda goda förutsättningar för internationell affärsutveckling med grundläggande exportservice, kompetensutveckling och kunskapsspridning om internationella marknader.

Exportrådet ska liksom Kommerskollegium och de svenska utlandsmyndigheterna aktivt arbeta med att hjälpa företag att hantera hinder i handeln. Satsningar på affärsområden som är intressanta för svenskt näringsliv på olika marknader ska genomföras med utgångspunkt från företagets intressen. Företagsspecifik affärsutveckling med skräddarsydda lösningar ska erbjudas företagen på marknadsmässiga villkor.

Exportfrämjandet har vidareutvecklats under 2008, och kommer fortsätta att utvecklas, genom närmare samarbete mellan myndigheter och organisationer som arbetar med företags- och näringslivsutveckling.

Nya finansieringsinstrument underlättar för svenska företag som verkar på nya marknader.

Projektexport och svenska företags medverkan i affärer med internationell upphandling ska fortsätta att främjas. Svenska ambassader och konsulat ska aktivt medverka till att skapa goda förutsättningar för svenskt näringsliv i utlandet.

Det är viktigt att närmare studera hur den svenska exporten utvecklas och vilka faktorer som påverkar denna. Den utredning som regeringen den 5 juli 2007 beslutade att tillsätta för att analysera svensk exportutveckling (Dir.

2007:101) ska senast den 1 oktober 2008 lämna sitt betänkande. Företagens uppfattning om utvecklingen avseende svensk export och om insatser för handels-, investerings- och Sverigefrämjande ska beaktas i analysen.

Utredningen förväntas innehålla rekommendationer om statens roll avseende handels- och investeringsfrämjande, inklusive synergier och samverkansmöjligheter. Det kan finnas skäl att ompröva hur vårt näringslivs- och Sverigefrämjande är strukturerat. Verksamhetsförändringar kan bli aktuella.

Utländska direktinvesteringar är viktiga för svensk ekonomi. De fördelar som ökade flöden av varor, kapital, tjänster och arbetskraft erbjuder ska tas tillvara. Utländska investeringar skapar nya affärsmöjligheter, öppnar nya marknader, tillför ny kompetens och ökar utbytet av teknik och tekniskt kunnande, vilket leder till ekonomisk tillväxt. För att det samlade svenska näringslivet ska kunna tillvarata globaliseringens möjligheter är det även viktigt att attrahera utländska investeringar. Därför är investeringsfrämjande ett viktigt instrument inom tillväxtpolitiken. Utländska intressenter ska ges kvalificerad information om investeringsmöjligheter i Sverige med syfte att underlätta valet av investering. Arbetet med att identifiera investeringsmöjligheter liksom investeringshämmande faktorer ska fortsätta.

Svenska ambassader och konsulat ska aktivt medverka till ett effektivt exportfrämjande, att skapa goda förutsättningar för svenskt näringsliv i utlandet samt att marknadsföra Sverige som investeringsland. Investeringsfrämjandet bygger på ett samspel mellan nationella, regionala och lokala aktörer. Det är viktigt att hänsyn tas till de förändrade ansvarsförhållandena på den regionala nivån när det gäller ansvaret för dessa frågor.

Främjande av utrikeshandeln innefattar även import, som är viktigt för att skapa välbefinnande och sysselsättning. När svenska företag får bra insatsvaror till konkurrenskraftiga priser ökar deras konkurrenskraft. Sveriges konsumenter är beroende av en effektiv import som bidrar till ökat utbud, sund konkurrens och lägre priser. En viktig del av importfrämjandet är att vidareutveckla EU:s inre marknad. Handel spelar även en viktig roll för utvecklingsländerna. I det internationella utvecklingssamarbetet spelar ömsesidig ekonomisk integration en allt viktigare roll. Genom att t.ex. öppna marknader

för import av produkter som utvecklingsländerna kan producera ökar deras möjligheter till utveckling.

Regeringen fortsätter arbetet med att förbättra förutsättningarna för att tillvarata det svenska näringslivets erfarenheter och kompetens i genomförandet av politiken för global utveckling och utvecklingssamarbetet.

Med utgångspunkt i principen om obundet bistånd kan det svenska näringslivet bidra till en rättvis och hållbar global utveckling på flera sätt, bl.a. genom handel och investeringar som främjar ekonomisk tillväxt genom ökad sysselsättning, teknik- och kunskapsutveckling och ökade skatteintäkter.

En tydlig dialog med näringslivet och ett bättre tillvaratagande av det svenska näringslivets erfarenheter och kompetens bidrar till ökad relevans, effektivitet och resultat i det svenska utvecklingssamarbetet. I syfte att skapa ett forum för en sådan dialog avser regeringen inrätta ett särskilt råd.

Internationell handelspolitik

Globaliseringen – med ett allt intensivare flöde av varor, tjänster, kapital och arbetskraft mellan länder – innebär möjligheter men också utmaningar. Handelspolitiken kan lämna viktiga bidrag för att tillvarata globaliseringens möjligheter och begränsa dess möjliga avigsidor. Tydliga, icke-diskriminerande, globala regler för internationell handel är avgörande för hållbar tillväxt och utveckling. Också de fattiga länderna måste kunna skörda globaliseringens frukter.

En sedan länge prioriterad fråga för Sverige är att tydligt placera handelspolitiken inom ramen för EU:s arbete med att skapa sysselsättning och tillväxt. Ett steg mot detta är att den s.k. Lissabon-strategin, och dess efterföljare, förses med en extern dimension. Inför det svenska ordförandeskapet i EU har Sverige en möjlighet att på allvar placera denna fråga på dagordningen.

Regeringen prioriterar det fortsatta arbetet med att genomföra de initiativ som presenterades i kommissionens meddelande om Globala Europa, dvs. den externa handelspolitiska strategin för att förbättra EU:s globala konkurrenskraft. Regeringen framhåller särskilt vikten av att EU och Sverige ökar sin handel med, och investeringar i, Mellanöstern och Nordafrika.

Ett ambitiöst avslut på de pågående WTO-förhandlingarna i den s.k. Doharundan skulle ge världsekonomin en positiv injektion och bidra

till ökande handel och därmed till ökad hållbar tillväxt, vilket inte minst är viktigt för utvecklingsländerna. Ett lyckat avslut på rundan skulle dessutom kunna bidra till att lindra de problem med ökande livsmedelspriser som i dagsläget försvårar livsmedelsförsörjning i många fattiga länder.

Sverige som ett utrikeshandelsberoende land har mer att vinna på en framgångsrik Doharunda än genomsnittet av industriländerna. Regeringen verkar för att EU ska agera konstruktivt och drivande i Doha-förhandlingarna. För att ta tillvara svenska intressen prioriterar regeringen handel med jordbruks- och industrivaror, tjänstehandel, förenklade handelsprocedurer och regelfrågor, bl.a. anti-dumpning, skyddsåtgärder och subventioner. Eftersom industrivaror står för ca 70 procent av värdet av den svenska exporten är det särskilt angeläget att svenska intressen tillgodoses i förhandlingarna på detta område.

Regeringen lägger stor vikt vid att utvecklingsländernas intressen och särskilda behov tillvaratas i såväl WTO som i andra handelsfora. Här är målet att stärka fattiga människors och länders möjligheter att ta del av globaliseringens fördelar. En ökande handel, med ett allt större mått av frihandel, är avgörande i detta sammanhang. Regeringen driver konsekvent linjen att EU ska visa största möjliga öppenhet gentemot fattiga länder. Sverige har ett gott anseende och förtroende i många fattiga länder. Förutom ömsesidiga handels- och utvecklingsvinster har vi här en viktig roll att spela som brobyggare mellan kulturer och samhällssystem.

Ett starkt multilateralt handelssystem gynnar särskilt små utrikeshandelsberoende länder samt utvecklingsländer med en begränsad förhandlingsstyrka. En framgångsrik Doharunda prioriteras därför av regeringen. Tilltron till det multilaterala handelssystemets möjligheter skulle skadas om rundan inte kan föras i hamn. Regeringen verkar för att de resultat som uppnåtts i förhandlingarna så långt inte ska gå förlorade och att avslut i rundan ska nås inom en överskådlig tid

Vid sidan av multilaterala förhandlingar kan bilaterala och regionala initiativ spela en viktig kompletterande roll. Regeringen stödjer därför EU:s förhandlingar om bilaterala och regionala frihandelsavtal med en rad länder och regioner i världen. Detta gäller inte minst Asien där

svenska företag har starka intressen. För att skapa goda förutsättningar för svenska företag att konkurrera på världsmarknaden är det också viktigt att frihandelsavtalen, utöver avveckling av traditionella handelshinder, också innehåller effektiva regler som rör t.ex. investeringar och immaterialrätt.

I EU:s fortsatta förhandlingar om ekonomiska partnerskapsavtal är Sverige en stark röst för en konstruktiv dialog med de s.k. AVS-länderna. Regeringen eftersträvar utvecklingsfrämjande, breda och fullödiga regionala avtal med samtliga AVS-länder samt att samarbetet kring handelsrelaterade biståndsinsatser kopplade till partnerskapsavtalen konkretiseras.

De internationella handelspolitiska regelverken ska utvecklas för att främja den fria handeln, internationella investeringar, undanröja handelshinder samt underlätta och bana väg för svensk industri på den globala arenan. Anti-dumpning är ett exempel på en fråga där regeringen verkar aktivt för att minska användningen av detta protektionistiska instrument inom EU och WTO. Sverige beklagar att kommissionen beslutat att tills vidare suspendera den översyn av EU:s handelspolitiska skyddsinstrument som inleddes 2006. Regeringen anser att EU behöver ett bättre regelverk på antidumpningsområdet som gynnar världshandeln. Sverige stödjer fortsatt EU:s arbete för att säkerställa immaterialrättslig lagstiftning och efterlevnad av denna lagstiftning i olika delar av världen.

EU:s marknadstillträdesstrategi ska hjälpa EU:s företag att lösa olika handelshinder i tredje land. Det är viktigt att strategin tillämpas på ett sådant sätt att den blir ett effektivt hjälpmedel för EU:s företag. Regeringens ambition när det gäller offentlig upphandling är att åstadkomma förbättrat marknadstillträde på internationella upphandlingsmarknader. Det är också viktigt att tillträdet till europeiska upphandlingsmarknader inte begränsas.

Klimatförändringarna kommer alltmer i fokus, liksom ansträngningarna att nå globala lösningar. Handelspolitiken används för att begränsa klimatförändringarna. Regeringen arbetar för att en väl fungerande världsmarknad för icke-fossila drivmedel ska upprättas och driver frågan om att ta bort tullar och andra handelshinder på klimatvänliga varor, tjänster och teknik, inklusive biobränslen såsom etanol.

Det behövs en ökad produktion av biobränslen på global nivå för att nå uppställda mål om att minska utsläppen. Marknaden för biobränslen ska utformas så att dessa bränslen produceras i länder där det är mest effektivt. Många fattiga länder har naturliga förutsättningar för odling av grödor till biodrivmedel. Samtidigt behöver de potentiella ekologiska och sociala konsekvenserna av ökad produktion av biodrivmedel analyseras och hanteras. Regeringen arbetar även för att internationella system för certifiering, märkning och standarder ska kunna bidra till en ökad global spridning av klimatprodukter.

OECD har en viktig uppgift i att föra den internationella handelspolitiska agendan framåt gällande tillväxt- och globaliseringsfrågor.

Det arbete som Utrikesdepartementet bedriver inom ramen för ”Corporate Social Responsibility”, CSR, innebär att företagens möjligheter att hantera utmaningar kring mänskliga rättigheter, miljö, otillständiga arbetsvillkor och korruption stärks. Regeringen anser det angeläget att företagens ansträngningar stöds och uppmuntrar företagen att i sin verksamhet tillämpa OECD:s riktlinjer för multinationella företag och följa de tio principerna i FN:s ”Global Compact”. CSR är och ska fortsätta vara företagsägt och företagsdrivet.

Ansvarstagande företag främjar Sverige bilden och ökar därmed Sveriges konkurrenskraft. Detta är viktigt också när det gäller främjandet av svenska företag och investeringar i utlandet

Inre marknaden

Den inre marknaden utgör kärnan i det europeiska samarbetet och utvecklas kontinuerligt. Den övergripande ambitionen är att en väl fungerande inre marknad ska bidra till att uppfylla regeringens mål om jobb, tillväxt och ökad konkurrenskraft.

För Sveriges vidkommande står det svenska ordförandeskapet andra halvåret 2009 i centrum för verksamheten. Inre marknadsfrågorna hanteras i EU:s konkurrenskraftsråd och Sverige kommer att stå värd för ett informellt konkurrenskraftsråd. Regeringen vill under ordförandeskapet aktivt leda arbetet med att främja de fyra friheterna, borttagandet av kvarvarande oberättigade handelshinder samt utveckla den inre marknaden för att bättre kunna möta framtida utmaningar. Den inre marknaden

utgör även en viktig del av Lissabonstrategin och för samarbetet i Östersjöregionen, två områden som kommer att behandlas under det svenska ordförandeskapet. Den fria rörligheten för varor kommer särskilt att behandlas i en konferens som arrangeras som en del av ordförandeskapet.

Vid sidan av förberedelserna inför ordförandeskapet står tillämpningsfrågorna i fokus liksom genomförandet av redan fattade beslut. Tillämpningsfrågorna präglas i hög grad av nationell kompetens, och genomslag på regional och kommunal nivå är viktigt. I uppföljningen av översynen av den inre marknaden kommer bl.a. administrativt samarbete, genomförande och den externa dimensionen av den inre marknaden att utgöra huvudpunkter. Även den nationella anpassningen till de två nya EG-förordningarna på varuområdet kommer att behöva genomföras under 2009.

Tjänstedirektivet ska vara genomfört i medlemsstaterna till december 2009. Utvecklingen av tjänstesektorn är av avgörande betydelse för att bryta utanförskapet och skapa samsättning. Det är i denna sektor som flest nya jobb skapas men den utgör bara 20 procent av den totala handeln inom OECD-området. Genomförandet av tjänstedirektivet kommer därför att ha en tydlig inriktning för att skapa ökade möjligheter till gränsöverskridande handel och etablering. Det särskilda sekretariat, som inrättats vid Utrikesdepartementet, ska säkerställa ett brett och enhetligt genomförande i Sverige. Under 2009 kommer en proposition att läggas fram med förslag till genomförande. En gemensam kontaktpunkt ska utvecklas för att underlätta för tjänsteleverantörer och tjänstemottagare.

Kommerskollegium har fortsatt en viktig funktion att fylla genom dess ansvar som central kontaktpunkt för handelshinder.

Samordningen av och kunskap om de horisontella instrumenten på den inre marknaden blir allt viktigare. Flertalet nya horisontella rättsakter innehåller liknande regler och funktioner där samordningen nationellt blir viktig ur såväl ett företagar- som ur ett statsfinansiellt perspektiv. Regeringen har tillkallat en utredare med uppdrag att dels kartlägga och beskriva det gällande regelverket av betydelse för varors och tjänsters fria rörelser dels att lämna förslag till författningsförändringar och andra åtgärder som utredaren finner nödvändiga (Dir. 2008:24).

I uppdraget ingår att göra en analys av och lämna förslag på de förändringar av regelverket som behövs med anledning av den kommande EG-förordningen om ackreditering och marknadskontroll. Avsikten är också att utredningen ska hålla sig underrättad om det arbete som pågår för att förändra regelverket med anledning av den kommande varuförordningen. Utredaren ska också beakta bl.a. förslagen i betänkandet *Öppna system för provning och kontroll- en utvärdering* (SOU 2006:113). För verkställandet av EG-förordningen om ömsesidigt erkännande kommer att krävas insatser innan nämnda utredning är klar. Förordningen i vilken stipuleras att det ska upprättas en kontaktpunkt kommer att vara fullt i kraft i april 2009. Förordningen ersätter en tidigare rättsakt där Kommerskollegium var kontaktpunkt. Den nya kontaktpunktens uppbyggnad kräver mer insatser under hösten 2008 och våren 2009.

Det administrativa samarbetet utvecklas och standardiseringens betydelse för fungerande handel och tillväxt och sysselsättning ska tydliggöras. Regeringen har i april 2008 överlämnat en skrivelse till riksdagen om Standardiseringens betydelse i en globaliserad värld (skr. 2007/08:140).

Regeringen anser att Sverige även i fortsättningen ska vara ledande inom standardiseringsområdet och ger fortsatt stöd till det arbete om socialt ansvar som pågår inom internationell standardisering under delad svensk och brasiliansk ledning. Vidare undersöker regeringen om standardiseringen kan användas i arbetet på klimatområdet.

Inom regeringskansliet bereds f.n. de förslag till bättre samordning av de offentliga insatserna i standardiseringen på IT-området som framförts av *IT-standardiseringsutredningen* (SOU 2007:47).

4.7 Budgetförslag

4.7.1 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tabell 4.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifter-prognos
2007	Utfall	20 060	99	
2008	Anslag	20 710 ¹		20 405
2009	Förslag	21 049		
2010	Beräknat	21 576 ²		
2011	Beräknat	22 045 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 21 049 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 21 049 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) verksamhet.

Ackrediteringsverksamheten svarar för drygt 60 procent av SWEDAC:s omsättning. Som ackrediteringsorgan åligger det SWEDAC att i internt och externt arbete uppfylla högt ställda kvalitetskrav och genomgå internationella kvalitetsrevisioner. Teknisk kontroll omfattar bl.a. stöd åt andra myndigheters regelgivning, tillstånd, tillsyn och marknadskontroll samt ansvar för dessa verksamheter inom områden där SWEDAC har sektorsansvar. Formerna för den framtida finansieringen av denna tillsyn och marknadskontroll har utretts under 2007.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.3 Budget för avgiftsbelagd verksamhet – Ackreditering m.m.

Tusental kronor

Slagslag	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	125 487	129 358	- 3 871
(varav tjänsteexport)	39 287	39 648	- 361
Prognos 2008	112 000	115 100	- 3 100
(varav tjänsteexport)	28 900	28 300	600
Budget 2009	116 300	116 700	- 400
(varav tjänsteexport)	23 000	22 800	200

Tabell 4.4 Budget för avgiftsbelagd verksamhet - Metrologi m.m.

Tusental kronor			
Metrologi (offentlig-rättslig verksamhet)	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	5 200	5 392	- 194
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2008	6 270	6 270	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2009	5 400	8 400	- 3 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Under 2007 uppgick resultatet från uppdragsverksamheten till - 3 871 000 kronor. För 2008 beräknas resultatet till - 3 100 000 kronor.

Viss tillsyn inom teknisk kontroll är för närvarande avgiftsbelagd.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 21 049 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC)* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 21 576 000 kronor respektive 22 045 000 kronor.

Tabell 4.5 Härledning av anslagsnivån 2009–2011 för 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tusental kronor			
	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	20 710	20 710	20 710
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	339	866	1 335
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	21 049	21 576	22 045

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4.7.2 2:2 Kommerskollegium

Tabell 4.6 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2007	Utfall	70 254	Anslags-sparande	-334
2008	Anslag	71 121 ¹	Utgifts-prognos	65 491
2009	Förslag	79 167		
2010	Beräknat	78 889 ²		
2011	Beräknat	80 612 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 76 945 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 76 945 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Kommerskollegiums verksamhet exkl. Open Trade Gate Sweden. Kollegiet är central förvaltningsmyndighet för utrikeshandel och handelspolitik.

Regeringens överväganden

Uppbyggnad av nya kontaktpunkter för genomförande av EG-rättsakter, främst tjänstedirektivet, kräver utökade insatser från Kommerskollegiums sida.

Regeringen föreslår att 79 167 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Kommerskollegium* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 78 889 000 kronor respektive 80 612 000 kronor.

Tabell 4.7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 2:2 Kommerskollegium

Tusental kronor			
	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	67 121	67 121	67 121
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 046	2 768	4 295
Beslut	11 000	9 000	9 197
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	79 167	78 889	80 612

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4.7.3 2:3 Exportfrämjande verksamhet

Tabell 4.8 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2007	Utfall	226 845	Anslags-sparande	19 892
2008	Anslag	248 836 ¹	Utgifts-prognos	262 467
2009	Förslag	245 336		
2010	Beräknat	208 883		
2011	Beräknat	163 883		

¹ Inklusiv tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget finansierar det statliga uppdraget till Sveriges exportråd (Exportrådet), exportfrämjande insatser, särskilda främjande- och handelspolitiska insatser samt Sverigeprofilering till stöd för främjande.

Exportrådets verksamhet grundar sig på ett avtal mellan staten och Sveriges Allmänna Utrikeshandelsförening (SAU).

Regeringens överväganden

Regeringen prioriterar ett aktivt exportfrämjande som möter de små och medelstora företagens behov. Regeringen fäster stor vikt vid att möjligheter till synergier och samverkan mellan främjandets olika delar tas tillvara liksom mellan myndigheter och organisationer som arbetar med företagsutveckling och internationalisering.

Utredningen *Den svenska exportens utveckling* (Dir. 2007:101), som ska lämna sitt betänkande senast den 1 oktober 2008, förväntas innehålla rekommendationer om statens roll avseende handels- och investeringsfrämjande, inklusive synergier och samverkansmöjligheter. Verksamhetsförändringar kan bli aktuella.

Regeringen föreslår att 245 336 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Exportfrämjande verksamhet* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 208 883 000 kronor respektive 163 883 000 kronor. Det föreslagna beloppet för 2009 och det beräknade beloppet för 2010 inkluderar statens andel av kostnaderna för förberedelser och genomförande av det svenska deltagandet i världsutställningen EXPO 2010 i Shanghai, med 33 miljoner kronor för 2009 respektive 20 miljoner kronor för 2010.

Tabell 4.9 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 2:3 Exportfrämjande

Tusental kronor			
	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	248 836	248 836	248 836
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-2 000	-40 000	-85 000
Överföring till/från andra anslag	-1 500	47	47
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	245 336	208 883	163 883

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.7.4 2:4 Investeringsfrämjande

Tabell 4.10 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2007	Utfall	54 172	Anslags-sparande	3 754
2008	Anslag	56 264 ¹	Utgifts-prognos	58 853
2009	Förslag	57 246		
2010	Beräknat	58 756 ²		
2011	Beräknat	60 103 ³		

¹ Inklusiv tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 57 246 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 57 246 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för verksamheten vid Myndigheten för utländska investeringar i Sverige (Invest in Sweden Agency, ISA), som är den centrala myndigheten för investeringsfrämjande åtgärder i Sverige.

Regeringens överväganden

Regeringen ser investeringsfrämjandet som ett viktigt instrument inom tillväxtpolitiken. Regeringen fäster stor vikt vid att möjligheter till synergier och samverkan mellan främjandets olika delar tas tillvara liksom mellan myndigheter och organisationer som arbetar med företagsutveckling och internationalisering.

Utredningen *Den svenska exportens utveckling* (Dir. 2007:101), som ska lämna sitt betänkande senast den 1 oktober 2008, förväntas innehålla rekommendationer om statens roll avseende handels- och investeringsfrämjande, inklusive synergier och samverkansmöjligheter. Verksamhetsförändringar kan bli aktuella.

Regeringen föreslår att 57 246 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Investeringsfrämjande* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 58 756 000 kronor respektive 60 103 000 kronor.

Tabell 4.11 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, 2:4 Investeringsfrämjande

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	56 264	56 264	56 264
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	982	2 492	3 839
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	57 246	58 756	60 103

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4.7.5 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tabell 4.12 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	15 172	441	
2008	Anslag 15 417 ¹		15 550
2009	Förslag 15 417		
2010	Beräknat 15 417		
2011	Beräknat 15 417		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella närings- och handelspolitiska organ.

Utgiftsstyrande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta och valutakursernas utveckling.

Anslaget disponeras av regeringen och belastas främst för avgifter och bidrag till nedanstående organ. Deltagandet bedöms av regeringen som nödvändigt för att möjliggöra svensk påverkan på den internationella utvecklingen, för ett aktivt svenskt deltagande i internationellt samarbete samt för informationshämtning på för Sverige viktiga områden. Anslaget täcker avgifter till följande organisationer:

- Världshandelsorganisationen (WTO)
- Internationella rådet för samarbete på tullområdet (WCO)
- Internationella Tulltariffbyrån (I.C.T.B.)
- Internationella Byrån för Utställningar i Paris (BIE).

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 15 417 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Avgifter till internationella handelsorganisationer* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 15 417 000 kronor respektive 15 417 000 kronor.

Tabell 4.13 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	15 417	15 417	15 417
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 417	15 417	15 417

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.7.6 2:6 Bidrag till standardiseringen

Tabell 4.14 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	29 604	0	
2008	Anslag 29 793 ¹		29 793
2009	Förslag 30 600		
2010	Beräknat 31 576 ²		
2011	Beräknat 32 476 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 30 600 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 30 600 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för statsbidrag till Sveriges Standardiseringsråd (SSR) som är huvudman för standardiseringen i Sverige.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 30 600 000 kronor anvisas under anslaget 2:6 *Bidrag till standardiseringen* för 2009. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 31 576 000 kronor respektive 32 476 000 kronor.

Tabell 4.15 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, 2:6 Bidrag till standardiseringen

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	29 793	29 793	29 793
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	807	1 783	2 683
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	30 600	31 576	32 476

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4.7.7 Exportkreditnämnden

Exportkreditnämndens verksamhet ska bedrivas så att den är självbärande över tiden och samtidigt erbjuda den svenska exporten villkor som motsvarar vad konkurrerande företag i andra länder kan erhålla.

Ramutnyttjandet uppgick den 30 juni 2008 till 121 miljarder kronor för ordinarie exportkreditgarantier (varav 87 miljarder kronor är förbindelser). Obundna utfästelser medräknas till 50 procent i ramutnyttjandet medan bundna utfästelser och förbindelser medräknas till 100 procent.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.16 Uppdragsverksamhet

Miljoner kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	2 468	713	+ 1 755
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	2 096	777	1 319
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	1 708	392	1 316
	0	0	0

Budgeten är upprättad enligt riskmässiga principer, som även belastas för reservationer för riskerna i engagemang och skadefordringar. Resultatet för första halvåret 2008 är ett överskott på ca 1,1 miljard kronor.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 ställa ut exportkreditgarantier intill ett belopp av högst 200 miljarder kronor inklusive tidigare utfärdade garantier samt att under 2009 ställa ut investeringsgarantier intill ett belopp av högst 10 miljarder kronor inklusive tidigare utfärdade garantier. Vidare föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 besluta att EKN liksom tidigare år får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar.